NATIONAL LIBRARY
OCT 30 1973
BIBLIOTHÈQUE NATIONALE

B103/A/40/3

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE WEEKLY
Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited.

Business Office: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9. Editor-in-Chief KRISS SIDARS. Phone 465-7902. United States Editorial Offices: New York, Editor V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y. 10466; Chicago — Editor I. SIMANE, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 10630; California — Editor KARLIS KALEJS, 3822 Markridge, La Crescenta, Ca. 91214

42. NR. Sestdiena, 1973. gada 20. oktobris, 23. GADS

SATURDAY, OCTOBER 20, 1973

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 Cena 50 centi

LNJAK 19. KONGRESS LONDONĀ, ONTARIO

Augšā pa kreisi: paneļa — Kāda ir jauniešu organizāciju nozīme un mērķi trimdā? — dalībnieki; no kreisās — Brunis Rubess, LNAK priekšsēdis Tālivaldis Kronbergs, Andrejs Smiltārs, Alberts Ūpeslācis, Ilze Valdmane, Juris Kaža un Edvīns Kalviņš. Pa labi — otrs panelis (Vai trimdai vajadzētu atgriezties Latvijā?), no kreisās: Juris Dreifelds, Juris Kaža un Laimonis Zandbergs. Apakšā pa kreisi — Jānis Valdmanis ziņo par LNJAK inkorporēšanas iespējām; pie prezidija galda no kreisās: Gunta Dreifelde, Viesturs Zariņš un Juris Kaža. Apakšā pa labi — Aija Zichmane ziņo par revizijas komisijas atzinumiem. .... Jāņa Valdmaņa uzņēmumi

LNJAK nākotnes ieceres

LATVIEŠU NACIONĀLĀS JAUNATNES APVIENĪBAS KANADĀ 19. KONGRESS

Latviešu nacionālās apvienības Kanadā 19. kongress risinājās no 6.—8. oktobrim Londonā, piedaloties 110 pārstāvjiem, to vidū arī 15 jaunatnes darbiniekiem no Ņujorkas un citiem ASV latviešu centriem. Kongresu sestdienas rītā atklāja LNJAK valdes priekšsēde Baiba Rubesa, aicinādama visus justies kā latviešiem, bet ne kā kanadiešiem vai amerikāņiem. Svētbrīdi vadīja Ivars Graudiņš no Milvokiem. Pirmo paneļdiskusiju par Trimdas atgriešanos uz Latviju vadīja Juris Dreifelds, piedaloties panelistiem Jurim Kažam un Laimonim Zandbergam. Bija atzinums, ka fiziskā atgriešanās Latvijā nav iespējama. Tā varētu izpausties tikai garīgā nozīmē un uzturot sakarus ar okupēto tēvu zemi. Kaut teorētiski pieņemtu visu trimdā esošo latviešu fizisku atgriešanos, arī tas nespētu tagadējo iedzīvotāju skaitlisko stāvokli Latvijā ietekmēt, ja tur vienā gadā iepludina ap 170.000 krievu.

Iepriekšējā iepazīšanās vakarā Rīgas kafejnīcā ar dzeju un mūziku piedalījās Jānis Kļaviņš un Imants Baruss, ierodoties ap 50 pirmajiem kongresa dalībniekiem. Sestdienas vakarā bija Pēdējo ākstu teātŗa izrāde Baņutas Rubesas vadībā, uzvedot Sirsniņu vakara programmu, kas piedzīvojusi jau savu ceturto atkārtojumu. Tai sekoja kostīmu balle — Pasaku pasaule, pulcinot ap 100 apmeklētāju, pa lielākai daļai kostīmos. Labākās maskas godalgoja. Piešķīra 6 godalgas, kuŗs saņēma: Arnis Gubiņš no Toronto (prezidents Niksons), Dace Beitāne un Uldis Bite, abi no Lodonas (čigāniete ar lāci), Daina Liepa un Gunta Dreifelde — Toronto (ragana ar kaķi), bet desmit „grīseŗu" grupā godalgu saņēma Dzintars Cers no Hamiltonas. Speciālu balvu izpelnījās Normunds Mieriņš no Toronto (alu cilvēks lāča ādā).

Svētdienas priekšpusdienā bija Baibas Rubesas vadīts baltiešu rīts, kuŗā piedalījās arī igauņu un lietuviešu jaunatnes pārstāvji. Izrādīja divas informātīvas filmas: Esto—72 par igauņu vispasaules kongresu pērngad Toronto un otru filmu par lietuviešu pasaules kongresu pagājušā gadā Čikagā. Sekojošās diskusijās, kuŗas vadīja Viesturs Zariņš, jaunieši apmainījās ar informāciju un pieredzi sabiedriskā darbā, noskaidroja katras baltiešu grupas attieksmes pret okupēto tēvzemi. Kaut gan visi atzina, ka sakari ar savu tautu nepieciešami, domas par to īstenošanu bija atšķirīgas. Igauņi bija „viskonservātīvākie", kamēr latvieši visai „liberālos" ieskatos par sakariem. Šo triju tautību jaunatnes sadarbībai sastādījusies Committee of Youth, saīsinājumā — Coby.

Pēcpusdienā risnājās paneļdiskusija par latviešu jaunatnes mērķiem un uzdevumiem trimdā, ko vadīja Alberts Upeslācis, panelī piedaloties no Latviešu fonda — Brunim Rubesam, no LNAK — valdes priekšsēdim Tālivaldim Kronbergam, no Amerikas latviešu jaunatnes apvienības — tās valdes priekšsēdim Andrejam Smiltāram, no Latviešu nacionālās jaunatnes apvienības Kanadā — Ilzei Valdmanei, ALJAs žurnāla Spogulis redaktoram Jurim Kažam un no DV — Edvīnam Kalviņam. Panelī izvirzījās doma, ka mūsu kultūrālām izpausmēm jābūt līdzsvarā ar politisko darbību. LNAK priekšsēdis T. Kronbergs norādīja, ka jaunatnes organizācijām ciešāk jāsadarbojas ar mūsu centrālajām organizācijām un jānāk ar saviem ierosinājumiem.

Kongresa laikā paredzētais Rīgas daudzinājums nenotika, bet tā vietā izrādīja divas Latvijas filmas. Vienai bija nosaukums — Tā pati zeme — un rādīja kolchozu dzīvi, lai propagandētu strādāt kolchozos. Otra filma — Latvija 72 — laikam bija domāta krievu ieinteresēšanai par Latviju un otrādi. Arī šeit risinājās diskusijas, piedaloties arī Jurim Dreifeldam.

LNJAK gada sapulcē, kuŗā valdes ziņojumu sniedza priekšsēde Baiba Rubesa, kases pārskatu Elmārs Bērziņš, bet no revīzijas komisijas Aija Zichmane, par LNJAK inkorporēšanu ziņoja Jānis Valdmanis. Cerams, ka tāda varēs notikt viena gada laikā. Jautājumā par LNJAK eventuālu apvienošanos ar Amerikas latviešu jaunat-

(Turpinājums 14. lp.)

Šārps brauks uz Maskavu

Kanadas ārlietu ministrs Šārps pieņēmis Maskavas ielūgumu vienas nedēļas ilgam Pad. savienības apmeklējumam, sākot ar 12. novembri.

Rietumvācijas ārlietu ministrs Šēls paziņojis parlamentā, ka savā Kanadas apmeklējumā apspriniājis ministru prezidentam Trudo un ārlietu ministram Šārpam, ka Bonna ieinteresēta izveidot saimnieciskas attieksmes ar Kanadu uz tās pašas bazes kā tas iecerēts ar ASV un ka Eiropas koptirgus sarunas ar ASV neietekmēs Rietumvācijas-Kanadas attieksmes.

Kanadas zvejniecības ministrija pēc padomju zvejas kuģu atkārtotas nelegālas siļķu zvejas Jaunskotijas ūdeņos pieprasījusi, lai Pad. savienības zvejas flote pārtrauc internacionālā nolīguma pārkāpšanu, kāds paziņojums iesniegts arī padomju sūtniecībai Otavā. Padomju valdība iesniegumu nav komentējusi.

Padomju valdība gan 20. jūlijā pavēlējā savai zvejas flotei pārtraukt siļķu zvejošanu Džordža sēklī pie Jaunskotijas, kad bija sasniegts Ziemeļrietumu Atlantijas internacionālās komitejas noteiktais nozvejas daudzums, bet septembrī 7 padomju zvejas kuģi pārkāpa šo aizliegumu, spiežot Otavu no jauna prasīt līguma ievērošanu.

Kanada oficiāli atzinusi jau-

(Turpinājums 20. lp.)

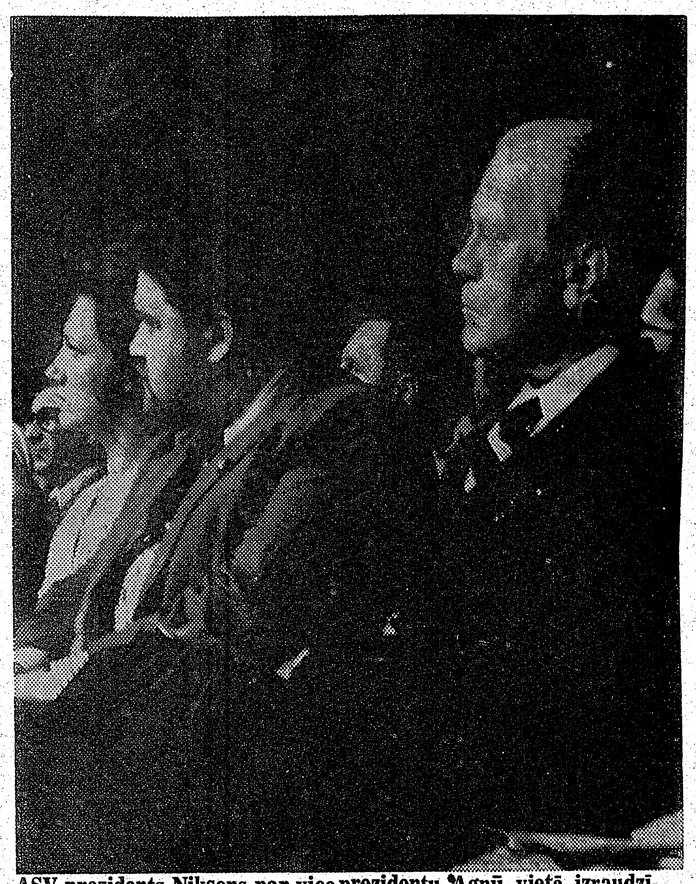

ASV prezidents Niksons par vicepreizidentu Agņū vietā izraudzījis Džeraldu Fordu. Augšējā attēlā viņš redzams dziesmu svētku simtgades koncertā Klīvlandē. Pa kreisi: PBLA priekšsēdis Uldis Grava ar dzīvesbiedri. Foto: Verners Cinis

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1973. G. 20. OKTOBRIS 42. N-RS

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Atbildīgais redaktors Krišs SIDARS. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. Canada. M4M 2E9; tālr. 465-7902. Ņujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y., 10466, U.S.A. Tālrunis 994-7917. Čikagas redakcijas vadītāja: I. Šīmane, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A., tālr. 774-5744. Redaktors Austrālijā: Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāliem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV — par gadu $21.00, 6 mēn. $11.50, 3 mēn. $6.00. Atsevišķa numura cena 50 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $2.50, tekstā $5.00, pirmajā vai pēdējā lappusē $10.00 par 1 collas slejas telpu. Sarīkojumu kalendārā 50 centu par vienas slejas rindu katra datuma vienā numurā.

Sludinājumi nododami pa tālr. 466-1514.

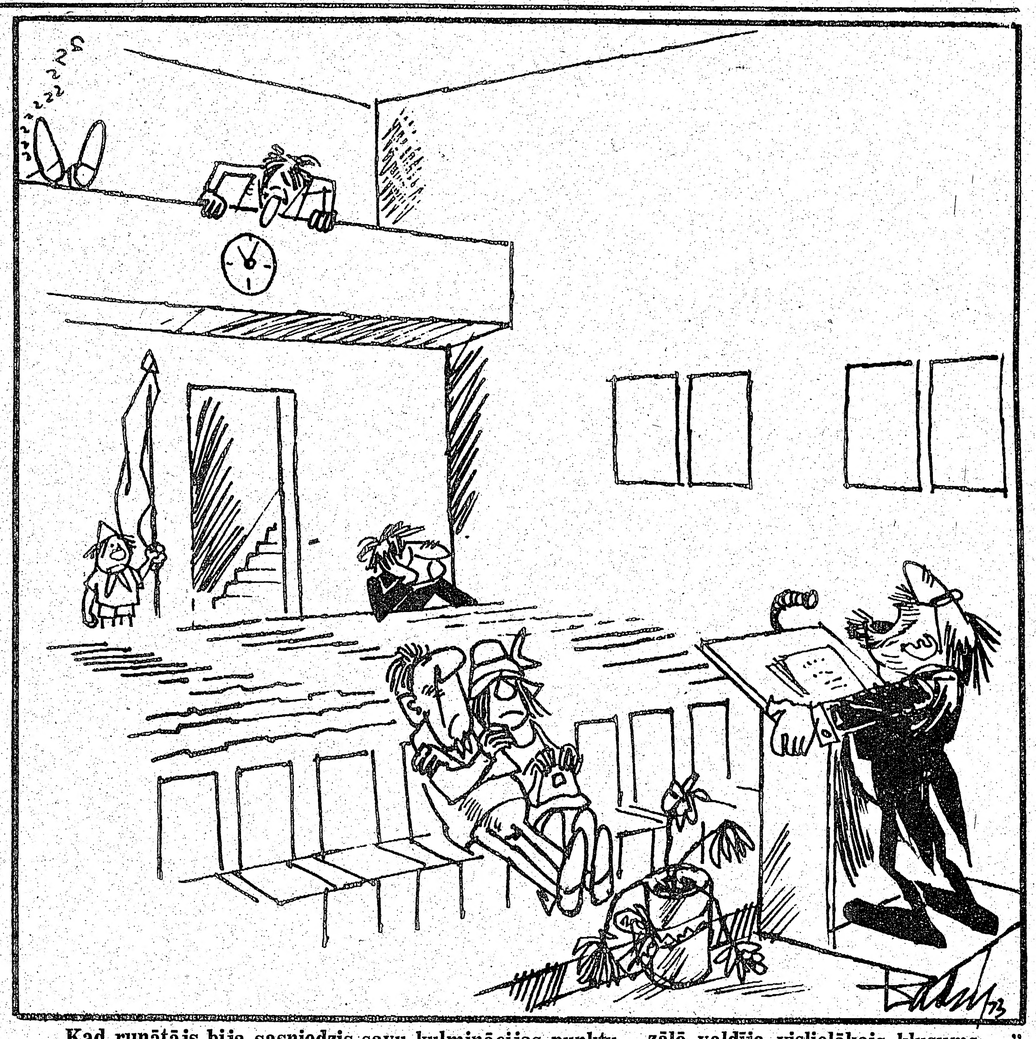

„... Kad runātājs bija sasniedzis savu kulminācijas punktu, zālē valdīja vislielākais klusums ..."
(No kāda korespondenta ziņojuma)

Dadža zīmējums

J. Grodnis

ASV ārpolitika pēdējos gados

ASV ārpolitikas pamatprincipi vairākkārt deklarēti Apvienotās Nācijās, un proti, ka tās aizstāv tautu (valstu) pašnoteikšanās tiesības un ir par neiejaukšanos citu valstu iekšējās lietās. Gribējās ticēt, ka sevišķi pēc Jaltas, Teheranas un Potsdamas kļūdām ASV būs mācījušās un centīsies šādos slazdos vairs neiekrist, pat mēģinās labot vecās kļūdas. Patiesībā šai deklarācijai ir vairāk teorētiska nozīme, tāpat kā Pad. savienības „demokratiskākai" konstitūcijai pasaulē.

Vērojot pēdējos 25 gadus ASV ārpolitiskajā dzīvē, jāatzīst, ka tur vispār nav bijis nekādu principu. Tā ir palaidusi garām daudzas iespējas iestāties par tautu pašnoteikšanās tiesību ievērošanu un aizsargāšanu, piemēram: Ungārijas, Polijas, Austrumvācijas, Čechoslovakijas, arī Baltijas valstu un beidzot Indoķīnas gadījumos. Turpretī Pad. savienības un sarkanās Ķīnas ārpolitika principā ir palikusi nemainīga, ļoti bieži mainījusies tikai taktika labāku rezultātu gūšanai.

ASV ārpolitika ir locījusies visos vējos un uz visām pusēm. Principi ir palikuši tikai vecs sauklis draugu pieturēšanai, brīvās pasaules un sevišķi apspiesto tautu vaimanu klusināšanai. Jo spilgti to pierāda pēdējo gadu ASV prezidenta Niksona ārpolitika. Viņa priekšgājējs bij. prezidents nelaikis L. B. Džonsons vismaz vienā punktā bija nelokāms — glābt Dienvidvietnamu un Indoķīnu no komūnizēšanas (okupācijas). Tikai dažas stundas pirms vēlēšanu urnu atvēršanas 1968. gada novembrī demokratu partija piespieda viņu pret paša gribu pārtraukt Ziemeļvietnamas bombardēšanu. Tas notika demokratu partijas labā cerībā, ka pēdējā minūtē šis gājiens palīdzēs H. Hamfrijam uzvarēt prezidenta vēlēšanās. Tā tas nenotika. Tā bija Džonsona lielā kļūda. Karš Vietnamā jau agrāk būtu izbeidzies, bombardēšanu turpinot un kāpinot, kā to pierādīja Ziemeļvietnamas bombardēšana šā gada janvārī.

Prezidenta kandidāts Niksons 1968. gada vēlēšanās apsolīja tautai „goda pilnu mieru" sarunu ceļā un karа gūstekņu pārvešanu mājās. Tā bija vēl lielāka kļūda. „Goda pilnu mieru" ar komūnistu vadītājiem var tikai panākt, pilnīgi kapitulējot komūnistu prasību priekšā. Cita miera vai vienošanās ar komūnistu pasauli pie sarunu galda nav, nav bijis un nekad arī nebūs. To zina katrs, kas vien sekojis pasaules lielo politikai. To vajadzēja zināt arī Niksonam. Ja Maskava nevar gūt ātru uzvaru pie sarunu galda, tā lieto nokausēšanas taktiku. Sarunas turpinās bezgalīgi. Brīvās pasaules politikas vadītāji-džentlemeņi piekūst un piekāpjas, tāpēc lielajā politikā ASV bilancē ir tikai minusi.

Tuvojoties nākošām — 1972. gada ASV prezidenta vēlēšanām, prezidenta Niksona galvassāpes bija solījums amerikāņiem — Vietnamas karа izbeigšana un „goda pilna miera" panākšana sarunu ceļā. Viņa „vietnamizēšanas" politikas plāns bija nesekmīgs. Laimīgā kārtā tuvumā bija Dr. H. Kisingers, prezidenta padomnieks militāros jautājumos, Aiz bailēm no demokratu partijas pretkandidāta (poļu izcelsmes) senātora Ed. Maskija popularitātes, pirms vēlēšanām radās plāns apmeklēt Pekingu un, kā redzējām vēlāk, arī Maskavu. Kas bija šī plāna autors, prezidents pats vai Dr. Kisingers, to šobrīd grūti pateikt. Šo baiļu rezultātā radās arī bēdīgi slavenais Vatergeites skandals.

Mēs, latvieši, slavinot prezidentu Niksonu vietā un nevietā, domājam, ka bez viņa zināms pat mats nenokrīt no galvas, bet Vatergeites lietā viņš neko nav zinājis, jo lūk, viņa atkalievēlēšanas komiteja un Baltā nama personāls viņam esot visu noslēpis. Cik labi, ka mēs, latvieši, redzam un ticam tikai labam. Uz Pekingu un vēlāk uz Maskavu izbrauca

(Turpinājums 5. lp.)

Lasītāju vēstules

DZIESMU SVĒTKU RĪKOTĀJIEM PIENĀKAS PATEICĪBA

Pēc visa, kas ir redzēts un dzirdēts, pat visasākiem kritiķiem būtu pienākums pateikties koŗu un tautas deju grupu dalībniekiem, to vadītājiem un dziesmu svētku rīcības komitejai par lieliski veikto latviešu kultūras un nacionālās stājas demonstrējumu Klīvlandē. Tā vietā, sevišķi Ņujorkā, parādījušās pārspīlētas, pat piedauzīgas kritikas, aizmirstot lielo darbu, kas šo svētku rīkošanā veikts ar lielu uzupurēšanos un latvisku stāju. Punktu visam pieliek kādas Kanadas latvietes vēstule, kas nobeidzas ar pliķi visu dziesmu svētku dalībnieku un klausītāju sejā. Es citēju:

„Vai Klīvlandes karstums, negulētās naktis un alkohols bija visiem atmiekšķējis smadzenes? Jeb vai te parādījās nesenās kalpu tautas verdzīgā dvēsele?"

Un šis „konstatējums" ir nācis tikai tādēļ, ka dziesmu svētku rīcības komiteja bija nosūtījusi ielūgumu arī ASV prezidentam, kas bija lūdzis savu meitu Jūliju Niksoni-Eizenhaueru nodot prezidenta sveicienus un pateicību ASV latviešu saimei un visa laba vēlējumus lielo dziesmu svētku gadījumā. Var vienīgi nožēlot žurnālistus, kas šādus teikumīņus iespiež, bet vēl vairāk faktu, ka daži rakstītāji nemēģina saskatīt pozitīvo, bet īsti kreiso ekstrēmistu garā cenšas graut vēlēšanos darboties kopēju mērķu un uzdevumu labā, lai sarūgtinātu tos, kas nelieto lieku retoriku, bet dara pašaizliedzīgu darbu un kalpo šiem mērķiem.

Ja dziesmu svētku rīcības komiteja nebūtu ielūgusi prezidentu un viņš nebūtu sūtījis savu meitu mūs apsveikt, šie paši kritiķi būtu vēl skaļāk brēkuši, ka mūs ignorē un aizmirst, ka mēs esam „izpārdoti". Tā ir klasiska kreiso ekstrēmistu taktika, kas cenšas noliegt vērtīgo un labo, meklē vainas jebkurā darbā, ar nolūku atbaidīt tos, kas strādā mūsu nacionālo mērķu labā.

Protams, nav nozīmes ar šādiem rakstītājiem debatēt, bet ir laiks pateikties visiem tiem, kas mūsu lielo dziesmu svētku organizēšanas darbu sekmīgi veikuši. Protams, būtu bijis vēlams dot iespēju mūsu vēlētiem pārstāvjiem pateikt mūsu nacionālās prasības, bet vai dziesmu svētki ir vienīgā un visefektīvākā vieta, kur to darīt, ir atklāts jautājums.

No savas puses vēlos pateikt paldies ir dziesmu svētku komitejai, ir koŗiem un tautas deju grupām un to vadītājiem par lieliski veikto darbu!

Voldemars Korsts Čikagā

KĀPĒC NEDIRIĢĒJA ABI ROBERTI?

3. Dziesmu dienā Gaŗezerā, Cīnītāju sasaukšanās ietvaros redzējām Ņujorkas latv. ev.-lut. draudzes koŗa diriģentu Robertu Balodi diriģējam koŗkori. Viņa diriģēšanas māka, stils un žestu noteiktība sajūsmināja kā dziedātājus, tā arī klausītājus, izpelnoties aizrautīgus aplausus. Savā apcerē par Gaŗezera Dziesmu dienu komponists V. Bērzkalns cita starpā rakstīja apm. šādus vārdus: „. . . R. Balodis parādīja sevi par autoritātīvu diriģentu . . ." un „. . . savā laikā mēs lepojāmies ar diviem Teodoriem, tagad varam lepoties ar diviem Robertiem . . ."

Laikam būs grūti kādam apstrīdēt V. Bērzkalna vārdu patiesību! R. Balodis savas diriģenta gaitas uzsāka Jelgavas skolotāju institūtā, vēlāk, tajā pašā laikā diriģējot Jelgavas Annas baznīcas draudzes kori, Līras jaukto kori un vīru koŗa Dziedonis Jelgavas nodaļu, bija arī diriģents Jelgavas teātrī. Kalpošanu latviešu dziesmai atjaunoja Cedelgēmas gūstekņu nometnē, nodibinot un diriģējot vīru kori Dziedonis. Bez minētā vīru koŗa diriģējis arī jauktos koŗus DP nometnēs Vācijā.

Iebraucot ASV noorganizēja un vadīja Longailendas sieviešu ansambli, kas piedalījās arī televīzijas raidījumā Miers. 1966. gadā ansamblies pārveidojās par Ņujorkas latv. ev.-lut. draudzes jaukto kori. Abas vienības piedalījušās dziesmu svētkos un vairākkārt koncertējušas austrumpiekrastes latviešu centros.

Teiktais ir tikai ļoti niecīga daļa no tā, ko varam teikt par Robertu Balodi kā diriģentu un koŗu organizētāju. Bet pietiek arī ar to, lai jautātu, kādēļ dziesmu svētku simtgadē Klīv. landē diriģēja tikai viens, bet ne abi Roberti? Jautājums kļūst sevišķi akūts pēc tam, kad komponists Bruno Skulte atteicās no diriģēšanas Klīvlandē.

Ceram, ka Robertam Balodim izdarītā pārestība tiks izlabota tādējādi, ka redzēsim viņu par virsdiriģentu Bostonā!

Dziesmu svētku dalībniece
Grand Rapidos

BREŽŅEVA BUČA

Aleksandrs Ķegumnieks Latvija Amerikā 1. sept. n-rā min, ka amerikāņu rīcībā varētu būt nāves stari, kas paralizē „elektroniskās smadzenes". Gribu tam ticēt. Kaut kam taču jābūt, kā gan citādi Brežņevs brauktu uz Vašingtonu un dotu buču ASV prezidentam.

J. Radziņš Detroitā

NEPATEICĪGIE PAREĢOJUMI

Nopietni laikrasti laiku pa laikam sniedz politiskos apskatus lasītāju vispusīgai informēšanai. Tā tas ir arī ar Vašingtonas speciālrakstiem Latvija Amerikā slejās. Dažkārt lasītājs iebilst, ka šādos politiskos apskatos autori iepin arī savus nākotnes izredžu vērtējumus vai pareģojumus. Par to nav arī jābrīnās, ja ievērojam lasītāju dažādos kontingentus, atšķirīgos ieskatus un gaumes. Zīlējumi ir visnepateicīgākā šādu rakstu daļa — tie var īstenoties, parasti gan nē, dzīve ir untumaina. Amerikāņu avīzes tāpēc virsrakstiem dažkārt pievieno: tāda un tāda autora domas. Vienā no Vašingtonas specialrakstiem nogāztā Čīles prezidenta vārds bija rakstīts — „Alende". Vai labāk nederētu tā vietā pieskaņoties Dienvidamerikas spāniskai izrunai un rakstīt — „Ajende"?

Lasītājs, Linkolnā, ASV

Debesgultā pa tāliem apkārtceļiem uz Toronto

SACENSĪBA SKATUVES MĀKSLĀ — 3

Holandiešu rakstnieka Hartoga trīs cēlienu komēdija Debesgulta, ar ko Teātŗu dienās piedalās Sanfrancisko Mazais teātris, pieskaitāma tām samērā retajām lugām, kam gan moderna drāmatiskā uzbūve, bet risinātās domas, konflikti un idejas ir mūžīgas, tāpēc arī laikmetīgas. Tās saturs var patikt un, kā liecina līdzšinējās izrādes, patīk visām paaudzēm, no jauniešiem līdz sirmgalvjiem. Autors tajā ar lielu vienkāršību un saprotošu smaidu rāda divu cilvēku dzīvi, sākot ar kāzu nakti un beidzot ar vecumu. Debesgulta ir šīs dzīves komisko un nopietno brīžu visintimākais liecinieks.

Šis Mazā teātŗa iestudējums pārstaigājis jau daudzu trimdas latviešu „pagastu" skatuves gan Amerikā, gan Austrālijā. 1971. gadā tas iegriezies arī Rīgā un vēl taisās ceļot uz Dienvidameriku un Rietumeiropas valstīm. Toronto tas, tātad, ieradīsies jau krietnu vētru pārbaudītas — gan gaisā, gan sarīkojumu zālēs uz zemes. Toronto un apkārtnes skatītājiem gan vēl atmiņā sanfranciskiešu viesošanās ar viencēlieniem Tīģeris un Stāsts par zvēru dārzu, bet — tas jau tik sen.

Mazais teātris Sanfrancisko, kā neatkarīgs drāmas ansamblis, salīdzinājumā ar citiem, darbību uzsācis samērā vēlu — tikai 1966. gadā — ar M. Zīverta lugas Tvans iestudējumu. *Teātŗa dibinātāji toreiz* bijuši Gunārs Grieze, Ivars Lindbergs, Ingūna Pampe, Brigita Siliņa, Laimonis Siliņš un Dainis Turaids. Tagad no šī kodola izveidojusies 18 mākslinieku vienība, kuŗas līdzšinējam darbam sabiedrība jau piešķīrusi 3 balvas un 2 atzinības rakstus gan Amerikas latviešu apvienības, gan citu organizāciju novērtējumā. Mazā teātŗa pagaidu īpašumā pātlaban atrodas arī ceļojošā Teātŗu dienu Ādolfa Alunāna piemiņas balva. Septiņos gados ansamblis veicis 14 iestudējumus.

Debesgultas vienīgās sieviešu lomas tēlotāja Brigita Siliņa skatuves gaitas sākusi Ansbachas nometnē, Vācijā, kur kādā skautu ludziņā viņai uzticēta draiskas meitenes loma. To veikusi gan „pārbijusies", bet ar panākumiem, tā ka drīz viņai dota atbildīgāka „draiska meitene" — Leksīte Zīverta Ķīnas vāzē. Pēdējā radījusi nopietnu interesi par skatuves mākslu. Iebraukusi ASV, Brigita izšķirusies studēt kā valodas, tā arī drāmu. Līdz šim darbojusies tiklab latviešu, kā amerikāņu teātŗos.

Debesgultas režisors un vienīgās vīriešu lomas tēlotājs Laimonis Siliņš jau bērnībā tēlojis Olgas Matisones izveidotajā jauniešu ansamblī Rīgas radiofonā. 1943. gadā iestājies atjaunotajos Feldmaņa drāmatiskajos kursos. Pēc ierašanās ASV beidzis Sai Saina un Veras Solovjevas teātŗa kursus. Iegūtās zināšanas tad izlietojis amerikāņu Manhattan Playhouse, vēlāk savā Mazajā teātrī. Bez tam līdz 1968. gadam vadījis Sanfrancisko Comedia eksperimentālā un klasiskā teātŗa nozares, 2 sezonas ar Šova, Šekspīra, Moljēra un Ģētes lugām apciemodams apkārtnes vidusskolas — lai iepazīstinātu amerikāņu jaunatni ar klasisko teātri. 1968. gadā, vēl teātŗa Comedia darbības ietvaros, atzīts par labāko raksturlomu tēlotāju. Sekojošos gados iestudējis 2 lugas, arī nule notikušajiem Klīvlandes dziesmu svētkiem: Anšlāva Egliša Galma gleznotājs un Rūdolfa Blaumaņa Pazudušais dēls.

Precētu pāri uz skatuves Brigita un Laimonis Siliņi līdz šim iemiesojuši šādās lugās: Zīverta Kāds, kuŗa nav un Divkauja, Egliša Sandra, Ibsena Nora, Strindberga Nāves deja, Šniclera Karuselis un Millera Skats no tilta. Bez tam kopā vēl tēlojuši lugās: Zīverta Ķīnas vāze, Karātavu komēdija, Āksts un Tvans, Egliša Par purna tiesu, Kazanovas mētelis, Galma gleznotājs un Jolanta Durbe, Vulfa Līnis murdā, Šisgala Tīģeris, Moljēra Skapēna nedarbi, Makiavelli Mandreika, Makeija Putnu biedēklis un Blaumaņa Pazudušais dēls. Saskanīga „kopspēle" ne tikai dzīvē, bet arī uz skatuves tātad liekas nodrošināta līdz pēdējai detaļai. Toronto un apkārtnes skatītājiem par to būs izdevība pārliecināties 24. novembrī pl. 6 vak.

Maza iepazīšanās, šķiet, nepieciešama arī ar Debesgultas dekorātoru Raimondu Slaidiņu un izrādes vadītāju Ingūnu Pampi. Pirmais veicis dekorējumus gan amerikāņu, gan latviešu teātŗiem Sanfrancisko — arī 3. Rietumkrasta dziesmu svētkiem. Debitējis arī kā aktieris vairākās latviešu lugās. Otra beigusi studijas universitātē ar BA gradu drāmā, vadījusi režiju Zīverta lugai Pēdējā laiva un, cita starpā, tēlojusi vairāk nekā pusduci atbildīgu lomu augstāk minētajos Mazā teātŗa iestudējumos.

Toronto teātrinieku aprindās dzirdēti izteicieni, ka Ādolfa Alunāna piemiņas balva droši vien atkal aizceļošot uz Sanfrancisko. Tā varētu gadīties. Bet tas nenozīmē, ka pārējie ansambļi pēc tās necentīsies. Tāda runāšana varbūt tikai tāda pati runāšana vien ir.

.... **Osvalds Liepa**

Tēlotāji Hartogas lugā Debes gulta — Laimonis Siliņš (Mikus) un Brigita Siliņa (Agnese).

ARCHITEKTS
Eriks Bebris
rīko
GLEZNU SKATI
akvareļa, auduma krāsu, eļļas un acrylic technikās
Skate atvērta:
PIEKTDIEN, 19. OKTOBRĪ 7.30—10 vakarā
SESTDIEN, 20. OKTOBRĪ 2—10 vakarā
SVĒTDIEN, 21. OKTOBRĪ 2—10 vakarā
43 MUIRCREST DRIVE, DON MILLS
(Ziemeļos no Lawrence East, starp Underhill un Victoria Park Ave.).
Ielūgumi netiks izsūtīti.

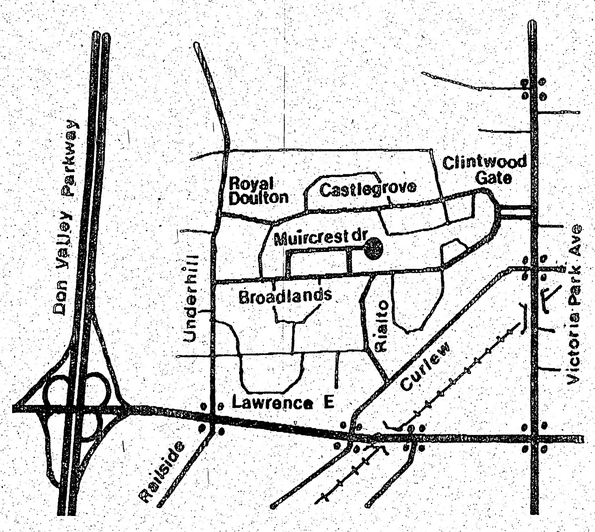

Arnolds Rasa

Noslēpumi dzejnieka dzīvē

VILIM VELDREM BŪTU 65 GADI

II

Kad iznāca kāda jauna grāmata, tie Veldrem bija īsti svētki: viņš nolika sev priekšā kaudzi — 25 vai 30 jauno grāmatu un ar savu īpatnēji veidoto, bet skaidri salasāmo rokrakstu ierakstīja katrā grāmatā kādu veltījumu dzejā vai prozā un tad pasniedza saviem draugiem un paziņām. Man visas šīs grāmatas palika Rīgā glīti sarindotas grāmatu skapī.

Baudījums bija arī dzirdēt Veldri skandējam savas dzejas vai nu kādā rakstnieku vakarā, vai arī mājās. Tas bija tīrais priekšnesums. Vēl tagad, pārlasot dzejoli Vēlā rudenī, ausīs skan viņa kuplā balss ar mīkstu melodisku apakštoni, kādā viņš prata uzburt šo rudens idilli:

Man aiz loga
pīlādžogas
vējā drebēdamas krīt.
Lai nu steidzu
lai nu beidzu
rudens darbus padarīt.

Valgi smagas
dzenu vagas,
lai man druvas irdas kļūst.

Aizies sniegi,
varēs liegi
vējš pa zelta miežiem plūst.

1939. g., kad Latvijas valsts iegādājās pirmo dīzeļmotoru kuģi, ko nosauca par „Hercogu Jēkabu", tas devās pirmajā braucienā pāri Atlantijas okeanam uz Ziemeļameriku. Veldre bija vienīgais preses pārstāvis — Brīvās Zemes līdzstrādnieks, kas brauca ar šo kuģi. Savienotās Valstīs viņš bija mūsu sūtņa Dr. Bīlmaņa viesis. Kad V. Veldre pārbrauca, viņš atkal nebija aizmirsis savus draugus, atvezdams atmiņai kādu piemiņlietiņu.

Atceros, mūsu 8 g. v. meitai Ainai viņš bija atvedis mazu auto, izveidotu plastikā līdz pēdējam sīkumam. Kad Veldrem prasīju, kā viņam paticis Amerikā, viņš paņēma šo rotaļlietiņu un, parādījis to no ārpuses, teica: „Redzi, cik te viss skaists un pievilcīgs," un tad, apgriezis auto otrādi, parādīja: „Bet iekšpusē, redzi, tukšs, tukšs. Lūk, tāda, manuprāt, ir arī Amerikas dzīve . . ." No ārpuses — skaista, bet trūkst gara. — Šodien mēs zinām, ka tā gluži vien

(Turpinājums 18. lp)

Indra Gubiņa

BRĀĻU KAPOS SOMIJĀ

Soļus liec klusām, klusām.
Sidraba vītoli, liepas un egles
te runā un sašalcas klusām.
Klints sargāti mūžīgā mierā,
Somijas varoņi guluši
savai pēdējai dusai.

Pie katra vārda sarkans
rožu krūms dēstīts nu zied.
Krusta pakājē plaucis
no varoņu sirdīm plašs lauks.
Par katru rozi kāda māte,
kāds bērns vai kāda sieva raud.

Brāļu kapi runā,
mēmi tie pretim kliedz.
Jūŗas otrā krastā
citiem varoņiem rozes
dēstīt un apkopt liedz.
Dusiet mierīgi visi,
mēs aiziesim klusām, klusām.

Jāpiepilda tumša vieta

M. ZĪVERTA TĪREĻPURVS UN K. GULBERGS

Ar M. Zīverta Tīreļpurva izrādi Sidnejas latviešu teātris Austrālijā atzīmēja savam režisoram Kārlim Gulbergam 25 gadu darbības jubileju. Šajā laikā jubilārs vadījis 55 režijas un tēlojis 58 lomas (neieskaitot Kaleidoskopus) 150 izrādēs. Lita Zemgale pastāsta, ka Kārlim pirmā loma bijusi Kārlēns Skroderdienās Silmačos, Memingenas nometnē Vācijā, bet otrā loma — Prāporščiks Zīverta Tīreļpurvā. Nav tādēļ brīnums, ka savai jubilejas izrādei K. Gulbergs bija izvēlējies Tīreļpurvu. Bet tam varētu būt arī vēl cits iemesls. M. Zīverts viņam ir garīgi tuvs un, kā izsakās K. Freimanis, „Gulbergs ir viņa (Zīverta) labākais interpretētājs, kāds man zināms." Viņš arī sagatavojis vairumu Zīverta lugu, bet visvairāk izrādīto Tīreļpurvu vēl nebija iestudējis. Sidnejas latviešu sabiedrība to gan bija skatījusi jau piecdesmitajos gados V. Štāla režijā. Tāpat kā toreiz V. Štāls, tā tagad K. Gulbergs ne tikai vadīja režiju, bet spēlēja arī Granta lomu. Par Grantu (vispār — ne K. Gulberga Grantu) K. Freimanis saka, ka Grants ir „cietais, bargais vīrs ar mīlestības izslāpušu sirdi, varonīgs cīnītājs kaujas laukā, patriots, kuŗa sapnis — latviešu strēlnieki nenoliks ieročus, kamēr nebūs izkaŗota Latvijas valsts! — Šodien pievilts, aplaupīts nabaga kroplis."

Kā šo Grantu izdevās K. Gulbergam atveidot uz Sidnejas latviešu teātŗa skatuves un vispār par izrādi, K. Freimanis pastāsta sekojošā recenzijā (A. L. 28. sept.):

„Šai lugai jau 37 gadi. Tās vērtības ir citas nekā tās, ko mūsu nevaroņu laiks piedāvā: cinismu par to, kas citiem svēts, un visa attiecināšanu uz cilvēka pamata dziņām. Psihoanalitiskā skatījumā šī, protams, būtu etīde par to, kā cilvēki sevi apmāna, sublimējot savu nepiepildīto seksuālo dziņu pienākumā.

Tīreļpurvam, tāpat kā Šekspīra Antonijam un Kleopatrai, ir divas temas: mīlestība un patriotisms. Ja Šekspīram mīlestība ir augstākā vērtība, tad Zīvertam, tāpat kā vairumam skatītāju, Tīreļpurvs ir varoņdrāma. Nopietnā drāmā un traģēdijā Gulberga režija tiecas meklēt dziļāk par dzīves virspusi, atmetot visu sīko, nenozīmīgo, un atstājot tikai esenci. Tāpēc dekorātora V. Aleidzāna trijstūŗa istaba bija labi pieskaņota lugas smagumam, kas aug un aug. Tur arī nebija nekā lieka. Šī gandrīz skaudrā ekonomija izpaudās visā lugas izrādē. Ansamblis bija saliedēts un dialogi izveidoti līdz sīkākai niansei.

Bet šī nebija reālpsiholoģiska izrāde, ko kādreiz redzējām . . ., kad bijām jauni. Protams, galvenais bija tas, kā raksturi veidojas, bet šim reālismam bieži pievienojās romantiskais elements: asi iezīmētās noskaņas, Ingas (Mirdza Ansule) jūtu nianses, Granta (K. Gulbergs) nākotnes vizijas; 3. cēliena sākuma dialogs starp Ingu un Prāporščiku (Andris Jaunbērziņš) — mierīgā, iejūtīgā scēna, kas „skan" uz sakāpināta darbības akorda, Granta izgaismojums tumšajā skatuvē lugas beigās, simboliskā vāze ar puķēm. Gaismu meistaŗi bija Raimonds Brants un Jānis Grauds. Visai iespaidīgi bija skaņu efekti lugas sākumā (skaņu meistars Ēriks Liepiņš).

1. cēlienā invalidu — kapteini Grantu — Gulbergs tēlo ar aizvainota vīrieša lepnumu un patētisku balsi, kad viņš savā nelaimē mēģināja apslēpt bailes un izlikties patriarchāls. Varbūt drusku par daudz patosa. (Manuprāt, daudz par daudz patosa un tas „iepotēts" arī Prāporščikam — Ed. Šm.). Viņa sieva Inga M. Ansules tēlojumā bija pacietīga slimo kopēja, ne vairāk. Liriskās vietas bija pārklātas ar rezignāciju. Raksturīgas bija viņas roku kustības: pasīvi savienotas, it kā taupot savu enerģiju, bez neviena asa, ekstrovertīva žesta. Prāporščiks (Andris Jaunbērziņš) 1. cēlienā bija kā tramīgs dzīvnieks, kas notverts slazdā. Vīriškīgs, vienkāršs, spējām kustībām, bez šablonīska virsnieka „šarma". Kas viņš ir par ieguvumu mūsu teātrim! Bet pa prombūtnes gadiem viņš ir ieguvis pārlieku stipru līdzskaņu b, d, p, t „eksploziju", ne parasti angļisko, bet joprojām labojamu.

2. cēlienā skaidrošanās un mīlestības skats starp Ingu un Prāporščiku. Jaunbērziņa virsnieks ir apvaldīts, gandrīz praktisks, un viss sievietes maigums atplaukst Ansules tēlotā Ingā. Viņa ir reizē lepna un pazemīga pret Prāporščiku un saniknots, cietsirdīgs dzīvnieks pret Grantu, kas abus pārsteidz un plāno atriebību. Šī cēliena pēdējā daļa rit ar paātrinātu tempu, sasniedzot drāmas kulmināciju.

3. cēlienā Prāporščiks un Inga gaida Granta atriebību. Izjusts, bet ne sentimentāli jūtelīgs Ingas prātojums par nāvi. Ansules pianisimo vietas šķita drusku par klusu — zāles trūcīgā akustika un klausītāju vecās ausis. Tad Grants atgriežas un paziņo, ka savās atriebības domās maldījies. Patriotisms ir augstāks par egoistisko mīlestību. Te Gulberga runas tonisš ir pilnīgi dabisks, vienkāršs, sirsnīgs — tik atšķirīgs no iepriekšējā, kad iekšējā cīņa jau pārvarēta. Ansules un Gulberga dialogā mēs apjaužam, ka Grants un Inga ir kā kalnu galotnes, kas elpo gaisu, ko ielejas nepazīst.

Kad Inga un Prāporščiks aiziet, Grants zina, ka — paradoksāli — vienīgā iespēja viņam dzīvot, ir mirt: piederēt pie kā lielāka nekā pats — piederēt savai tautai. Tā nāve viņam kļūst pozitīva reālitāte.

Mārtiņš Zīverts bija Gulberga darba atceres gadījumā atsūtījis apsveikumu. Ja Zīverts būtu te, ticu, ka viņam izrāde patiktu. Atzinība režisoram un visiem trim tēlotājiem."

Tik tālu K. Freimanis par lugu, režiju un spēli. Lai lasītājs zinātu arī citu domas, te būs citas Sidnejas latviešu teātŗa kritiķes — Ninas Lucēs — atzinumi par K. Gulbergu, viņa režiju un spēli. Izdarījusi dažādus salīdzinājumus ar lugām un autoriem — Zīvertu, Annīlu, Šovu un Strindbergu — kritiķe pievēršas K. Gulbergam un viņa jubilejas izrādei sekojoši:

„Ja pagājušā gadā Sidnejas latviešu teātŗa ansamblis ar viesizrādēm varēja iepriecināt Amerikas kontinentā dzīvojošos latviešus, tad tur nenoliedzami lielī nopelni režisoram Kārlim Gulbergam kā jaunu aktieŗu audzinātājam. Starp Amerikas braucējiem: Uldis Siliņš, Lija Veilkina, Jānis Ķaukis, Valda Līce un Ruta Ošiņa savā skatuves varēšanā ir daudz guvuši no stingrās K. Gulberga vadītājas rokas. Viņa darbs ar teātŗa jaunatni ir apbrīnojami plašs. No Sidnejas latviešu teātŗa, pāri jaunatnes ansamblim, skautu un gaidu dramatiskiem iestudējumiem, tas sniedzas līdz pašiem sestdienas skolas „pirmziemniekiem". Nerunāšu te par sabiedriskiem sarīkojumiem, kuŗos Gulbergs nekad nav atteicis savu līdzdalību kā dailrunātājs. Jubilārs ir audzinājis ne tikai tēlotājus, bet arī skatītājus. Pēdējais prasa no darba darītāja lielu drosmi, lai nostātos opozicijā ar mūsu tik iecienīto konvencionālo domāšanu. Nezinu otru latviešu trimdas teātri, kas nebaidītos savus apmeklētājus iepazīstināt sākot ar moderni tvertu Blaumani līdz absurdistiem. Mazais Sanfrancisko teātris, rež. L. Siliņš, tikai 1973. gadā uzdrošinājās parādīt R. Blaumaņa Pazudušo dēlu modernā skatījumā, bet Sidnejas režisors K. Gulbergs sacēla „vētru Indrānu ošos" gandrīz pirms 20 gadiem. Kādreiz pēc E. Albija Smilšu kastes izrādes Sidnejā atskanēja dedzīgas skatītāju debates gan par, gan pret absurdo teātri. Rezultātā K. Gulbergs iestudēja Kopita Nabaga tētis (Ah Dad, Poor Dad, Mammahs Hung You in the Closet and I'm Feeling So Sad). Kā nākošo — Sartra Aiz slēgtām durvīm, un ar dažu gadu atstarpi — Direnmata Meteoru, kas tā saviļņoja skatītāju prātus, ka izrādei sekoja literārs vakars ar paneļdiskusiju par redzēto. Ar šādu rīcību Gulbergs veicināja domu, ka mūsu trimdas teātrim, lai neapstātos savā garīgā attīstībā, jāseko citu tautu laikmetiskiem drāmas novirzieniem.

Būs laikam grūti atrast otru režisoru, kas būtu tik daudz gan inscenējis, gan arī pats spēlējis Zīverta lugās kā Gulbergs, tādēļ bija gaužām žēl, ka taisni jubilejas izrādei izraudzītais Tīreļpurvs nesniedza cerēto ne režijā, nedz kapteiņa Granta lomas traktējumā.

Mēdz sacīt, ka lielam kalnam lielas ēnas. Gribētos to attiecināt arī uz lielu talantu, ko ārī pavada liela ēna — „stūrgalvība"! Gulbergam tā izpaužas neatlaidīgā centībā apvienot sevī reizē galvenās lomas tēlotāju un režisoru, kaut arī tas atkārtoti pierādījies par nesekmīgu, jo jābūt ģenijam, lai tādās reizēs neciestu vai nu inscenējums, vai aktieŗa-režisora spēle. Tāpēc Tīreļpurva režisors Kārlis Gulbergs nejuta, ka kapteinis — Kārlis Gulbergs — spēlēja ar pārāk lielu patosu, raudams līdzi arī pārējos tēlotājus: Inga — M. Ansule, un Prāporščiks — A. Jaunbērziņš. Diemžēl, patoss nespēj izcelt tās drāmatiskās vērtības, ko slēpj psiholoģiska luga, kas meklē cilvēka rīcībai iekšējos dvēseliskos cēloņus, meklē cilvēka psīches norises. Šādos incenējumos svarīgs iekšējais dialogs, ne tikdaudz ārējie fiziskie notikumi. Iedzenot izrādi patosā, panākts pretējais. Nozīmīgi kļūst ārējie, šai gadījumā, kaŗa apstākļi, bet ne vairs triju lugas varoņu cīņa pašiem ar sevi, kas, lai luga sevi attaisnotu, ir autora galvenais nolūks. Nezinu, kādēļ Sidnejas latviešu teātrī dekorātīvā māksla slīd tik strauji uz leju!"

Te nu mēs esam! Divi kritiķi un divi diametrāli pretēji vērtējumi. Ja būtu vēl trešais, tas, droši vien, atrastu kaut ko tādu, ko iepriekšējie divi nav pateikuši.

Pēc izrādes notika jubilāra godināšana, ko „aktieŗu arodbiedrības" uzdevumā ievadīja un tālāk vadīja Uldis Siliņš. Bija daudz rakstveida sveicienu, ieskaitot lugas autoru M. Zīvertu. Gaŗo tiešo sveicēju rindu ievadīja LAAJ prezidija priekšsēdis G. Bračs, sakot, ka dažas stundas būtu par īsu, lai uzskaitītu visus jubilāra veikumus. Sekoja gan skaisti, gan patiesi nozīmīgi vārdi un dāvanas — gan aploksnēs, gan ziedu un grāmatu veidā. Atbildot apsveicējiem, K. Gulbergs teica, ka bez skatītājiem nebūtu teātŗa. Teātrim esot divas pretējas vietas: gaišā skatuve un tumšā zāle. Ja tumšā vieta ir tukša, tad nav teātŗa.

Visas izdarības pabeidzās ar mielošanos pie klātiem galdiem, kur vēl turpinājās runas un uzrunas.

Ed. Šmugajs

Mārtiņa Zīverta viesošanās laikā Austrālijā, no kreisās: Lilita Gulberga, Kārlis Gulbergs un Mārtiņš Zīverts.
Foto: V. Motmillers

LATVIEŠU CEĻOJUMU BIROJS

meklē
AĢENTŪRAS PĀRSTĀVJUS VISOS LATVIEŠU CENTROS KANADĀ UN SAV. VALSTĪS
Ieinteresētās personas lūgtas rakstīt:

LATVIAN VACATION CLUB
c/o Mr. H. Kapa
12636 S. E. 161st. Street
Renton, Wash. 98055,
U.S.A.

Kanadas latvietis spēlē Rīgas viesnīcā

Kičeneras laikraksts Kitchener Record mūzikas recenzents V. J. Pičers nesen šinī laikrakstā bija aprakstījis Kičenerā dzīvojošā vijolnieka Voldemāra Lasmaņa viesošanos Rīgā, kur viņš 6. augustā neoficiāli koncertējis Rīgas viesnīcā. Kanadiešu laikraksts ziņo, ka V. Lasmanis nemaz neparedzēja, ka Rīgas apmeklējumā viņam būs jāspēlē vijole. Viņa agrākie konservātorijas kollēgas, draugi un piederīgie tomēr pierunājuši to darīt, pagādājot arī vijoli.

Tālāk laikraksts atstāsta sarunu ar V. Lasmani, kas izteicies: „Mani draugi un it īpaši mana 87 g. vecā māte nebija dzirdējusi man spēlējam, kopš es 1943. g. atstāju Rīgu, lai iestātos Vīnes radiofona simfoniskajā orķestrī. Lai saviem piederīgiem un draugiem nesagādātu vilšanos, biju ar mieru bez iepriekšējās sagatavošanās nospēlēt Rīgas viesnīcā iecienītu izlases mūziku. Man nebija līdz paša vijoles, bet bija laimīga sagadīšanās, ka to varēju aizņemties no Maskavas simf. orķestŗa bulgāru vijolnieka; tā bija slavenā Amati."

V. Lasmanis kanadiešu laikrakstam izteicies, ka mūzikālā rosme Rīgā tagad esot daudzveidīgāka, nekā kad viņš to atstājis. Rīgā pašlaik esot ap miljons iedzīvotāju. Praktiski katru vakaru notiekot koncerti pludmalē, kā arī ērģeļu koncerti un kamermūzika lielākajās baznīcās. Pat augustā varot klausīties katru vakaru klasiskās mūzikas koncertus. Viņam stāstīts, ka pēdējos desmit gados koncertu rosme palielinājusies visā valstī. Pēc vairāku konservātoriju un mūzikas skolu apmeklēšanas Rīgā un Maskavā, Lasmanis izteicies, ka nav grūti saprast, kāpēc padomju stīgu instrumentu mūziķi iegūst vairums godalgu internacionālās vijoles spēles sacensībās.

„Jau sākot ar bērnu dārzu viņi izrauga labākos talantus un par viņiem rūpējas pamatskolas un vidusskolas laikā," izteicies V. Lasmanis. „Šiem skolēniem jāiztur gada laikā četri eksāmeni viņu mūzikālajā attīstībā. Tos, kas nespēj sekot plānam vai neuzrāda daudzsološu talantu, izmet no kursa un viņi var sākt citu karjēru. Bet šādi lietota sistēma nodrošina, ka īsts talants neiet zudumā tikai tādēļ vien, ka viņam nebūtu pietiekamas izdevības," izteicies V. Lasmanis.

—ls—

Toronto latviešu kreditsabiedrība
Latvian (Toronto)
491 College St., Toronto, Ont.
M6G 1A5

MAKSĀ
5½% par noguldījumiem
6½% par 1 gada ilgterminā noguldījumiem
7½% par 3 gadu ilgterminā noguldījumiem

Minimālais ilgterminā noguldījums ir $2000.00. Visi naudas noguldījumi apdrošināti. Dzīvības apdrošinājums līdz $2,000.00 procentuāli atkarībā no biedru vecuma iemaksāšanas brīdī.

IZSNIEDZ
apdrošinātus personiskus aizdevumus līdz $10,000.00,
māju obligācijas līdz $50.000.-.

PĀRDOD
naudas orderus un ceļojumu čekus.

Birojs pirmdienās slēgts
Birojs atvērts: otrd. — ceturtd. no 10 rītā — 7.30 vakarā, piektdienās no 10 rītā — 8.00 vak.

TĀLRUNIS
924-2551
924-2552

ASV ĀRPOLITIKA . . .

(Turpinājums no 2. lp.)

viesošanās sagatavotājs Dr. Kisingers. Gribas ticēt, ka bez laba „ciemakukuļa" Maocetungam prezidents Niksons nevarētu ne kāju spert uz sarkanās Ķīnas zemes. Jāpieņem, ka Dr. Kisingers par „ciemakukuli" Pekingai no prezidenta Niksona bija apsolījis Formozu (nac. Ķīnu). Šo kukuli pasniedzot, prez. Niksonam bija iespēja spiest roku lielākajam sarkanās Ķīnas varmākam — Maocetungam un izdabūt pat smaidu tā sejā. Tas prez. Niksonam bija ļoti nozīmīgi, jo daudziem radikāļiem protestētājiem un Mao draugiem tika aizsietas mutes.

Vēl sliktāks no brīvās pasaules politikas viedokļa bija prez. Niksona brauciens uz Maskavu. Ja ar Pekingas apmeklējumu prez. Niksons izveda pa daļai izolēto Pekingu politiskās skatuves gaismā, par ko Maskava spļāva dusmu uguni, tad braucot uz Pad. savienību, Maskavas un Pekingas naida uguns dzirkstele tika apslāpēta.

Ko prez. Niksons kā „ciemakukuli" aizveda Maskavai? — Lēto kviešu darījuma līgumu uz Amerikas nodokļu maksātāju rēķina un citus sīkumus — to mēs zinām. Domājams, ka Maskava ar to vien neapmierinājās, jo prez. Niksons lūdzās no Maskavas varenajiem atbalstu Vietnamas kara izbeigšanai pirms nākošajām prezidenta vēlēšanām novembrī. *Ko apsolīja Dr. Kisingers* un prezidents Niksons Maskavai par Ziemeļvietnamas piespiešanu sākt nopietnas pamiera sarunas Vietnamas kara jautājumā, to mēs šodien vēl nezinām, bet bez koncesijām tas laikam nenotika. Maskavas apetītu mēs zinām. Cenai, par ko pamieru Vietnamā pirka, jābūt ļoti augstai. Bet par to var būt tikai minējumi. Maskavas plāni Eiropā ir: tagadējo Eiropas robežu apstiprināšana; Amerikas un citu zemju karaspēka samazināšana Eiropā, lai Pad. savienība daļu no savām divīzijām varētu pārvietot uz Ķīnas robežu; NATO likvidēšana vai vājināšana; tirdzniecības, tehnikas, kultūras, mākslas un citas apmaiņas resp. spiegošanas tīkla paplašināšanai un atvieglošanai u. c. Vai šie Kremļa nolūki īstenosies, to rādīs nākotne.

Prezidents Niksons atgriezās no Pekingas un Maskavas kā lielākais pasaules miera balodis un deklarēja, ka viņa apmeklējumi un sarunas ved uz pasaules mieru „daudzām paaudzēm nākotnē". Mēs zinām, ka līdz šim nav bijis tāds ģenijs politikā, kas radītu mieru uz paaudžu paaudzēm. Karu gan.

Pēc prezidenta atgriešanās no Maskavas drīzumā uz Maskavu izlidoja Dr. Kisingers un uzturējās tur 2 nedēļas. Dažas dienas pirms ASV prezidenta vēlēšanām Kisingers atveda 9 punktu pamiera noteikumus, kuri no demokratu partijas kandidāta prezidenta vēlēšanās Mekgaverna plāna par Vietnamas kara izbeigšanu atšķīrās tikai ar to, ka Mekgaverns ieteica Dienvidvietnamas valdības un citām valsts augstākām amatpersonām bēgt trimdā, bet Kisingera plānā tāda ieteikuma nebija. Šādu pamiera nolīgumu neviens nevarēja ne saprast, ne akceptēt. Domāju, ka prezidents neiedrošinājās par to izteikties, tādēļ mazliet grozītu pamiera plānu pēc smagas Ziemeļvietnamas bombardēšanas š. g. 27. janvārī parakstīja visi četri karā iesaistītie parti.

Arī pēc šiem pamiera noteikumiem, kuri atstāja Dienvidvietnamā vairāk nekā 450.000 Ziemeļvietnamas līdz zobiem Maskavas ieročiem apbruņotas armijas dažādos svarīgos Dienvidvietnamas apgabalos, ir tikai īsa laika jautājums Dienvidvietnamas okupē šanai, visas Indoķīnas komūnizēšanai. Visos pēdējos 3 gados prezidents Niksons, būdams ļoti aizņemts Vietnamas kara izbeigšanas darbā, novārtā atstājis Eiropas problēmas, kuru kārtošanu nekavējoties pārņēma Rietumvācijas kanclers Vilijs Brants. Viņam apmēram tādā pašā virzienā piepalīdz Francijas prezidents Pompidu. Gan abi bieži Vašingtonā ir kontaktējuši prezidentu Niksonu, bet mēs zinām Branta politikas virzienu. Par apspiestām tautām Eiropā nemaz nav jāmin, jo prezidenta Niksona vai Branta politikas plānos tās nekad nav eksistējušas. Eiropa šodien ir uz ļoti slidena ceļa.

Prezidenta Niksona ārpolitikā visai nozīmīga ir konservātīvi noskaņotā ārlietu ministra V. Rodžera atstādināšana un kreisās noslieces Dr. H. Kisingera iecelšana šinī svarīgajā amatā. Ne velti visiem labi pazīstamais Maskavas draugs senātors Fulbraits sajūsmā par šīm pārmaiņām. Tā ir prezidenta Nksona pateicība Dr. Kisingeram par labo trīsstūra (Vašingtona-Maskava-Pekinga) politiku, kas neapšaubāmi nodrošināja prezidentam Niksonam Baltā nama krēslu nākošiem četriem gadiem. Niksons būtu uzvarējis arī bez šīs bēdīgi slavenās trīsstūra politikas, jo to zināja pat demokratu partijas vadītājas aprindas. Kenedijs pat atteicās kandidēt. Pēc Mekgaverna demokratu partijas sašķelšanās daudzi demokrati balsoja par Niksonu. Demokrati tagad ir pateicīgi prezidentam Niksonam par demokratu apvienošanu, kam kalpo Vatergeites skandals.

Vērojot šādu ASV ārpolitiku, mums, latviešiem un citām apspiestām tautām, nopietni jāpārdomā par mūsu darbu un cīņas ieročiem nākotnē. Arī republikāņu partijas latviešu pārstāvjiem būtu ieteicams grozīt savu nostāju, nemudināt par dažādiem jautājumiem rakstīt vēstules savva iecirkņa kongresa locekļiem un senātoriem, bet apsvērt iespēju tās sūtīt tieši prezidentam, jo ASV prezidents nosaka ASV ārpolitiku, ne senātori vai kongresa locekļi. Prezidents var dažu labu rezolūciju nelasīt, pat ignorēt. Tātad sāksim rakstīt tieši prezidentam.

Pa labi — grāmatas Jaunkundz, nepareizi savienots autors Jānis Grīnblats, pa kreisi — viņa dzīvesbiedre Vilma, Olģerts Liepiņš, Anna Lielbriede un Vi tauts Kalve.

Foto: Osvalds Akmentiņš

PENSIONĀRI GATAVOJAS LNAK VĒLĒŠANĀM

Toronto latviešu pensionāru apvienība 4. oktobrī atjaunoja rudens sezonas kārtējās sanāksmes, pulcinot Latviešu namā ap 110 dalībnieku. Bez jau esošām nodarbību grupām vēl paredzēta dāmu apģērbu un cepuru gatavošana, kā arī rokdarbu grupa. Tajā pašā laikā notika apvienības valdes paplašinātā sēde, kuŗā piedalījās valdes priekšsēdis A. Retigs, A. Liepiņš, N. Pētersons, J. Rolavs, A. Budže, R. Roze un K. Purmals, kā arī Jauno horizonu direktori E. Āpše, J. Indriksons un A. Sproģis, dāmu komitejas priekšniece E. Rolava un O. Upeniece, bet no revīzijas komisijas — N. Austriņš un J. Ozoliņš.

Valdes priekšsēdis A. Retigs ziņoja par pensionāru konferenci no 21.—25. augustam Sadberijā, kas Latvija Amerikā jau atreferēta. Valde akceptēja priekšlikumu par Latviešu nama telpu īri pensionāru kārtējām sanāksmēm, kas notiks katru ceturtdienu no pl. 2—7 vak. Sarīkojumu nozare rūpēsies, lai bez kārtējām interešu nodarbībām būtu arī vispārēja programma — referāti, mākslinieku priekšnesumi, filmas u. c.

Apvienības rudens sarīkojums 21. oktobrī pl. 4 pēcp. Latviešu namā. Koncertdaļā piedalīsies Apolonija Sapale-Raikovska un vijolnieks Arturs Jansons, ar pavadītāju Olgu Upenieci. Būs arī mantu izloze, kafijas galds un skaņu plašu deju mūzika. Piedalīšanās pret ziedojumiem.

LNAK vēlēšanās valde izraudzīja par savu kandidātu A. Retigu. Apvienības sarīkojumu daļas vadītājam J. Rolavam par palīdzi izraudzīja Olgu Upenieci (tālr. 267-2411), bet par algotā darba sekc. vadīt. J. Indriksona (tālr. 239-1573) palīdzi — Bertu Bušmani (tālr. 444-4033).

Pensionāru apvienībā pašlaik ir 408 biedri. Apvienība uzņem arī biedrus veicinātājus, sākot ar 60 gadiem. —ls—

Laikraksta
LATVIJA AMERIKĀ
atsevišķus numurus var pirkt Toronto latviešu veikalos un
DV grāmatnīcā,
491 College St.,
kā arī LA spiestuvē,
125 Broadview Ave.

Pasūtiniet paši sev un dāvanai
Daugavas Vanagu Kanadā izdoto
Ģen. Oskara Dankera
NO ATMIŅU PŪRA
Grāmata aptver 265 l. ar līdz šim vēl nepublicētām atmiņām un 123 fotoattēliem
Glīti iesieta **Cena $7.50**
Pasūtināma
DV GRĀMATNICĀ
491 College ielā, Toronto, Ont. Canada M6G 1A5
Lūdzu piesūtiet „NO ATMIŅU PŪRA" ..... eks.
Vārds, uzvārds .....
Adrese: .....
.....
Samaksai pievienoju $.....
Datums: **Paraksts**

Grāmata un viņas autors

CIEMOS PIE JĀŅA GRĪNBLATA

Redaktors Jānis Grīnblats, kas tagad darbojas Ņujorkā, nupat izdevis atmiņu grāmatu, autobiografisku stāstījumu — Jaunkundz, nepareizi savienots! Tajā sasaistīta neviengabalainā dzīve, pretēji poli un kontrasti, kas izceļ un gremdē.. Tāda bijusi redaktora dzīve. Grāmatu jau plašāk apskatījis red. Viktors Irbe savā rakstā — Agronoms un žurnālists, kas iespiests Latvija Amerikā 8. septembŗa numurā. J. Grīnblats pirms vairāk gadiem īsu laiku bija arī Latvija Amerikā redaktors.

Sakarā ar grāmatas iziešanu tautā, Jāņa un Vilmas Grīnblatu lauku īpašumā Počungā, Longailendā pie Ņujorkas, pulcējās literārie ļaudis un bijušie studiju biedri, un kā Olģerts Liepiņš vēlāk runā paskaidroja, šī tradicija nākusi līdz no vācu okupācijas laika Rīgā, kad autori pēc grāmatas iznākšanas varējuši saņemt atļauju stipro padzērienu iegādei. Tā nu „kristības" notika arī šoreiz, protams, bez īpašām atļaujām, kādas pazīnām kaŗa gados dzimtenē. Namamāte šim gadījumam bija sagatavojusi īpašu „dzimšanas dienas" torti ar jaunās grāmatas nosaukuma uzrakstu. Rakstnieks Kārlis Pētersons bija rūpējies por omulību, bet mūsu preses veterāns Olģerts Liepiņš atcerējās Jāņa Grīnblata studiju un preses gadus, kad abi strādājuši pie viena laikraksta un abiem apris 50 gadu, kopš viņi sākuši žurnālista gaitas — Liepiņam 1923. gadā Latvī, bet Grīnblatam gadu vēlāk — Latvijas Sargā. Par jaunās grāmatas tapšanu stāstīja Vitauts Kalve un Osvalds Akmentiņš, izceļot tās veselīgo humoru.

Latviešu avīžnieku raksti nogrimst laikrakstu gadu gājumos, apput un pazūd. Grāmatas mūžs ir daudz garāks. Tāpēc ir apsveicami, ja arī žurnālisti saraksta grāmatas, kā to nupat darījis Jānis Grīnblats, bet pirms viņa Kristaps Grāmatnieks Bostonā, kam bija atmiņu grāmata Dzintara krastā. Vēl tādas sarakstījuši A. Kroders, J. Porietis u. c. Lai tas būtu pamudinājums arī citiem vecāku gadu gājuma preses darbiniekiem pārcilāt savu bagāto atmiņu pūru.

Osvalds Akmentiņš

AERO SAUNA CO.
837 Logan Avenue, Toronto, Ont., M4K 3E2
Tālr. 463-7721 vai 463-5375
Vislabākie elektrības vai malkas apkures pirts sildītāji

Apzinātas nākotnes darba ieskaņas

Amerikas latviešu apvienības sasauktā latviešu informācijas darbinieku sanāksmē Ņujorkā 29. septembrī tika raksturoti organizāciju darba pašreizējie apstākļi, kā arī nākamā gada darba vadlīnijas: PBLA smaguma punkts būs Eiropas drošības konference, ALA — Radio Liberty, bet BATUN — diskriminācijas apkaŗošana Baltijas valstīs. Organizāciju vadītāji iepriecināja ar reālo pieeju darbā. Dr. Ilgvars Spilners jau paspējis iedziļināties savas vadītās organizācijas problēmās un parādījis saprātīgu darba plānu. Par viņa panākumu uzskatāms izkārtojums, ka ar 1974. gadu apsolīts uzsākt Radio Liberty raidījumus arī igauņu, latviešu un lietuviešu valodā, lai ar 1975. g. tie varētu sākt darboties rēgulāri.

Uldis Grava pēdējā laikā daudz piestrādājis, lai nostiprinātu PBLA un Pasaules baltiešu apvienības pamatus. Helsinku incidents pavēra viņam lielākas iespējas. Ints Rupners, jaunais UBA-BATUN prezidents, savukārt pierādīja, ka nelaikis prāv. N. Trepša pratis izaudzināt sava darba veiksmīgus turpinātājus. Informācijas sapulce pirmajā daļā, ko vadīja Alfreds Puķīte, bija šo triju organizāciju vadītāju referāti.

Uldis Grava sniedza vētējumu par baltiešu delegācijas darbību Eiropas drošības konferencē, un galvenie punkti bija:

Baltiešu delegācija ar savu ierašanos Helsinkos pierādīja draugiem un ienaidniekem, ka Baltijas valstu jautājums nav ne nokārtots, ne aizmirsts. Tur arī noskaidrojās, ka šāda veida delegācijās neder sūtīt diplomātus, bet sekmīgākie izrādās cilvēki, kas prot lietot „pieklājīgu uzbāzību".

Pad. savienības pārstāvji pārcentās un tādējādi sagādāja baltiešiem ievērību, bet sev neslavu. Vispirms laikrakstos parādījās somu valdības oficiālā versija, bet pēc tam — atsaukums, ka šīs ziņas nav patiesas. Tā nu tieši baltiešiem pienācās spēlēt strīdus ābola lomu šo pēdējā laikā milzīgu draudzības jūtu pārņemto supervalstu starpā: vieni lika bāzt cietumā, otri laist laukā.

Pēc paša Gravas vērtējuma incidents ar Gromiko nebūtu bijis noteicējs notikumu gaitā Helsinkos. Liekas, ka pieteiktā preses konference padomju pārstāvjiem rūpējusi vairāk, kā spriežams pēc aizsardzības: parasti atvērtās zāles durvis noslēgtas vairākām atslēgām un vestibils pilns slepenpolicistiem. Tieši šī padomju pārcenšanās pievērsa daudz lielāku pasaules preses uzmanību nekā varētu cerēt ar vislabāk apmeklēto preses konferenci. Pasaules laikrakstos parādījās tikai daļa no sniegtajām intervijām, redaktori acīm redzot vēl pieturas pie gadu gaitā izstrādātās politikas — par Baltijas valstīm klusēt.

Neviena Rietumeiropas zeme neatteicās baltiešu delegāciju pieņemt, neatrunājās ar pašreizējo situāciju, ka Baltijas valstis iekļautas Pad. savienības sistēmā, bet privāti pat izteica simpatijas baltiešu lietai. Iegūvumu pusē Grava skaita arī uzlabotu baltiešu sadarbību, vadītājiem veselu nedēļu kopīgi pārdzīvojot kā labus, tā grūtus brīžus, un uzmanību, ar kādu baltiešu sabiedrība seko savas delegācijas gaitām Helsinkos.. Pēc U. Gravas domām, šī konference mācīja labāk saprast paradoksu, ka valsts ir viens jēdziens, tauta otrs: piem., somu gadījumā, kur tauta bija baltiešu pusē.

Ints Rupners savā referātā aizrādīja, ka „baltiešu lietu" var starptautiski pārvērst par „baltiešu problēmu", ja tā kļūtu akūta pasaules acīs. Viņš minēja arī veidus, kā to varētu padarīt par akūtu. Lietojams arī psiholoģiskais spiediens — kur gan, lai gūtu panākumus, spēcīgāk jāstrādā kā līdz šim. Šai ziņā augsti vērtējams U. Gravas paraugs Helsinkos.

Kā tagad latviešiem jau radīti fondi, lai priekšdienās neaptrūktu līdzekļu mūsu izglītības, kultūras un politiskajam darbam, tā jāsāk vervēt cilvēku enerģijas rezerves. Pašreiz mums trūkst koordinācijas atsevišķu organizāciju starpā. I. Rupners runāja arī par akciju īstenošanas techniku un panākumu izvērtēšanu,. No šī viedokļa būtu pareizāk, ka incidentam Helsinkos sekotu mazliet plašāks incidents Ženēvā . . .

BATUN tuvākās nākotnes plānos ietelp organizēt delegācijas, kas apmeklētu galvenās ziņu aģentūras un radio, televīzijas un laikrakstu redakcijas, lūkojot izdibināt viņu „klusēšanas sazvērestības" iemeslus.

Dr. I. Spilners runāja par tematu: „Mūsu darba kapactāte, uzdrīkstēšanās un iespējas". Viņš minēja, ka iesākam gan dažādus darbus, bet pietrūkst spēka tos nobeigt, jo rezultāti parasti rodas tikai pēc ilgām pūlēm. Daudzreiz darām pāri īstajiem darba rūķiem, kas nododas ilgi un neatlaidīgi sava projekta iedzīvināšanai, un priekšplānā nereti izvirzās ļaudis, kuŗu darbs ir fasāde.

Novērojumi rāda, ka no daudzajiem latviešiem (pēdējie ASV tautas skaitīšanas dati rāda 86.413 personas, kas dzimušas vai kuriem vismaz viens no vecākiem dzimis Latvijā) sabiedrībā aktīvi darbojas 2000, visā brīvajā pasaulē apm. 4000, pārējie piedalās tikai „šad un tad". Mums ir arī jāiemācās rīkoties šīs zemes politiķu aprindās — ne tikai pateicoties par to, kas pareizi darīts, bet arī reaģējot pret nepareizo. „Pašreizējā ASV politika ir bīstama," Dr. Spilners teica. „Asi jānostājas pret ilgtermiņa kredītu piešķiršanu Pad. savienībai, jo tādējādi tiek veicināta ne tikai padomju peļņa, bet arī pašreizējās varas stabilitāte. Jārūpējas par Latvijas latviešu informēšanu, izmantojot Radio Liberty raidījumus.

Informācijas darbinieku sanāksmes dalībnieki Ņujorkā ar PBLA priekšsēdi Uldi Gravu (pirmā rindā vidū). Foto: Bruno Rozītis

Pācpusdienas sesijā tika ziņots par vietējo organizāciju darbību. Roberts Līdums raksturoja Filadelfijas latviešu rosmes. Viņš ieteica ciešāku saslēgšanos ap centrālām organizācijām. Vienas pilsētas daudzo biedrību darbs parasti gulstas uz to pašu darbinieku pleciem, pie tam tagad tā jau ir vecā paaudze. Nākamā paaudze skaitliski maza, lielu robu situsi nepārdomātā rīcība 50 tos gados, kad vecāki, aizņemti ar materiālās bazes nodrošināšanu, neveltīja pietiekami daudz vērības bērnu latviskai audzināšanai.

V. Bērziņš ziņoja par Bostonas latviešu organizācijas darbību un ieteica arī citos centros iekārtot rēgulāras radio programmas angļu valodā. Jaunanglijas pārstāvja P. Upīša ziņojumu atreferēja Ād. Lejiņš.

Otrā posmā, ko vadīja Arturs Valters, kā pirmais runāja Daugavas Vanagu pārstāvis par tematu: „Nacionālā vienība". Viņš ieteica 1974. gadu izsludināt par nacionālās vienības gadu, speciālu vērību pievēršot dzīvei Latvijā. Papildinot A. Puķītes teikto, U. Grava aizrādīja, ka doma par nacionālo vienību dibinās uz disciplīnu. PBLA nākamā gada mērķos galveno vietu ieņems Eiropas drošības konferences lietas.

I. Rupners īsumā ziņoja, ka BATUN nākamais projekts saistās ar diskriminācijas izbeigšanas dekadu, ko Apvienotās Nācijas izsludinās š.g. 10. decembrī. BATUN tur iesaistīsies, vācot, apstrādājot un iesniedzot materiālus par dažāda veida diskrimināciju, kāda šodien pastāv Baltijas valstīs. ALJAs pārstāvji Aija Spirģe un Raimonds Kerno par savas organizācijas mērķi minēja pulcināt ap sevi latviski orientētus jauniešus un censties izveidot kodolu, kas nākotnē varētu strādāt latviešu tautas labā.

Nobeigumā Dr. I. Spilners sniedza sanāksmes izvērtējumu, par galvenajiem punktiem izvirzot kā nacionālās vienības sajūtu, tā arī pašiniciātīvu.

Sekojošā mielasta laikā Alfreds Puķīte pasniedza DV centrālās valdes atzinības rakstus Ņujorkas DV apvienības priekšniekam Kārlim Kitneram un valdes loceklim Oto Reinholdam. Koncerta daļā solists K. Vēciņš A. Bērzkalna klavieŗu pavadījumā iepriecināja ar vairākām dziesmām. Par sanāksmes dalībnieku uzņemšanu bija gādājušas Ņujorkas DV apvienības vanadzes. D. V.

PATEICĪBA

Latgaļu kultūras dienu rīcības komiteja sirsnīgi pateicas visiem šo dienu dalībniekiem, kas sekmējuši lielā sarīkojuma izdošanos: Latvijas goda konsulam Toronto — Dr. E. Upeniekam, archibīskapam A. Lūsim, Latvijas un Igaunijas katoļu pārstāvim pie Vatikāna—Mons. Dr. K. Ručam, TLKA pr-dim prāv. B. Baginskam, LNAK kultūras nozares vadītājai I. Purvai, KLKA kapelānam Dr. B. Kokinam; rakstniekiem un zinātniekiem: M. Andžāņei, prof. Dr. P. Babrim, J. Babrei, V. Bojāram, B. Briškam, prof. L. Latkovskam, prāv. S. Mozgam, J. Mozgam, K. Počam, A. Raidonim, A. Rupainim, K. Strodam - Plenciniekam, J. Šķirmantam, A. Staudžam, F. Teirumniekam, prof. Dr. H. Tichovskam, P. Zālānei, P. Zariņam, F. Zepam, O. Zvīdram. It sevišķa pateicība prof. Dr. J. Lelim un T. Puisānam par sekmīgi izkārtoto un asprātīgi vadīto rakstnieku cēlienu. Jo sirsnīga pateicība māksliniekiem: B. Ancānam, arch. S. Borbalim, J. Deksnim, A. Gugānam, A. Kormai-Ķivleniecei, J. Lācim, J. Rapšam, J. Soikānam, J. Strodam, V. Vabalei, O. Zvīdram un it sevišķi E. Vingrim arī par izstādes sakārtošanu kopā ar O. Zvīdru un J. Pērkoni. No šīs lielās kultūras darbinieku saimes vislielākā pateicība pienākas J. Klīdzējam un viņa kundzei Emilijai, kuŗi ne tikai ieradās no tālā Pacifika okeana krasta, piedalījās ar darbiem kultūras dienās, bet bija lielais morālais balsts kultūras dienu rīkošanai no paša sākuma. Sirsnīga pateicība solistei E. Beitānei, māksl. A. Rundānei, māksl. V. Langenfeldei, virsdiriģentam V. Rundānam, diriģentam A. Ģertmanim, koŗu apmācītājiem L. Lukstei un M. Jurjānim un visiem koristiem, it sevišķi P. Beķerei, kuŗa mērojusi vistālāko ceļa gabalu. Tāpat jo sirsnīga pateicība it visiem jaunatnes programmas sagatavotājiem un izpildītājiem mag. K. Zariņas vadībā. Vislielākā pateicība TLK vienības dāmu komitejas pr-cei un viņas palīdzēm M. Ķivleniecei, F. Ertai, I. Ernstonei, E. Locanei un M. Strodei par sevišķi labi izplānotām daudzajām maltītēm, sagatavošanu un visu pabaŗošanu 3 dienas. Šeit liela pateicība jo prāvajam talcinieču pulkam. Bez tam liela pateicība Hamiltonas dāmām A. Kairišas vadībā par dziedātāju paēdināšanu koŗu kopmēģinājumos un HLB nama pārzinim V. Rudzītim par telpu aprūpēšanu. Jo sirsnīga pateicība daudziem citiem palīgiem, S. Vasarājam u. c., kuŗu visu vārdus nav iespējams pieminēt. Paldies!

Rīcības komiteja

Lai latgaļu kultūras dienu nobeigumā mana sirsnīgākā pateicība par ciešo sadarbību lielajā kultūras dienu sarīkošanas darbā: K. Borisam, A. Budžem, S. Gabrānam, A. Ģertmanim, V. Miklasevičam, J. Pērkonei, V. Rundānam, A. Vuciņam, K. Zariņai, K. Znotiņam un O. Zvīdram. Personīgi izlūdzos piedošanu no A. Rupaiņa, prof. L. Latkovska un V. Bojāra par „drukas velniņa nedarbiem" sarīkojumu programmā. Ļoti žēl, ka Vl. Lōcis pēkšņas slimības dēļ bija spiests palikt slimības gultā un nevarēja ierasties mūsu lielajās dienās un veicināt sadarbību, ko viņš tik ļoti vēlējās.

Konstantins Zeps

ANNAS ADMINES
12 Briscoe Str. W. London, Ont. N6J 1L8
GRĀMATU GALDS PIEDĀVĀ
latviešu grāmatas, skaņu plates, koka un plastika izstrādājumus un apsveikuma kartītes . **Zvanīt vakaros pēc pl 6. Tālr. 432-7350.**

LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķi numuri pērkami
HAMILTONĀ
Northland Grocery
173 Glendale Ave. North

Lielbritanijā precību drudzī

Kopš dienas, kad paziņoja 22 g. v. princeses Annas saderināšanos ar 24 g. v. karaliskā kavalerijas pulka kapteini (nesen viņš saņēmis šo paaugstinājumu) Marku Filipu, precību drudzis pārņēmis ne tikai karalisko ģimeni, bet arī daudzi angļi jūt kāzas kā notikumu savā ģimenē. Princeses Annas kāzu ceremonijai jābūt tikpat spožai kā mātei karalienei Elizabetei priekš 26 gadiem. Toreiz piedalījās 27 karaļi, karalienes, prinči un princeses. Pats spožākais šā gada notikums pēc līdzšinējiem aprēķiniem izmaksās pāri par 6 milj. dolaru. Pret to daži iebilst — karaliene pati izdevumus nesedz no savas kabatas, bet par to maksā tauta no saviem nodokļiem. Šāda greznība neesot vairs šim laikam piemērota. Arī Anglijā esot pietiekami nabadzīgu ļaužu, kuru labā šīs summas derētu izlietot.

Princese rūpīgi apsver visu sava mūža lielākajai dienai, un daudz rūpju tiek veltīts līgavas tērpam. Daudzkas tiek turēts noslēpumā, bet ir ziņams, ka līgavas tērpa drānai jābūt no Anglijā gatavota zīda, tāpēc 5,5 milj. zīdtārpiņu knaši vien strādā, lai laikus paveiku savu uzdevumu. Princese ir raksturīga savas paaudzes pārstāve —kas bijis labs vecākiem, neder bērniem, un tā viņa pati griezusies kādā ateljē Oksforda ielā, kur iepērkas vidējās un augstākās klases dāmas. 44. g. v. modes zīmētāja Maurina Bēkere viņai pagājušā gadā bija zīmējusi kādu līgavas māsas tērpu. Nedaudz dienu pēc saderināšanās princese Anna ieradās šinī ateljē un izraudzījās dažus dienas tērpus. Kad modeszīmētāja viņu pavadīja, princese kā garāmejot ieminējās, ka viņa varētu arī padomāt par līgavas tērpu. Maurina Bēkere no šā pēkšņā pagodinājuma jutusies tik pārsteigta, ka viņai pat ceļgali sākuši drebēt. Tagad viņa pavadot daudzas bezmiega naktis un daudzreiz, pamostoties nakts vidū, paņemot piezīmju bloku un uzmetot pēkšņi galvā iešāvušos ideju.

Maurina Bēkere piemetina, ka princese labprāt pieņemot labus ierosinājumus, tomēr viņai esot izveidojusies pašai sava gaume. Kaut gan modelis paliek noslēpums, ja vispār ir jau notikusi izšķiršanās, ir skaidrs, ka tam būs jāizceļ princeses tievais viducis, ar ko viņa tā lepojas. Māņticība Anglijā vēl vienmēr cieņā, un lai līgavas jaunajā dzīvē nekad netrūktu laimes, tērpa ielokā tikšot iešūtas viņas nogrieztās matu sprodziņas.

Princesi laulās tanī pašā Vestminsteres abejā, kur laulāja viņas māti karalieni, tāpēc jau tagad sākti telpas uzpošanas darbi. Kopš 1243. gada viņa būs 11. karaliskā līgava, kas šai baznīcā tiek salaulāta. Viņu pavadīs 8 līgavas māsas un 2 pāži; daudzas augstdzimušas mātes vēlas, kaut arī viņu meitas būtu izredzēto skaitā. Ir zināms, ka viena no līgavas māsām būs Marka Filipa 19 g. v. māsa Zāra, kā arī Annas tuvākā draudzene Džina Velesleja.

Līgavaiņa Marka Filipa dzimtā vieta, citkārt it necilā sādža Lielā Somerfortā pēkšņi kļuvusi populāra. Turienes pārvaldes vīri nobažījušies, ka

(Turpinājums 14. lp.)

MEKLĒ AUKLI

ģimenē Toronto

austrumu daļā.

Brīva istaba un atalgojums.

Zvanīt 751-1959

Edmunds Freimanis

DIVAS PASAULES

romāns

(4. turpinājums)

Nu varēju dien dienā lasīt vācu ģimeņu romānus, skatīties gaismas ziedēšanā uz celles sienām un strīdēties ar cinismu, kā saīsināt dienu. Cinisms mācīja, lai ar zobiem pārgrauž tērauda stieņus, izdauzu logus un pa virvi, kas izgatavota no guļāmā maisa brezenta, nolaižos uz ielas.

„Šoreiz tev bēgšana izdosies," cinisms urdīja.

„Tēraudu pārgrauzt? Kā to var?"

„Ar pacietību, tai asi zobi."

„ Zobi sadils, ne tērauds."

„Tad nolauz gultai kāju, un loga stieni izliec!"

„Gultas kāja locīsies."

„Mēģini ar rokām! Ņem savus kaulus par lauznim!"

„Neesmu pārcilvēks."

„Būsi gan, ja kļūsi diezgan izmisis, nikns un traks!"

„Noķers! Cik tālu skriedams aizskriešu?"

„Būsi gudrāks nekā pērn pie leišu robežām."

„Negrauz manu pēdējo miera palieku — tu, mans velns mamī."

„Gribi atkal sapņus kā sukrenes sūkāt?"

„Sapņos ir miers . . ."

„. . . un gruzdēšana — līdz beidzot nervi pārgruzt."

„Tad būšu atpestīts, kā nupat piedzimis bērns."

„Kā nupat nomiris."

„Jā, labi būt velim — tam neviens cietumus necel."

„Tomēr nervus gan nededzini."

„Tu dedzini — tu, mans cinism, mana ļaunā daļa."

„Nededzinu vis! Es tavus nervus tērauda caurulēs saveru! Nocietinu — lai veseli saglabājas."

„Caurulēs iezagās uguns, to tu nevari nodzēst."

„Nodzēsīšu, ja ļausi."

„Ļāvu tev, bet nevarēju — nu jau otru gadu gruzd kā kaņepju stiegras rijas speltē."

„Ar pinkšķēšanu gribi savu gruzdēšanu remdēt? Ar romāna mīlētāju asarām? Hā, hā, kapu dievkociņ, hā, hā! Kad pasaule tavos matos asiņainās rokas slauka, tu ar teutoņu meitenēm gribi iet vizbules lasīt."

„Arī tā var dienas sadeldēt."

„Tu kļūsti mūks."

„Labāk mūks nekā melnā piķieris."

„Pinkšķētājs!"

„Ar raudāšanu var vislabāk nomazgāties."

Ienāca cietuma sargs — Holšteinas purvu vīrs, kam karš bija koka kāju iespraudis gūžā. Nu pa purviem viņš vairs nevarēja bradāt; vajadzēja stingra klona. Bet cietuma darbam viņš bija par mīkstu: rāva purvos un ierakumu grāvjos bija viņu atmiekšķējusi. Kā senāk pieradis, viņš skatījās sejā nevis pakausī; nevarēja aizmirst pļāpāšanas paražu un iemācīties riet.

„Šorīt ābelēm kāzas — visas baltos tērpos," viņš netīšām ani mocīja. „Atvēršu logu, lai pavasaris tiek iekšā. Tavos gados taču nevar dzīvot bez pavasara."

„Hē, hē, kā trāpīja pa tavu mīkstāko vietu," cinisms smējās.

„Atstāj vien ciet," es rūcu, lai balss netrīcētu.

„Nepatīk pilsētas vēkšķēšana?" sargs brīnījās.

„Putekļi zogas iekšā." Aizgriezos sāņus, lai viņš neredzētu manu seju.

Sargs izgāja; lēni un klusu. Kā negribēdams, noslēdza durvis. Viņš laikam saprata, ka slēdzenes skrapšķis ir tiesas sprieduma atbalss. To dzirdot, es sastingu ar aizvērtām acīm un plati atvērtu muti, jo manas bēdas kā svina klucis iedzinās rīklē un neļāva elpot. Kluci būtu varējis izgrūzt ar kliegšanu, bet kliegt bija kauns, un kliegt nedrīkstēja. Kad smacētājs izkusa, sakņupu kaktā un kodu sev rokā, lai būtu kāda pārmaiņa. Vienalgas kāds notikums, lai tikai tas saīsinātu minūtes! Ar pātagām vajadzēja pērt laiku, lai tas atmestu savu gliemeža dabu. Bet ja laiku nevarēju pērt, tad gribēju sodīt pats sevi — par savu nepacietību. Kas tad ir dažas nedēļas pašam ar sevi vien? Tikai faķira izgājiens tuksnesī, lai paraktos dziļāk dažās atziņās.

Nē, patiesībā gribēju vienas sāpes aizdzīt ar otrām. Aiz loga pavasaris gavilēja ar strazdu un cīruļu balsīm un smaidīja ikvienā ziedā. Lai kā to gribēju izslēgt ārpusē, tas līda pie manis pa logu un sienas porām; tas dedzināja mani ar atbalsīm un atblāzmām.

Kā tiesnesis bija vēlējies, būrī sēdēšana man palīdzēja aplabināt badu. Kad beidzot izkļuvu maija pasaulē, biju pusakls, bet pirmajā spogulī, ko sastapu, man prett uzsmaidīja gluži balta seja. Kabatā sildījās dzelzceļa biļete atpakaļ uz Heidi. Ja uz Ulānu nevarēju tikt, tad šai brīdī priecājos arī par Heidi — savām vācu zemes mājām, kur pašlaik visi dārzi bija pietūkuši aiz dzīves prieka. Šai pilsētiņā man sāka pumpurot viena otra atmiņa, un atmiņas ir tās nama mātes, kas kādu vietu padara par mājām. Ja nevarēju tevi vairs sastapt, Iris, tad varbūt kāda Heides meitene man pametīs smaidiņu, kā sauli piesūkušos zemeni pār sētu. Ai, nē! Pametīs kā sunim kaulu, lai pagrauž un nerāda zobus. Lai pasapņo par saimnieci, lai pasmilkst. Blēņas un nieki! Labāk tad iztikt bez tā kaula un turpināt smilkstēt pēc tevis kā līdz šim, un līdz nākamajiem Kurzemes ciemiem.

Skats aizklaiņoja pāri Huzumas nomalei, kur Holšteinas pļavas bija saposušās tikpat krāšņas kā mani Pāžu klajumi ik pavasari Jāņu gaidās. Nometos ceļos kādā žogmalē un iebāzu galvu pīniju krūmā. Vakar pilsētu bija nomazgājis auglības negaiss; šodien pīnijas rotājās saulē. Savu ciemiņu tās glāstīja ar leknām rokām un dzirdīja ar zemē raudzētu vīnu. Dzēru aizgūtnēm, jo piecas nedēļas biju slāpis.

„Ja šie būtu manas pilsētas dārzi, tad cauri tiem varētu debesīs ieiet," es gavilēju, bet tai pašā brīdī pamanīju, ka pīniju gubenā ielaidās kovārnis. Tas man ieknāba acī un ķērca:

„Neaizmirsti, ka esi austrumu strādnieks teutoņu zemē!"

„Hē, hē — tev pietiek šīs pasaku uzdzīves," cinisms kā nodevējs piebiedrojās kovārnim.

„Vai nevari man ļaut vismaz šodien būt atpestītam?" šņācu nikns.

„Atpestīts — šeit, šai pūķu pasaulē?" cinisms brīnījās. „Sāc jau pārvācoties, vai?"

Izpurināju ziedlapas no matiem un steidzos uz dzelzceļa piestātni. Gaŗām aizšāvās bezdelīgas. Viņu spārnos atkal pamanīju prieku. Pūlējos nedomāt, lai cinisms vēlreiz nesaduļķotu šo dienu.

Prieku, atpestītāju, meklēju nākošajās dienās, nedēļās, mēnešos un gados, kad kopā ar kara gūstekņiem šķipelēju ogles knrināmo preču laukumā. Uzraugi nāca un gāja.

Prieku reti kāds pieved saitē; tādu prieku arī gribētos padzīt. Tas jāmeklē pašam kā taurenis, gulbis vai padebesis, kas atnes sapņus no īstajām mājām. Ar tiem sapņiem var iztikt, ja ir pieticīgs.

* * *

Vācu varonība sadega viņu lielpilsētās, iedomība — austrumu frontē. To izturības nieku, kas bija atlicis, vajadzēja gruvešu un kaulu novākšanai.

Bēgtin atbēgu uz Kanadu, šo taukuma zemi, kur policisti esot pilsoņu tēvoči un brāļi. Nu vairs nezogu maizi, ar ko piekraut vēderu, lai turētos pie zemes.

Kurzemes atmiņu ūdeņi vairs nedzied pie auss cauru dienu un nakti. Dolari līp pie pirkstiem, tikko satveru kādu darba rīku. Patīk tos papīrīšus lasīt, nest uz banku kaudzītēs, runāt ar kasieri par tūkstošiem — vienaldzīgā, paviršā tonī. Tāpēc uz mājām vairs nebēgu. Paciešu svešumu kā kalnracis pacieš savu alu. Bēgt varētu. Laikam neviens mani neķertu, cietumā neliktu. Aizslēgtas durvis gribas uzlauzt — vaļējas ir vienaldzīgas kā tukšums. Tā arī mājās atgriešanos atliku no pavasaŗa uz pavasari. Gan jau! Bailes, ka vilšanās iecirtīs pliķi: tava zeme ir maza, nabaga sērdiene pret eļļas piesūkušos, kviešu vainagoto Kanadu.

Bankas grāmatiņā skaitļi aug, bet katra diena ir jauns parāds tev, manu Iris. Kad to atdošu, kad? Dažreiz nakts vidū pieceļos un sāku piekraut somas.

„Rīt pat braukšu, mani neviens šeit netur."

(Turpinājums sekos)

TORONTO ZIŅAS

● LELDAA Kanadas apgabala mācītāju un draudžu pārstāvju knference risināsies 27. un 28. oktobrī Sv. Andreja baznīcas telpās. Sestdien, 27. oktobrī, pl. 8 vak. dievkalpojumā ar dievgaldu Sv. Andreja baznīcā piedalīsies archibīskaps A. Lūsis, prāvesti A. Veinbergs un V. Šēfers. 28. oktobrī Sv. Andreja baznīcā diekalpojuma nebūs, bet 21. oktobrī pl. 3 pēcp. visām šejienes luterāņu draudzēm būs kopīgs dievkalpojums, piedaloties Luterāņu baznīcas Amerikā Kanadas sinodes prezidentam Dr. O. Reblem.

● Sv. Andreja draudzes jaunievēlētais mācītājs J. Cālītis ar 1. novembri oficiāli pārņem savus amata pienākumus draudzē. Viņa pirmais vadītais dievkalpojums būs 4. novembrī pl. 3 pēcp. Sagaidāms, ka māc. J. Cālītis ieradīsies Toronto oktobŗa beigās, lai piedalītos 27. un 28. oktobrī LELDAAs konferencē.

● Sv. Jāņa draudze ziedojusi Baznīcas rītdienas fondam 4967 dol., kas pagaidām ir lielākais no trimdas draudžu ziedojumiem, vēstīts draudzes jaunākajā apkārtrakstā. Tajā lasāmas arī ziņas par jaunievēlētā draudzes mācītāja mājas iegādi, 12 Worthington Cres., Toronto rietumos. Tā kā īpašuma cena bijusi nedaudz augstāka nekā draudzes sapulcē šim mērķim atvēlētie līdzekļi — 62.000 dol., tad nekustamo īpašumu aģents V. Kļaviņš kopā ar nekustamo īpašumu pirkšanas un pārdošanas uzņēmuma vadītāju I. Jankovski ziedojuši Sv. Jāņa draudzei mājas iemaksai 1000 dol. Lai sagādātu visus vajadzīgos līdzekļus, draudzes padome nolēma pieprasīt 45.000 dol. no Toronto latviešu kreditsabiedrības, kas piešķirti pret atklātu obligāciju uz 5 gadiem, maksājot 9 proc. gadā, ar daļu maksājumiem 400 dol. mēnesī. Atlikušā daļa sastādās šādi: 8500 dol. no draudzes noguldījuma konta, 2500 dol. draudzes dāmu komitejas ziedojums un 5000 dol. aizņēmums no draudzes Palīdzības fonda. Visas formalitātes sakarā ar īpašuma iegādi draudzes padomes uzdevumā kārtoja advokāts A. Zutis.

● Sv. Jāņa draudze 25 gadu atceri atzīmēs 16. decembrī ar svinīgu dievkalpojumu, ko ar dziesmām kuplinās vīru ansamblis Kalvis. Pēc dievkalpojuma sarīkojumu telpās 25 gadu jubilejas pēcpusdiena. Sakarā ar draudzes 25 gadu jubileju tēlnieks Augusts Kopmanis ziedojis draudzei vienu savu darbu. Draudzes dāmu komitejas Ziemsvētku tirdziņš — bazārs 1. decembrī no pl. 10 rītā līdz 5 pēcpusdienā baznīcas sarīkojumu zālē; 15. decembrī koncerts Ziemsvētku ieskaņai, piedaloties ērģelniecei Anitai Rundānei un dziedātājam P. Lielzuikam.

● Saulaines jauniešu un bērnu vasaras nometnē šovasar uzturējās kopskaitā 125 bērni. Nometni vadīja komandants K. Jansons. Saulaines apsaimniekošanu pa nometnes laiku veica P. Krūka. Līdz pastāvīga Saulaines pārvaldnieka atrašanai pagaidām Saulaines pārraudzīšanu uzņēmies E. Tiltiņš. Saulaines loterija, ko palīdzēja organizēt A. Brumelis, deva 2065 dol. atlikumu, ko izlietos bērnu nometnes uzlabošanai.

● Māc. R. Ekšteina pārdomu vakaru šās sezonas cikla pirmais referāts 25. oktobrī pl. 8 vak. Latviešu namā par tematu „Mūsu planētas problēmas". Referāti notiks katra mēneša pēdējā ceturtdienā līdz maijam. Aprilī būs divi referātu vakari — Lielā piektdienā un aprīļa pēdējā ceturtdienā.

● Toronto latviešu baptistu draudzes 22. gada svētkos 11. novembrī pl. 3 pēcp. Walmer Road baptistu baznīcā lūgts viesoties archibīskaps A. Lūsis. Piedalīsies dubultkvartets no ASV, ērģelniece Anita Rundāne un pašu draudzes koris diriģenta Arvīda Purva vadībā.

● Tēlnieks Augusts Kopmanis piedalās ar dieviem saviem darbiem 25., 26. un 28 oktobrī Kičeneras mākslas izstādē, ko rīko Vaterlū mākslas galerija.

● Toronto latviešu tautas augstskolas sestdienas ģimnazijas vecāku un skolotāju sapulcē 3. oktobrī Latviešu namā bija ieradušies 50 dalībnieku. Ģimnazijas direktrise V. Slavieša ievadrunā iepazīstināja ģimnazijas audzēkņu vecākus ar ģimnazijas darbību un techniskiem skolas jautājumiem. Ģimnazija uzsākusi jauno mācības gadu ar 125 audzēkņiem. No Toronto latviešu pamatskolas pēdējā izlaiduma ģimnazijā nav iestājušies četri. Ģimnazijā šogad latviešu valodu vēl māca Laimdota Brūvere. Šogad skola strādā ar astoņām parallēlklasēm un vienu sagatavošanas klasi. Katrā klasē 15 skolēnu, lai ar mazāku audzēkņu skaitu klasē galvenokārt celtu latviešu valodas līmeni un audzēkņiem būtu iespēja aktīvi līdzdarboties mācību stundās. Vecāku pārstāvis R. Kurzemnieks sniedza īsu pārskatu par skolas padomes darbību pagājušā mācības gadā. Tautas augstskolas kasieris K. Priedītis ziņoja, ka iepriekšējā gada budžets labi izpildījies un ka nākamā 1973./1974. g. budžets paaugstināsies, jo palielinājies klašu skaits. Jaunajā mācību gadā ģimnazija saņēmusi pirmo ievērojamo ziedojumu no Toronto latviešu kreditsabiedrības — 1000 dol. Lai sekmīgi varētu veikt savu darbu, ģimnazija cer uz visas latviešu sabiedrības atbalstu. Gleznotājs inž. J. Popelis dāvinājis ģimnazijai vienu savu gleznu. Sapulcē ievēlēja no vecāku vidus klašu pārstāvjus, kopā ar parallēlklasēm 18. Sēdi protokolēja I. Jaunkalns. Skolas padomes konstruēšanās un darba sēde notiks 30. oktobrī, pl. 8. vak., Latviešu namā.

● Toronto latviešu biedrības sestdienas skolas, kuŗas audzēkņu skaits šoruden sasniedzis 232, vecāku sapulce bija 17. oktobrī Latviešu namā. Skolā strādā 24 skolotāji, 2 palīgskolotāji un 2 techniskie darbinieki. Skola saņēmusi 1500 dol. pabalstu no Toronto latviešu kreditsabiedrības, 100 dol. ziedojumu no Aivara un Aivas Vinteru ģimenes un gleznas dāvinājumu loterijai no gleznotāja J. Popeļa. Latvijas valstssvētku akts skolai notiks 17. novembrī pl. 10 rītā Latviešu namā, kad arī paziņos šāgada rakstu darbu sacensības rezultātus Latvijas vēsturē par tematu: Senlatviešu brīvības cīņas ar vāciešiem 13. g.s. Skolas eglītes vakars 6. janv. pl. 3 pēcp. lietuviešu telpās (1021 College St.). Sestdienas skolā 8. oktobrī viesojās rakstnieks Jānis Klīdzējs, apmeklējot vecākās 6., 7., un 8. klases. Pirms K. Skalbes vakara Latviešu namā 22. septembrī rakstnieka meita Ilze Legzdiņa stāstīja skolas audzēkņiem par Kārli Skalbi un lasīja viņa dzejoļus, illustrējot ar diapozitīviem. Sestdienas skolā no jauna strādā skolotājas Aiva Vintere, Inta Malēja un Leontīne Jēkabsone, par palīgskolotājām Vizma Maksiņa un Māra Ozoliņa. Skolā vēl uzņem jaunus skolēnus, bērnu dārzā, sākot ar 4 g. v., bet speciālajā klasē — skolēnus, kas vāji prot latviešu valodu.

● Latviešu kaŗa veterānu — strēlnieku biedrības Kanadā tradicionālais groziņu vakars 27. oktobrī, plī 7 vak., Latviešu namā ar priekšnesumiem. Aicināti arī piederīgie, draugi un paziņas. Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem sākot na 1,50 dol.

● Sv. Jāņa draudzes dāmu komitejas draudzes vakarā 20. okt., pl. 7, rakstniece Indra Gubiņa baznīcas sarīkojumu telpās referēs par tematu: Dieva jēdziens latviešu dzejā. Ieeja pret ziedojumiem.

● LNAJAK rīkotais Labvēļu vakars ar presē un sabiedrībā daudz diskutēto uzvedumu — Emigrācijas apskaidrošana, notiks 27. okt. pl. 7 vak. Sv. Jāņa baznīcas telpās.

● Starp daudzajiem Toronto latviešu uzņēmumiem darbību uzsācis arī Dāvja Maksiņa foto un gleznošanas piederumu veikals, 5 Brentwood Road North. Tas sasniedzams, braucot ar Blūra pazemes dzelzceļu līdz Royal York piestātnei.

● Toronto pagājušā nedēļas nogalē 13. un 14. oktobrī bija pieteikti septiņi sarīkojumi. Bez tam vēl ārpus Toronto — Saulainē, Sidrabenē, Bērzainē un Muskoka rajonā — bija gan plašāka, gan mazāka mēroga sanāksmes. Parastajam apmeklētāju skaitam sadaloties pa dažādajiem sarīkojumiem, daži no tiem bija visai vāji apmeklēti. Tā, piem., Latviešu nama valdes rīkotos gada svētkos 13. oktobrī ienākumi tikko segs tiešos izdevumus, ievērojot vēl, ka sarīkojums notika pašu namā. Latviešu nama dāmu komitejas loterijas — ceļojuma izloze uz iepriekš izplatītām biļetēm notiks 3. novembrī Latviešu namā. Laimestos būs ceļojums uz Bahamu — 163 dol., divi ceļojumi uz Otavu, katrs 50 dol., un trīs ceļojumi uz Niagaru, katrs 25 dol. Loterijas atlikums paredzēts jaunas grīdas ielikšanai nama priekštelpās. Dāmu komitejas pārstāve nama valdē ir Irma Stagava.

● Toronto latviešu biedrības dāmu komiteja Edītes Āpšes vadībā 14. oktobrī Latviešu namā rīkoja rudens tirdziņu, jau otro gadu pēc kārtas. Tajā varēja iegādāties dažādus pašu ražojumus — gaļas izstrādājumus, žāvētas zivis, vārītus zirņus, skābus kāpostus, dažādus cepumus un saldumus. Bija arī ievārījumu galds, augļu un dārzāju novietne, puķu un puķu sēklu galds. Rokdarbu galdā savus rokdarbus bija nodevušas E. Āpše, R. Auziņa un I. Eņģele, keramikas novietnē bija V. Jansones un E. Dzeguzes darbi. A. Puķītei bija dažādu formu lietās sveces, bet ar S. Vasarāja druvu bišu medu tirgojās viņa meita Viviana. Pie atsevišķa galda bija „blusu tirgus" ar pārsteiguma sainīšiem, arī lietotu grāmatu novietne. Viss tirdziņa atlikums, ap 300 dol., paredzēts Toironto latviešu sestdienas ģimnazijai. Divi laimesti, kas krituši uz lozēm 68 un 177 un netika izņemti, saņemami pie namzines F. Neimanes.

● Amerikas latviešu teātŗa Vašingtonas ansambļa dalībnieku Osvalda Uršteina un Andas Uršteinas Dialogs dzejā 13. oktobrī Sv. Andreja baznīcas telpās bija pulcējis vairāk nekā 100 dzejas draugu. Abi mākslinieki, gan atsevišķi, gan kopīgi, sniedza 42 dzejas skandējumus, arī kāda anonima autora piedzīvojumus Rīgā.

● Toronto latviešu filatelistu kluba pirmā šīs sezonas sanāksmē sekretāra P. Rudlapas mājā 14. oktobrī piedalījās 11 kluba biedri un arī viesis no Hamiltonas. Filatelisti atzina, ka būtu jāpiedalās ar savem eksponātiem visos latviešu tirdziņos, bazāros un citos labdarības sarīkojumos, lai poulārizētu filatelistu darbu, galvenokārt jauniešos, un ierosinātu jaunus krājējus. Nākamā filatelistu kluba biedru sanāksme 11. novembrī pl. 2 pēcp. P. Rudlapas mājā, 117 Westrose Ave.

● Etobiko slimnīcā 7. oktobrī pēc ilgas slimošanas 76 g. vecumā mirusi Mia Bulle, dzim. Fisahne. Aizgājēju uz Jorkas latviešu kapiem 10. oktobrī izvadīja prāv. B. Kokins. Nelaikes vīrs Kārlis Alfons miris šī gada jūlijā. Aizgājējai paliek Toronto meita Edīte un znots Juris Celmiņš, mazbērni Aina, Uldis un Pēteris un svaine Anastasija Lūse, bet divas māsas un brālis Vācijā. Uz izvadīšanu bija ieradusies arī radiniece no Latvijas.

● Latviešu studenšu korporāciju kopa piešķīrusi 80 dol. stipendiju Ingrīdai Preisai no Kičeneras latviešu valodas kursu apmeklēšanai Toronto universitātē, sedzot arī ceļa izdevumus braucieniem uz Toronto.

● Sv. Andreja draudzes svētdienas skolas māc. gada iesākuma dievkalpojums notika svētdien, 14. oktobrī. Dievkalpojumā piedalījās arī skautu vienība. Pēc dievkalpojuma notika svētdienas skolas skolotāju un vecāku apspriede, kuŗā pārrunāja svētdienas skolas darbu un no vecākiem izvēlēja klašu pārstāvjus.

● Toronto latvisko zināšanu seminārs rīko 20. oktobrī kopēju izbraukumu uz Kaledonijas kalniem (Hardhouse Farm) pie Bramptonas. Sapulcēšanās izbraukuma dienā pl. 10 rītā pie Latviešu nama.

● Mūs lūdz aizrādīt, ka Lord Simco viesnīcas Ontario telpās Oskars Drigders 24. oktobrī, pl. 8 vak. stāstīs par savas meitas noslepkavošanu Zambijā.

● Sv. Jāņa draudzes svētdienas skola atsāka mācības 14. oktobrī ar 68 audzēkņiem, no tiem jaunreģistrēti 8. Svētdienas skolu vada A. Kurse. Šogad svētdienas skolā strādā arī skolotāja Anda Ludovska no Anglijas, kas tur dzimusi, labi runā latviešu valodu un vadījusi latviešu bērnu nometni. Par latviešu valodas skolotāju strādās Ilze Andžāne. Draudzes svētdienas skolas ierosmē Arnis Ķeksis ieskaņojis visus Sv. Jāņa draudzes dievkalpojumus un svētrunas. Tā ieskaņotas 40 archibīskapa A. Lūša un 8 mācītāju viesu svētrunas, kā arī 12 draudzes dievkalpojumi, kas vēlāk pārskaņoti un skaņu lentes nosūtītas kaŗa invalidu un neredzīgo bibliotēkai Vācijā. Svētdienas skola pēc dievkalpojuma pasniedz kafiju dievkalpojuma apmeklētājiem. Ieņemto naudu izlietos skatuves priekškara iegādei. Sv. Jāņa draudzes eglīte bērniem būs 23. decembrī pēc dievkalpojuma ar attiecīgu uzvedumu par Kristus bērniņu, piedaloties svētdienas skolas audzēkņiem. Janvāŗa beigās svētdienas skolas talantu pēcpusdiena.

● Saulaines vasaras sezonas beigšanas un uzpošanas talkā 13. un 14. oktobrī piedalījās 20 talcinieki. Kopīgiem spēkiem veica vienas vasaras mājiņas pārvietošanu. Saulaines pārvaldes darbinieces K. Bružes vadībā pacienāja talciniekus ar siltām pusdienām.

● Uz 80 aizvadītiem dzīves gadiem 26. septembrī atskatījās Ernestīne Purmale. Jubilāre ir cēsiniece. Latvijas neatkarības laikā dzīvoja Krustpilī, kur viņas dzīvesbiedrs nelaikis kpt. J. Purmals bija virsnieks 12. Bauskas kājnieku pulkā. Jubilāre tagad vecumdienas vada dēla Žaņa ģimenē Toronto, un palīdz audzināt mazmeitu Viju. Viņai Toronto dzīvo arī meita Gaisma ar ģimeni. Gavilnieci apsveica DV Toronto nodaļas vanadžu kopas valde savā 2. oktobŗa sēdē. Kopas priekšniece Ausma Magone pasniedza viņai grāmatas velti ar vanadžu ierakstiem. Arī pati jubilāre ir čakla kopas dalībniece.

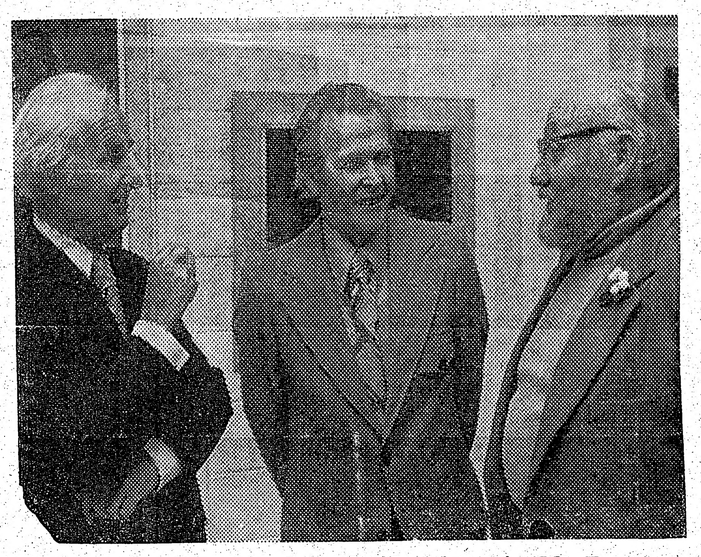

Archibīskaps A. Lūsis Oskara Skušķa gleznu izstādē Toronto. No archibīskapa pa labi — O. Skušķis un A. Treibergs no Filadelfijas. Foto: J. Liģers

Oskara Skušķa gleznu izstāde Toronto

Pirmo patstāvīgo gleznu izstādi Toronto no 12.—14. oktobrim ar 52 gleznām rīkoja gleznotājs Oskars Skušķis no Filadelfijas, ASV. Izstādi Sv. Jāņa baznīcas sarīkojumu telpās atklāja archibīskaps A. Lūsis, norādot, ka gleznu izstāžu cienītāju priekšā stājies viens no mazāk redzētiem latviešu gleznotājiem, kas 1962. gadā saņēmis Ziemeļamerikas latviešu Kultūras fonda balvu par gleznu Cīņa.

O. Skušķis iepazīstinājis latviešu sabiedrību ar pāris patstāvīgām darbu izstādēm ASV, tāpat vairākas reizes piedalījies arī amerikāņu profesionālo gleznotāju izstādēs, saņemot labas atsauksmes un kritiku. Tālāk izstādes atklājējs pakavējās pie gleznotāja dzīves gājuma, norādot, ka viņa dzimtā puse ir Ilūkstes apriņķis, Susējas pagasts. Dzimis 1909. gadā. Pēc Bērzaines vidusskolas pabeigšanas Cēsīs, studējis architektūru Latvijas universitātē. Jau ģimnazijas gados sācis interesēties par gleznieciību. Pirmo skolu gleznieciībā saņēmis no gleznotāja J. Indusa, kas tagad dzīvo Zviedrijā. Bēgļu gados Vācijā nodevies ar lielu dedzību gleznošanas darbam. Lielajā Erlangenas bēgļu nometnē archibīskaps A. Lūsis (toreiz nometnes mācītājs) pasūtinājis altāŗa gleznu, kuŗā O. Skušķis uzgleznojis sasistu biķeri ar vētras mākoni tālumā, ugunsgrēku atblāzmā, bet virs biķeŗa — baltu balodi. Tie bija simboli, kuŗos gleznotājs bija pratis lieliski parādīt latviešu tautas pagātnes postu un nākotnes cerību.

Oskars Skušķis kādu laiku ASV papildinājies gleznieciībā pie prof. Augusta Annusa, bet vēlāk, kā pats izteicās, daudz padomu guvis arī no gleznotāja Arnolda Treiberga, ar kuŗu kopā bija ieradies Toronto. Atklāšanas dienā izstādē bija ieradušies 120 apmeklētāju, daudziem ierodoties arī pārējās izstādes dienās un iegūstot savā īpašumā 10 gleznu.

J. V.

Jaunā LNJAK valde. Sēž no kreisās: Normunds Mieriņš, Baiba Rubese (priekšsēde), Juris Ķeniņš un Māra Ozoliņa; stāv no kreisās: Arnis Puķītis, Elmārs Bērziņš, Daina Dreifelde, Mārtiņš Valdmanis, Valda Siksna, Viesturs Zariņš, Dace Beitāne, Alberts Upeslācis, Edgars Šmits un Richards Ārgals (no revīzijas komisijas). Pa labi — formālā ballē.

Jāņa Valdmaņa uzņēmumi

LNJAK jaunajā valdē sadaliti amati

Latviešu nacionālās jaunatnes apvienības Kanadā 19. kongresā jaunievēlētā valde 14. oktobrī sanāca uz konstruēšanās sēdi priekšsēdes Baibas Rubesas mājā Toronto, sadalot amatus. Valdē būs divas sekretāres, šos pienākumus veicot Mārai Ozoliņai un Dainai Dreifeldei, kasieris — Elmārs Bērziņš, biedrzinis — Viesturs Zariņš. Bez tam darbosies vēl divi vicepriekšsēži — Edgars Šmits un Normunds Mieriņš. Speciāliem uzdevumiem darbosies Dace Beitāne un Valda Siksna, informācijas nozari vadīs Juris Ķeniņš un Mārtiņš *Valdmanis, bet apvienības jaunatnes pulciņu nozari pārzinās* Alberts Upeslācis un Arnis Puķītis.

Lai ieinteresētu jauniešus LNJAK darbam un piesaistītu apvienībai, latviešu ģimnazijas absolventiem izsniegs apvienības biedru kartes par brīvu. Absolventu klases audzēkņus centīsies iepazīstināt ar LNJ AK darbu, tāpat latviešu draudzēs iesvētāmos jauniešus, lai iesaistītu tos organizācijā un latviešu sabiedrībā.

Pēc Labvēļu vakariņām, kas paredzētas 27. oktobrī, notiks publiska LNJAK valdes sēde, kuŗas arī turpmāk būs atklātas, un tajās aicinās arī Latviešu nacionālās apvienības Kanadā un latviešu preses pārstāvjus, lai izveidotu saites ar sabiedrību. Turpmākos sarīkojumos paredzēta Ziemsvētku balle un kopējs slēpotāju izbraukums uz kādu piemērotu latviešu nometni kalnos, kur tajā pašā laikā būtu telpas Jaungada sagaidīšanai. Iespējams, ka šāds izbraukums varētu būt pat uz ASV — Rotu vai Priedaini, ar iespēju tikties ar turienes jauniešiem.

Starp daudzajām iecerēm padomā rīkot arī Jaunatnes nedēļas nogali ar attiecīgām izstādēm un diskusijām, iesaistot arī mākslinieku no ASV. Varētu būt arī ceļojoša izstāde pa dažādiem Kanadas latviešu centriem. Lai atbalstītu bērnu žurnālu Mazputniņš, ko Laimoņa un Līgas Streipu redakcijā izdod Jaunatnes literārā biedrība Ceļinieks, iecerētas Mazputniņa dienas, sarīkojuma ienākumus veltot žurnālam. Rīkos arī agrāk iecerēto Literāro cēlienu, tāpat paredzēta vēl kopēja valdes sēde ar Amerikas latviešu jaunatnes apvienību.

Juris Ķeniņš pārņēmis LNJ AK apkārtrakstu redakcijām un nācis ar vairākām jaunām idejām, iekārtojot arī jaunu nodaļu — Vēstis no Latvijas un sniedzot vairāk ziņu par mūsu kultūrāliem un politiskiem notikumiem trimdā.

—ls—

TEATŖU FESTIVĀLS ILGS 3 NEDEĻAS

Daudzkultūru teātŗu apvienība, sadarbībā ar Sv. Lorensa mākslas centru, kā jau agrāk īsumā ziņots, rīko no 28. oktobŗa līdz 17. novembrim savu otro daudzkultūru un daudzvalodu teātŗu festivālu Toronto. Kanadas federālā valdība šim mērķim piešķīrusi 16.000 dol., Ontario tautas mākslas padome — 5000 dol. un Toronto pilsētas pašvaldība — 500 dol., pavisam 21.500 dol.

Daudzkultūru teātŗu apvienība pārstāv 20 teātŗu vienības, lugu rakstniekus un individuālas personas, kas ieinteresētas tēlotājā mākslā. Šī gada teātŗu festivālā 14 tautību grupas izrādīs 16 lugas, katru vakaru sniedzot jaunu izrādi, izņemot 4. novembrī, kad atkārtos 3. nov. izrādi. Festivālā būs pārstāvēti arī visu triju baltiešu teātŗi. DV teātris Kanadā piedalīsies 9. novembrī ar Moljēra komēdiju Tartifs, kuŗu iestudējis režisors Dr. Alfreds Straumanis ar režijas asistenti Maiju Gaiķi. Lugā tēlo Herta Jurševska, Ziedonis Upīte, Skaidrīte Darkēvica, Andris Leja, Skaidrīte Leja, Juris Vanags, Valdis Mārtinsons, Rūdolfs Purvs, Valija Lāma, Roberts Miglāns, Ernests Jurševskis, Maija Gaiķe, Kārlis Siliņš, un Raimonds Mārtinsons.

Teātŗu fesivāla laikā Kosmopolitānu klubs Toronto, kas ir bezpeļņas organizācija, rīko savu otro daudzkultūru mākslas centrā atklās 27. oktobrī tautību 21 mākslinieks. No baltiešiem izstādē piedalīsies vienīgi igauņu gleznotājs J. Sarnits. Izstādi Sv. Lorensa mākslas centrā atklās 27. oktobrī (no pl. 2—5 pēcp.). Kluba uzdevums ir sagādāt talantīgiem etnisko grupu mākslinieciem iespēju izstādīt savus darbus kanadiešu publikai, tā bagātinot sabiedrību ar daudzkultūras pienesumiem.

Daudzkultūru teātŗu apvienība 11. oktobrī Sv. Lorensa mākslas centrā bija rīkojusi otro preses pieņemšanu, kuŗā apvienības valdes priekšsēdis Ginters Petričeks sniedza informāciju par maiņām ieprieks izziņotā programmā un izteica pateicību financiālās palīdzības sniedzējiem, kas atvieglinājis festivāla plānošanu. Na latviešiem Daudzkultūru teātŗu apvienībā, kā zināms, darbojas Inta Purva, kas ieņem sekretāres amatu.

Festivāls risināsies pēc šādas programmas: atklāšana 28. oktobrī ar čechoslovaku lugu Oldrichs un Bozena, 30. oktobrī kanadiešu teātŗu grupas viencēlienu izrādes (angļu valodā), 31. okt. japāņi izrādīs Rožu nams (angļu val.), 1. nov. somu izrāde Aprīlis nāk (oriģinālvalodā), 2. nov. ukraiņu valodā Nozagtā laime, 3. un 4. nov. izrādīs Fr. Šūberta mūzikālo Ceriņu laiks (ungāri), 5. nov. armeņu Aršin-Mal-Allan, 6. nov. poļu studentu teātris angļu valodā izrādīs Nativity Moderne, 7. nov. Mākslas padomes (TAF) sabiedriskais vakars, 8. nov. poļu teātris angļu valodā, 9. nov. DV teātŗa Tartifa izrāde, 10. nov. igauņi izrādīs lugu Ragana atgriežas, 11. nov. itālieši nāks ar lugu La Regina e Gli Insorti, 12. nov. lietuvieši angļu valodā izrādīs savu vēsturisko lugu Mindaugs, 13. nov. bulgāru Meistarkokgriezējs, 14. nov. TAF sabiedrisks vakars ar diskusijām, 15. nov. TAF mūzikāla programma, 16. nov. poļu teātris, bet 17. nov. festivālu pabeigs vācieši ar lugu vācu valodā. — Fiziķi.

— ls—

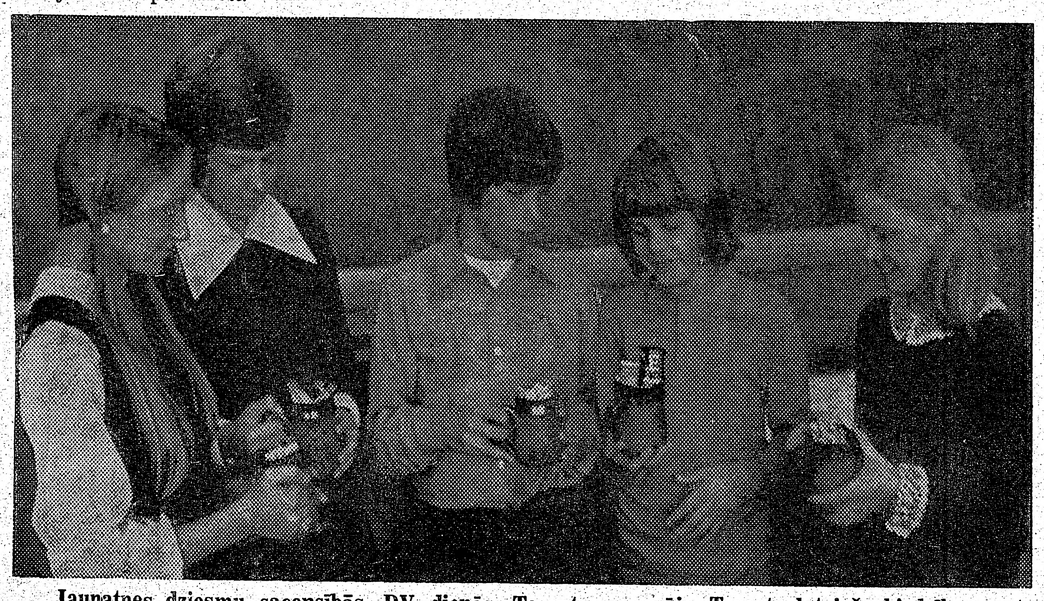

Jaunatnes dziesmu sacensībās DV dienās Toronto uzvarēja Toronto latviešu biedrības sestdienas skolas koris skolotājas J. Vāgneres vadībā, iegūstot naudas bavu. Sākot jauno mācības gadu, visi 20 koŗa dalībnieki saņēma par šo naudu iegādātas balvas — latviskus kausus, kuŗus darinājis jaunais kerami ķis Pēteris Jansons. Attēlā pieci no koŗa dalībniekiem apskata savas balvas, no kreisās: Ināra Lūse, Rita Jansone, Alberts Vītols, Raitis Freimanis un Dace Veinberga.

Foto: J. Liģers

JAUNATNES KONGRESS ŅUJORKĀ NOVEMBRĪ

Amerikas latviešu jaunatnes apvienības kongress paredzēts no 22.—25. novembrim Commodore viesnīcā Ņujorkā. To ar svētbrīdi atklās 22. novembrī pl. 1 dienā. Paredzēti vairāki referāti. V. Zeps runās par tematu Vai ir divas latviešu valodas, Ints Rupners referēs par politisko darbību un latviešu jaunieti, igaunis T. Parmings solījis referātu par Igauniju šodien un baltiešu sadarbību nākotnē. Bez tam paredzēts arī referāts par tematu Baznīcas stāvoklis Latvijā šodien, kam referents nav minēts.

V. Petraševics izrādīs divas filmas (Evalds Dajevskis un Augusts Annus). 24. novembŗa rītā paredzēta Latvijas filmas Nāveŗ ēnā izrāde, bet dienu iepriekš rādīs slīdītes par jauniešu ceļojumiem uz Latviju. Kongresa laikā darbosies jaunatnes mākslinieku izstāde, bet trešajā dienā būs jauniešu mākslas darbu izlose. Vakarā ir jauno mākslinieku koncerts, kam seko „pilngadības" svētki, jo šis ir ALJAs 21. kongress.

Kongresā paredzētas piecas dažādas piedalīšanās maksas. Dalībniekiem no rietumu krasta, iepriekš piesakoties, dalības maksa ir tikai 3 dol., no rietumvidienes (starp Misisipi upi un Rokiju kalniem) 6 dol., no austrumvidienes (no Ohaijo līdz Misisipi upei) 10 dol., bet austrumu piekrastei (no Floridas līdz Meinai) — 13 dol. Piesakoties vai maksājot pēc ierašanās kongresā, dalības maksa visiem 15 dol. Jauno mākslinieku darbu pieteikumus izstādei un kongresa dalībnieku pieteikumus pieņem Nora Zālīte, 17 Edward St., Bergenfield, N.J. 07621 līdz 1. novembrim.

Aicinājumā piedalīties kongresā norādīts, ka bez latviešu tautai svarīgiem referātiem varēs iepazīties arī ar citiem latviešu jauniešiem un kopīgi nosvinēt 21. ALJAs dzimšanas dienu. Pievienots arī brīdinājums:

„Uzņemos vispārēju un pilnīgu atbildību par savu rīcību XXI ALJAs kongresa laikā un arī par civīlām prasībām pret mani, kuŗas varētu rasties sakarā ar manu rīcību kongresa laikā. Deklarēju, ka ALJA šajā sakarībā nekādā gadījumā neņem dalību manā eventlālā rīcībā un ka ALJA manas rīcības dēļ nav civīli atbildīga."

Seko jaunieša paraksts.

Ja jaunietis ir zem 18 gadiem, tad šāda deklarācija jāparaksta vecākiem, uzņemoties atbildību par savu dēlu vai meitu.

—be

Rakstnieku cēliena dalībnieki Latgaļu kultūras dienās Toronto, no kreisās: Konstantīns Strods-Plenciniks, Leonards Latkovskis, Heronims Tichovskis, Alberts Raidonis, Bonifācijs Briška, Antons Zvīdris, Jānis Klīdzējs, Jāzeps Lelis, Janina Babre, Antons Rupainis, Tadeušs Puisāns, Paulīne Zalāne un Vladislavs Bojārs. Foto: Verners Cinis

Kandidāti ar desmit parakstiem

LATVIEŠU PRESES BIEDRĪBAS VALDES SĒDE ŅUJORKĀ

Latviešu preses biedrības valdes sēdē 5. oktobrī Ņujorkā priekšnieka V. Irbes vadībā pārkārtoja valdes sastāvu un nolēma izdarīt vēlēšanas globālā mērogā no Š. g. 15. novembŗa līdz 1974. gada 15. janvārim.

Valde nožēloja, ka Kārlis Ķezbers un Hugo Puriņš atteikušies no pienākumiem valdē dažus mēnešus pirms jaunas valdes ievēlēšanas. Par vicepriekšsēdi valde apstiprināja Reinholdu Milleru, kas līdz šim vadīja jaunatnes nozari. Turpmāk par valdes locekļiem darbosies valdes kandidāti Valentīna Hermane Čikagā un Bruno Rozītis Ņujorkā.

Pēc plašām pārrunām valde par vēlēšanu komisijas locekļiem apstiprināja Eiženu Kerno, Pēteri Norvili un Gunaru Grīnbergu Ņujorkā. Pārvēlami 7 valdes un trīs revīzijas komisijas locekļi. Kandidāti piesakāmi vēlēšanu komisijai līdz 15. novembrim, t. i. pieteikumiem jābūt saņemtiem līdz šim datumam. Katram kandidātam vajadzīgi 10 pilntiesīgu LPB biedru paraksti, ieskaitot paša kandidāta parakstu. Vēlēšanās var pieteikties pilntiesīgi biedri, kas samaksājuši biedru naudu un tiesīgi piedalīties vēlēšanās. Kandidāti piesakāmi un paraksti iesūtāmi E. Kerno, 203 E. 82nd St., New York, N. Y. 10028.

LPB kopas Vācijā, Anglijā, Austrālijā un Kanadā vēlēšanu materiālus izsūtīs pašas, pie kam Anglijas un Austrālijas kopas pašas vēlas arī saskaitīt iesūtītās balsis. Pārējās zemēs skaitīšanu izdarīs vēlēšanu komisija. Vēlēšanas beigsies nākamā gada 15. janvārī. ASV, Dienvidamerikas un atsevišķiem biedriem vēlēšanu materiālus izsūtīs centrālā valde. Pēc kopu iesūtītiem materiāliem Austrālijā ir 58 balstiesīgi LPB biedri, Vācijā 47, Anglijā 25, Dienvidamerikā 17, ASV un atsevišķie biedri 143. No Kanadas ziņas nebija iesūtītas, bet tur ir ap 45 balstiesīgu biedru. Kopā 325. Maksājumus nav nokārtojuši un balstiesības nav apmēram 40 līdz 50 biedriem. Ja maksājumus nokārtotu līdz 15. novembrim, arī šie biedri būtu pilntiesīgi LPB biedri.

Par abiem LPB rīkotiem literāriem sarīkojumiem Klīvlandes dziesmu svētku laikā rīcības komitejas pārskats nav saņemts. No saņemtā avansa samaksāti honorāri, katram lasītājam un mākslinieckam 50 dol. par piedalīšanās reizi. Nokārtoti arī citi izdevumi un atlīdzības par dekorācijām.

Piešķīra līdzekļus ALAs nopelnu stipendijas labākiem dalībniekiem latviešu literatūrā. Vidusskolu grupā to saņems Indulis Brošs Klīvlandes latviešu skolā, 50 dolarus, bet pamatskolu grupā 25 dol. saņems Rūta Sventecka Indianapolē. Balvas pasniegs LPB pārstāvji 18. novembŗa sarīkojumos.

Valdes pārvēlēšanas dēļ nolēma atlikt Francijā dzīvojošā literāta Arnolda Apses paredzēto turneju pa Amerikas kontinentu. **Vk**

Māra Ezerkalna
beigusi McMaster universitāti Hamiltonā ar B.A. gradu mūzikā. Māra turpina studijas M.A. grada iegūšanai mūzikas vēsturē Western universitātē Londonā. Viņa ir korporācijas Gundega locekle.

ČIKAGA GATAVOJAS 18. NOVEMBŖA SVINĪBĀM

Čikagas latviešu organizāciju apvienības priekšsēdis Rolands Kiršteins ziņo, ka šogad Latvijas valsts 55 gadu jubilejas sarīkojums iecerēts plašs un lai tas ieinteresētu tautiešus no visām aprindām un paaudzēm.

Čikagas draudzes vienojušās par kopēju dievkalpojumu 18. novembrī plkst. 4 pēcp. Oak-Parka Pirmā baptistu draudzes baznīcā, kur jau notiek latviešu baptistu un Ciānas draudzes dievkalpojumi. Lai veicinātu jaunās paaudzes līdzdalību, paredzēts rīkot lāpu gājienu no baznīcas uz akta vietu, Oak Park River Forest vidusskolu. Gājienā solījušās piedalīties gaidas un skauti. Tuvākā nākotnē par piedalīšanos lems arī latviešu skola un korporācijas. Svētku organizētāji grib panākt, ka ne tikai jaunieši šajos svētkos kļūst aktīvi līdzdalībnieki, bet arī šejienes iedzīvotāji tiek informēti par mūsu Latvijas valsts likteni. Paredzēts izgatavot attiecīgas skrejlapas, kuŗas gājiena laikā izdalīs skatītājiem; tās liecinās par Latvijas valsts dibināšanu un vēlāko netaisnīgo okupāciju.

Vidusskolas lielā aula var uzņemt 1700 apmeklētāju. Par viesiem aicinās ASV vadītājas personas, kam interesē latviešu liktenis. Svētku runu teiks Baltijas komitejas priekšsēdis Gunārs Meierovics no Vašingtonas. Koncerta daļā būs latviešu komponistu darbi simfoniskā orķestŗa atskaņojumā. Čikagas Ziemeļdaļas simfoniskais orķestris atskaņos J. Kalniņa, J. Mediņa un H. Pavasaŗa darbus. Orķestri diriģēs milvokietis Ernests Brusubārda. Čikagas apvienotais koris ar diriģentiem V. Eizānu, R. Kalnmali un E. Strautmani arī šogad piedalīsies 18. novembŗa sarīkojumā, bet pievienojušies vēl papildu spēki no Milvoku Brusubārdas koŗa. Koris dziedās vairākas latviešu dziesmas, kā arī dziesmu svētku kantātes, kuŗas pavadīs simfoniskais orķestris.

Sibilla Ganna (Gann)
beigusi Toronto universitātes humānitāro zinātņu fakultāti ar B. A. gradu franču valodā. Sibilla ir korporācijas Gundega locekle.

Skolas ēkas lielajā kafejnīcā, kuŗā vietas 700 personām, svētku dalībnieki pēc akta varēs pulcēties pie Ciānas draudzes dāmu komitejas klātajiem galdiem un kavēties pārrunās.

JAUNI PIEŠĶĪRUMI

Ministrs Dr. S. Haidašs 11. oktobrī paziņojis 1200 dol. lielu piešķīrumu Latviešu akadēmiskai kopai (Latvian Academic Society) Vinipegā, kuŗas mērķis veicināt latviešu kultūru Kanadā, organizējot priekšlasījumus, koncertus un sarīkojumus attieksmē uz latviskās zinātnes, valodas un kultūras attīstību. Ministra paziņojumā teikts, ka piešķīruma nolūks palīdzēt segt izdevumus šiem mērķiem, kā arī koristu braucienam uz dziesmu svētku simtgadi, piebilstot, ka gadījums ierosinās vietējo latviešu sabiedrību demonstrēt latvisko kultūru arī kanadiešu publikai.

Kanadas etniskās preses federācijai piešķirts 1500 dol. pabalsts, paziņojumā norādot, ka federācija darbojas jau 15 gadus un tajā ir vairāk nekā 100 locekļu, kas saistīti ar dažādiem etniskās preses izdevumiem. Ik pa diviem gadiem federācija sasauc eksekutīvās pārvaldes sanāksmi, lai apspriestu federācijas programmu, problēmas un mērķus. Šogad sanāksme sakrita ar Kanadas daudzkultūras padomes konferenci no 14.—16. oktobrim Otavā. Paziņojumā norādīts, ka piešķīrums atvieglos ceļa un sekretāriāta izdevumus sanāksmes dalībniekiem, kā arī piedalīšanos konferencē.

Abos paziņojumos norādīts, ka Kanadas federālās valdības daudzkultūras programma, kuŗu vada iekšlietu ministrijas pavalstniecības nozare, domāta daudzkultūru veicināšanai Kanadā un uzmudināt etniskās grupas dalīties savā kultūrālā mantojumā ar pārējiem kanadiešiem. **(ls)**

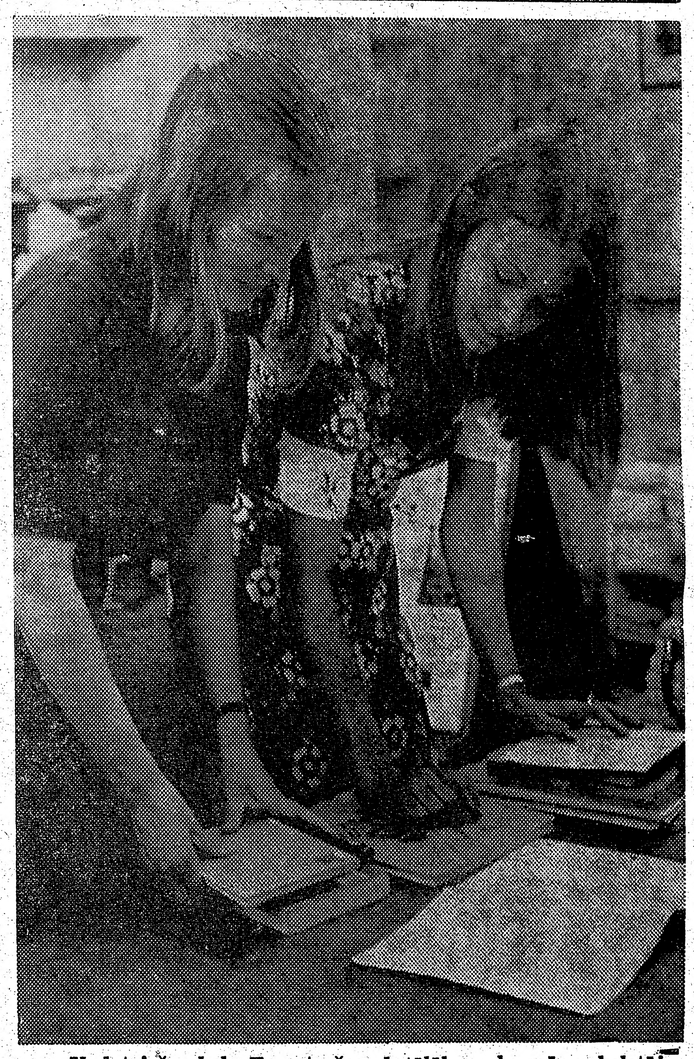

Uz latviešu skolu Toronto šogad tālāko ceļu mēro skolotāja Aiva Vintere (pa kreisi) no Londonas. Augšējā attēlā viņa kopā ar Guntu Laugi iepazīstas ar jauno stundu plānu.
Foto: J. Liģers

Sekmīgas aļņu medības

Ontario Ziemeļu rajonos 22. septembrī sākās aļņu medības, uz kuŗām bija izbraukušas arī četras latviešu mednieku grupas, galvenokārt Toronto latviešu mednieku un makšķernieku kluba biedri. Došanās uz šīm medībām ar lidmašīnu vienai personai izmaksā 200—250 dol., bet nošautā aļņa apstrādāšana, sadalīšana gabalos un pārvešana ar lidmašīnu — ap 100 dol. Brauciens ar automašīnu daudz lētāks, bet grūtāks. Tādu bija izvēlējusies J. Atkauķa grupa ar 3 mednieciem, laimējot katram pa aļņim. Kluba priekšnieka vietnieka J. Atmatas grupai bija palaimējies nomedīt vienu aļņa bulli, bet tas noticis vēlākā vakara stundā. Nākamā dienā siltā laika dēļ gaļa likusies nelietojama un tā atstāta meža zvēriem par barību. Kluba priekšnieka Dr. P. Bārdiņa 7 vīru grupai šoreiz nebija laimes, tāpat arī kluba sporta daļas vadītāja K. Šverna 5 mednieku grupai. Kluba biedrs G. Paegle, tāpat kā iepriekšējos gados, bija medībās Kvebekas provinces mežos. Viņš kopā ar diviem turienes latviešiem nomedījuši 2 aļņus, no tiem vienu G. Paegle. **O. K.**

reses izdevu-
iviem gadiem
c eksekutīvās
smi, lai ap-
jas program-
n mērķus. Šo-
akrita ar Ka-
tūras padomes
14.—16. oktob-
iņojumā norā-
ums atvieglos
āriāta izdevu-
dalībniekiem,
anos konferen-

mos norādīts,
rālās valdības
rogramma, ko
inistrijas pa-
zare, domāta
cināšanai Ka-
udināt etniskās
savā kultūrālā
ārējiem kana-
(ls)

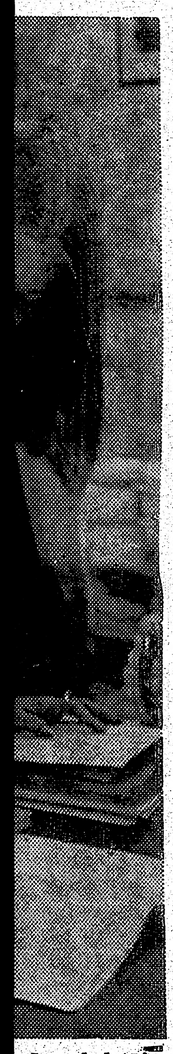

mēro skolotāja
attēlā viņa ko-
ānu.
oto: J. Liģers

ris.
lielajā kafejnī-
700 personām.
i pēc akta va-
e Ciānas drau-
itejas klātajiem
ēties pārrunās.

s

palaimējies no-
a bulli, bet tas
vakara stundā.
siltā laika dēļ
elietojama un
a zvēriem par
priekšnieka Dr.
ru grupai šoreiz
tāpat arī kluba
dītāja K. Šver-
grupai. Kluba
e, tāpat kā ie-
s, bija medi-
provinces me-
ar diviem tu-
em nomedījuši
m vienu G. Pa-
O. K.

Akadēmiķu devums

AKADĒMISKAI VIENĪBAI AUSTRUMS 90 GADI

Jau piektdien, 12. oktobrī, Toronto sabrauca austrumieši no dažādiem attāliem ASV nostūriem — Takomas (prof. Markus), Kolorado Springa, Čikagas, Bostonas, kā arī no tuvākām pilsētām, lai kopā ar Kanadas austrumiešiem atzīmētu Austruma 90 gadus. Pulcēšanās notika arch. Andra Rozes un inž. Gunta Liepiņa mājās. Šeit jaunā paaudze tuvāk iepazinās ar veco, vienas saimes locekļi ar otru.

Sestdienas rītā viesnīcas Inn on the Park telpās sākās darba sēde, pēc tam kopējas pusdienas, bet pēcpusdienā svētku akts, kuŗu atklāja rīcības komitejas priekšsēdis A. Roze, aicinot vecbiedru prof. Edm. Šmitu vadīt svētbrīdi. Kanadas kopas vecākais G. Liepiņš pakavējās pie Austruma veidošanās posmiem, 2. pasaules kaŗa laika, ar to saistītām politiskām pārmaiņām un upuriem, ko šis laiks prasījis, pieminot vecbiedru Konstantīnu Čaksti, kas miris mocekļa nāvē savas latviskās nostājas dēļ. Pieminēja mūžībā aizgājušos biedrus, un katra piemiņai pa svecītei aizdedzināja viens no jaunākajiem kopas biedriem Uģis Ziemelis.

Svētku aktā no Bostonas bija ieradusies nelaika Konstantīna Čakstes dzīvesbiedre un skaistā tēlojumā iepazīstināja klausītājls ar viņa dzīves gājumu, raksturojot izcilā patriota personību.

Atzīmējot savas organizācijas 90 gadus, austrumieši nodibinājuši vairākas stipendijas: 3 stipendijas, katru par 80 dol., latviešu valodas kursiem pie Toronto universitātes; vienu vispārēju stipendiju par 250 dol.; iegādāta viena Gaŗezera akcija par 100 dol. un otra — Latviešu fonda dalības zīme 1000 dol. vērtībā. 500 dol. piešķirti PBLA Brīvības fondam. Tuvākus noteikumus par stipendijām Austrums izsludinās savas organizācijas gada svētku dienā — 31. oktobrī.

Organizācijas pārstāvji sveicināja Austrumu gan personiski, gan ar rakstu. No igauņu vienības Toronto, ar kuŗu Austrumam nodibinājušās draudzības saites jau Latvijā, runāja pārstāvis un atmiņai dāvināja albūmu. Toronto korporāciju kopas vārdā sveica V. Miklašēvics jun., pasvītrojot, ka te, svešumā, mums ir viens kopējs mērķis un ka mēs skaitliski esam pārāk maz, lai savus spēkus šķeltu. Jāmeklē kopējais, kas mūs vieno. Dāvanai austrumieši saņēma J. Gaiļa gleznu reprodukciju mapi. No akadēmiskās vienības Līdums sveicināja V. Plampe, no vienības Latviete ar rakstu bija sveicinājusi A. Ķikule. Austrālijas kopa bija sveicinājusi ar rakstu un atsūtījusi dāvanu — tautisku izrotājumu Austrumkalnam, ko darinājis vecbiedrs A. Kokle. Starplaikā viņš bija miris, tā austrumieši viņu pieminēja, iededzinot vienu no svecītēm. Zviedrijas kopa bija atsūtījusi sveicienu, ierunātu skaņu lentē. Vēl no Zviedrijas bija sveicienus sūtījis vecbiedrs skolotājs Ansis Kurmis.

Svētku koncertā piedalījās austrumieši baritons T. Barbins un Dr. V. Cieminš (klavieres), atskaņojot latviešu autoru darbus.

Vakarā bija svētku balle tais pašās telpās, pulcinot ap 120 viesu. Svētdienas rītā tālīnie braucēji un mājinieki vēl sanāca uz brokastīm Austrumkalnā Sidrabenē, tā radot jaukiu izskaņu lielajai jubilejai.

Ed.

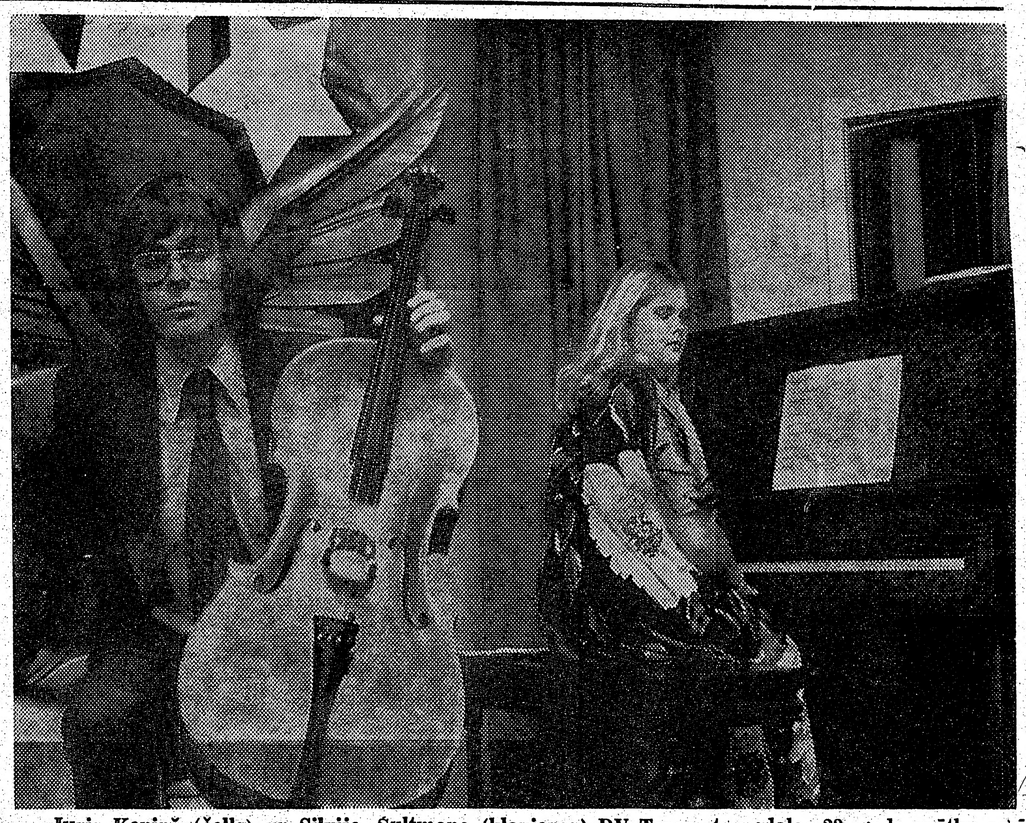

Juris Ķeniņš (čells) un Silvija Šultmane (klavieres) DV Toronto nodaļas 23. gada svētku sarīkojumā.
Foto: Verners Cinis

Kā risināsies 18. novembŗa akts Toronto

Latvijas valsts svētku 55 gadu atceres akta rīcības komitejas sēdē, 15. oktobrī Latviešu namā priekšsēža I. Alkšņa vadībā galvenokārt apsprieda svētku akta programmas izkārtojumu. Sēdē bija klāt vicepriekšsēži R. Roze (Sv. Andreja draudze) un E. Ziplāns (Austrumu draudze), sekretārs O. Kļavenieks (DV Toronto nodaļa) un locekļi — A. Martinsone (TLB sestdienas skola), B. Senkēviča (LPB Kanadas kopa), V. Korolkēvics (Katoļu apvienība), V. Miklašēvics jun. (Toronto korporāciju kopa), A. Budrēvics (Saimnieciskie darbinieki un skautu jenda) un V. Miklašēvics sen. (Toronto latviešu katoļu draudze).

Atceres akts, kā jau agrāk ziņots, notiks 17. novembrī, pl. 7 vak., Ītona auditorijā. Pēc lūgšanas un rīcības komitejas priekšsēža I. Alkšņa ievadvārdiem uzrunu pirmo reizi valsts svētku aktā teiks jaunais Latvijas goda konsuls Toronto Dr. Ed. Upenieks. Svētku runu teiks LNAK padomes prezidija pirmais priekšsēdis un politiskās nozares vadītājs V. Upeslācis. Iespējams, ka svētkos piedalīsies arī Kanadas ārlietu ministrs Mičels Šārps.

Svētku koncertā dziedās Dainas koris diriģentes Almas Skudras-Kārkliņas vadībā un Austra Holcmane (soprāns); pie klavierēm Edite Timermane. Skatuves dekorējumu veiks mākslinieks Jānis Zuntaks. Programmu pieteiks A. Kaļiņš. Sēdes dalībnieki pārrunāja arī tehnisko darbu veikšanu un to sadalījumu, jo šī bija pēdējā sēde pirms atceres sarīkojuma. Bez jau sākumā minētiem sēdē vēl piedalījās kasieris J. Skrastiņš (Sv. Jāņa draudze), J. Zuntaks (Latvis), A. Ozoliņa (gaidu jenda) un M. Matīsa (TIB).

O. K.

KIČENERA

DV Kičeneras-Vaterlū nodaļas 21 gada darbības atceres sarīkojums notiks 20. oktobrī, pl. 7 vakarā, Croatia kluba telpās (7 jūdzes austr. no Breslavas) pie 7 ceļa. Programmā svētku akts. Svētbrīdi vadīs māc. E. Ķerģis, A. Bencones deklamācijas. Ieradīsies arī Ontario parlamenta loceklis Džēms Breithaupts. Koncerta programmā vīru koris Viesturs ar diriģentu J. Barušu.

Valdis Treimanis — Harija Berga šaržs

Ar latviešu mūziku uz Dienvidameriku

Pianists Valdis Treimanis oktobrī devies koncertturnejā uz Dienvidameriku, kur atskaņos latviešu komponistu skaņdarbus. Koncerti paredzēti sekojošos latviešu centros Dienvidamerikā. Brazilijā — Riodežaneiro 19. oktobrī, Sanpaulo — 20. okt., Nova Odesā — 21. okt., Aŗgentīnā — Buenosairesā 27. okt.; Venecuēlā — Karakasā 2. novembrī.

Pianistam Valdim Treimanim šī būs jau otrā koncertturneja citā kontinentā samērā neilgā laika posmā, jo 1969. gadā viņš koncertēja ar latviešu autoru skaņdarbiem Austrālijā un Jaunzēlandē.

Sarīkojumu Kalendārs

TORONTO

20. okt. pl. 7 vak. Sv. Jāņa draudzes dāmu komitejas rīkotais draudzes vakars baznīcas sarīkojumu telpās ar rakstnieces Indras Gubiņas referātu: Dieva jēdziens latviešu dzejā.

20. oktobrī, pl. 7 vak. — Latviešu namā TLMM kluba sezonas atklāšanas balle ar medījumu un zivju izlozi.

21. oktobrī, pl. 4 pēcp. Latviešu nama galvenajā zālē gadskārtējais latviešu pensionāru apvienības sarīkojums ar programmu.

25. okt. pl. 8 vak. Latviešu namā māc. R. Ekšteins atsāks Pārdomu vakarus. Pirmais temats: „Mūsu planētas - zemes problēmas."

27. okt. pl. 7 vak. Latviešu nama 2. stāvā Veco latviešu strēlnieku biedrības groziņu vakars. Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem.

27. okt. pl. 7.30 TLB 25 g. jubilejas sarīkojums Latviešu namā.

3. novembrī — Kolumbus zālē TLB dāmu komitejas kabarē vakars pl. 6.30 ar kokteili un 7,30 koncerts „Trīs no Pārdaugavas" un Ilmārs Dzenis. Balle.

4. nov. pl. 5 Gaujas gaidu vienības Mārtiņu vakars Sv. Andreja baznīcas telpās.

4. novembrī — pl. 3 pēcp. Latviešu namā „Trīs no Pārdaugavas".

10. nov. Diždanča uzvedums.

10. nov. DV Toronto nod. Mārtiņu vakars.

11. novembrī pl. 3 pēcp. varoņu piemiņas brīdis pie kritušo karavīru pieminekļa Saulainē. Svētbrīdi vadīs mācītājs I. Gaide.

17. nov. pl. 7 vak. Ītona auditorijā Latvijas valstssvētku 55 g. atcere.

24 novembrī pl. 7.30 vak. Latviešu namā latviešu katoļu gadskārtējais sarīkojums ar bazāru - loteriju.

31. dec. — DV Toronto nodaļas Jaungada sagaidīšana.

26. un 27. janv. Latviešu namā TLTA ģimnazijas Draudzīgā aicinājuma sarīkojumi.

1974. g. — 2. febr. DV Toronto nod. Masku balle.

1974. g. 9. febr. apvienoto vīru koŗu koncerts ar deju Lietuviešu zālē — 1573 Bloor St. W. Piedalās vīru koris Junda, Zuikas vīru koris un Viesturs. Vīru koŗa Viesturs sarīkojums

Toronto Latviešu Koncertapvienības koncerti St. Lawrence Centre, Town Hall

27. nov., pl. 8.30 operdziedātāja soprāns Ruta Gerke.

14. febr. pl. 8.30 čellists Jānis Laurs.

21. martā pl. 8.30 bass-baritons Andrejs Kurmiņš.

4. maijā pl. 7.30 ārpuskārtas sarīkojums (vietu izziņos vēlāk) Emīļa Melngaiļa dziesmu vakars 100. dzimšanas dienas atcerei.

Teātŗa dienu izrādes Town Hall, Toronto

22. novembrī pl. 8.00 vak. — Moljēra Tarttifs. DVTK inscenējums.

23. nov. pl. 8.00 vak. — G. Alchimoviča Viļņi. Indianapoles drāmatiskā ansambļa inscenējums.

24. nov. pl. 1.00 pēcp. — M. Zīverta Tīreļpurvs. Toronto teātŗa inscenējums.

24. nov. pl. 6.00 vak. — Hartoga Debesgulta. Sanfrancisko Mazā teātŗa inscenējums.

HAMILTONĀ

20. oktobrī pl. 7.00 Hamiltonas DV gadasvētki ukraiņu baznīcas telpās, 821 Upper Wentworth, pie Mohawk Rd. Dziedās vanadžu koris Zīle no Toronto.

24. nov. pl. 6.30 Royal Connaught viesnīcas Kristall zālē 18. novembŗa sarīkojums. Dziedās vīru ansamblis Kalvis no Toronto. Pēc tam saviesīgs vakars ar deju.

KIČENERA-VATERLŪ

20. oktobrī, pl. 7 vak. Croatia kluba telpās, (Shantz Station) Hwy. 7 divas jūdzes ziemeļos no Breslavas, DV Kičeneras-Vaterlū nodaļas 21 gada darbības atceres sarīkojums ar vīru koŗa Viesturs koncertu un saviesīgu dzīvi.

SADBERIJA

Latvijas valsts dibināšanas atceres koncerts ar DV Toronto nod. sieviešu koŗa Zīle piedalīšanos notiks sestdien, 10. novembrī, pl. 7 vak. SAMPO zālē, Antwerp ielā. Svētku runu teiks rakstniece un sabiedriskā darbiniece Biruta Senkēviča. Pēc koncerta deja.

SV. KATRĪNAS

17. nov. — visu organizāciju kopējs Latvijas valsts 55 gadu dibināšanas atceres sarīkojums ar koncertu 101 Garnet St. Sākums pl. 7 vakarā.

25. nov., pl. 3 pēcp. — DV Sv. Katrīnas nod. vanadžu kopas gadskārtējais Ziemsvētku tirdziņš 101 Garnet St.

Vienaldzibas grēks

AUSTRUMU APGABALA MĀCĪTĀJU UN DRAUDŽU DELEGĀTU KONFERENCE FILADELFIJĀ

Sv. Jāņa ev.-lut. latviešu draudze Filadelfijā šinīs dienās svinīgā dievkalpojumā atzīmēja 80 pastāvēšanas gadus, svētrunu teicot archibīskapam A. Lūsim, norādot uz lielajām pārmaiņām, kas notikušas šajos gados pasaulē. Dievkalpojumā piedalījās arī prāvesti K. Birznieks un A. Veinbergs un mācītāji A. Reinsons un A. Galiņš. Ar skumjām draudze atcerējās savu ilggadējo māc. Jāni Siliņu, kas šī gada pavasarī mira traģiskā nāvē. Pirmais draudzes mācītājs bijis Ansis Rebāne, kas nodibinājis arī vairākas citas draudzes ASV un turējis latviešu dievkalpojumus arī Kanadā.

Filadelfijas draudze savos atceres svētkos bija uzņēmusi arī LELDAA austrumu apgabala mācītāju, draudžu delegātu un dāmu komiteju pārstāvju konferences dalībniekus. Prāv. A. Veinbergs sniedza konferencē plašu referātu par Ticības apliecībām, norādot uz jauniem atzinumiem un meklējumiem šai virzienā. Prof. E. Grīslis referēja par reformācijas pirmsākumiem Rīgā, bet māc. Ž. Kristbergs pieskārās evaņģelizācijas problēmām, sprediķu sagatavošanai un pastorālai disciplīnai.

Ziņojumu par baznīcas darbu un ar to saistītām problēmām sniedza archibīskaps A. Lūsis. Tās galvenokārt saistīsies ar mūsu draudžu garīgo aprūpi, kas, mācītāju skaitam samazinoties, prasīs jaunus darbiniekus, pašiem uzņemoties materiālo atbildību. Jāgūst līdzekļi baznīcas darba sekmēšanai. Archibīskaps izteica nožēlu par mazo interesi un neizpratni, kāda vērojama draudzēs šajā virzienā. „Ja samērā nelielas draudzes var uzcelt dievnamus, kas izmaksā vairāk nekā 200.000 dol., vai tad mūsu kopbaznīca reiz nevarētu savākt tādu pašu summu?" jautāja archibīskaps un turpināja: „Vai lūgums ziedot vienas dienas izpeļņu, ar kādu vēl kopbaznīca nav nākusi un vairs nedomā nākt, būtu kāda neizpildāma prasība tiem, kas mīl savu baznīcu un domā par tās nākotni?"

Ziņojumā par tikšanos ar Pasaules baznīcu apvienības un Luterāņu federācijas vadošiem darbiniekiem šovasar Ženēvā, archibīskaps norādīja uz šo organizāciju bailēm no tiešas konfrontācijas ar baznīcām, kas tieši vai netieši atrodas Maskavas un komūnistu kontrolē. Augusta beigās Ženēvā notikusi Pasaules baznīcu apvienības centrālās komitejas sēde, sakarā ar šīs organizācijas 25 pastāvēšanas gadiem. Tajā izraisījušās asas debates par to, vai gatavojot materiālus Pasaules baznīcu apvienības 5. asamblejai, kas 1975. gadā notiks Dakartā, Indonēzijā, pieminēt arī Pad. savienību un citas Austrumeiropas valstis, kur tiek ignorētas cilvēka tiesības? Kā to ziņo laikraksts Die Welt, 2 padomes locekļi stingri iestājušies, ka tas būtu jādara, 26 atturējušies, bet ap 80 nolēmuši, ka no Pad. savienības pieminēšanas šajos materiālos jāizvairās, jo bijis piedraudējums, ka tādā gadījumā Pad. savienības baznīcas no Pasaules baznīcu apvienības izstāsies. Tūlīt, dažas nedēļas vēlāk, Ženēvā ieradies arī Maskavas patriarchs Pimens ar septiņiem pavadoņiem, aicinot Pasaules baznīcu apvienību „atturēties no pārāk lielas iejaukšanās sociālā un politiskā dzīvē", veltot vairāk vērības teoloģiskām problēmām. Laikam Maskava jūt, ka tā pati kritika, ko izraisīja tās nostāja pret „kapitālistu valstīm", tagad draud vērsties pret viņu pašu. Citādi tādas nostājas maiņa nav izskaidrojama, domāja archibīskaps.

Archibīskapa sniegtā statistika liecināja, ka pagājušā gadā latviešu trimdas draudzēs kristīti 338 bērni, iesvētīti 418 jaunieši, laulāti 219 pāri, pie tam puse bijusi jauktās laulības. Miruši 688 draudžu locekļi. Pieugums, iestājoties draudzēs tiem, kas tajās nav sastāvējuši, bijis samērā mazs — ap 200. „Mēs esam, labklā-

((Turpinājums 15. lp.)

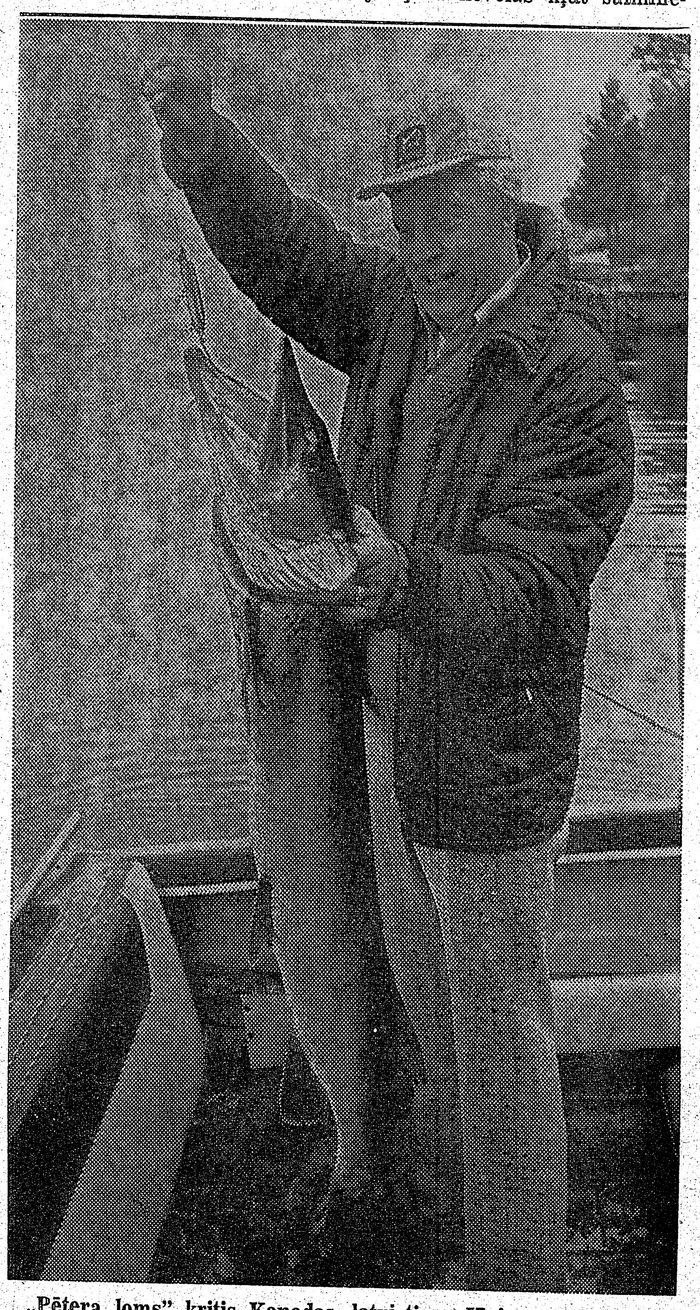

„Pēteŗa loms" kritis Kanadas latvietim Jānim Androvičam, kas izvilcis 46 collas gaŗu un 25. mārc. smagu maskiju, pēc skaita jau 16. lielo zivi, kas visas bijušas vairāk nekā 28 collas gaŗas. Lielie lomi atrodas Jangs pointa apkārtnē, Trentas ūdensceļu un ezeru vietās. Foto: J. Liģers

†

Emīlija Goba

dzimusi Kalna Ķemerēs, Latvijā,

mirusi 29. augustā Deleverē, Ohaio, ASV

Piemiņā paturēs

Nikolajs un Kārlis Kanadā

Trudo Ķinas apmeklējums

Pirms trim gadiem Kanada atzina sarkano Ķīnu un apmainījās ar sūtņiem. Ministru prezidenta Trudo tagadējais Ķīnas apmeklējums, kas notiek uz saprašanās un sadarbošanās bazes, stiprinās attieksmju izveidošanu starp abām valstīb.

Ķīnas territorija ir tikai nedaudz lielāka par Kanadu, bet iedzīvotāju skaits tajā ir 750 milj., kas padara Ķīnu par vienu no lielākām pasaules varām. Šis internacionālais milzis tomēr ir ļoti atšķirīgs no ASV un Pad. savienības, kuŗu miltārā sacensība pa lielākai daļai noteic globālos notikumus kopš 2. pasaules kaŗa beigām. Ķīnas komūnisms ir pārmainījis Pad. savienības priekšrocības saimnieciskā attīstībā, pirmā vietā liekot lauksaimniecību un pēc tam tikai rūpniecību, bet pašā pēdējā vietā smago rūpniecību, jo Ķīna nevēlas kļūt saimnieciski vai politiski atkarīga no pārējām valstīm. Tas arī nozīmē, ka novēršoties no smagās rūpniecības, ķīnieši nenodrošina pasaules varu un ietekmi.

Vēsturisku iemeslu dēļ Pad. savienība ir kļuvusi par Ķīnas pirmo ienaidnieku. Būtībā Ķīna pievienojas t.s. Trešās pasaules mazattīstītām valstīm un to interesēm. Attieksmē uz Kanadu ķīnieši raugās pēc izsmalcinātām un speciālām rūpniecības ierīcēm, elektriskiem ģeneŗātoriem un telekomūnikācijas aparātiem. Šādas ierobežotas tirdznieciskas attieksmes un politiskās pretišķības tomēr neapēno ministru prezidenta Trudo Ķīnas apmeklējuma nozīmi. Kanadas tirdzniecība ar Ķīnu ir relātīvi maza, sasniedzot tikai vienu piektdaļu no Kanadas eksporta, bet vislielākā tirdzniecība vēl vienmēr ir ar ASV un Rietumeiropu. Pagājušā gadā Kanada pārdeva Ķīnai kviešus par 285 milj. dol., kamēr Ķīnas ievesto preču vērtība Kanadā bija tikai par 48 milj. dol.

Šis bija Trudo trešais Ķīnas apmeklējums: pirmais bija jau 1949. gadā, kad komūnisti pārņēma varu, bet otrs — 1950. gadā, kad viņš vadīja Kvebekas intellektuāļu grupu 5 nedēļu ilgā Ķīnas apmeklējumā, ko pabalstīja Ķīniešu draudzības apvienība. Tajā laikā Ķīna bija izolēts milzis. Šoreiz Trudo ieradās Ķīnā kā valsts galva, kuŗu krāsainās svinībās Pekingas lidlaukā sagaidīja ķīniešu pārstāvji ar kaŗavīru parādi un tukstošiem jaunu cilvēku apsveikumiem. Daudzie apsveikuma plakāti bija angļu un ķīniešu valodā. Ķīniešus, kuŗus daudz neiespaido ārzemnieku šarms, tomēr uzjautrināja Trudo gaŗie mati, jo caurmēra ķīnietis par paraugu uzskata Čuenlaja īsi apgrieztos matus. Šajā apmeklējumā piedalījās ari Margareta Trudo, un visās bērnu dārzu, skolu un citās apskatēs viņu pavadīja ķīniešu ārsts. Trudo uz Ķīnu aizveda vairākas dāvanas: lāčādas paklāju Mao, roņādas jaku Mao sievai, operācijas galdu (6000 dol. vērtībā) — modernāko pasaulē, kā dāvanu ķīniešu tautai, kā arī Kanadas 4 bebŗus Pekingas zoloģiskajam dārzam; Čuenlajam — indiāņu ceremoniālo galvas segu un eskimu grebumu Zuenlaja sievai. Dāvanu skaitā bija arī Dr. Normana Betunes, kanadiešu chirurga, ko ķīnieši cienī par viņa piedalīšanos revolūcijā, lietoti divi chirurģiskie instrumenti un viņa piemiņas medaļas sudrabā Mao un bronzā — citiem ķīniešu pārstāvjiem. Trudo ceļojumā pavadīja tulks Hojulins, restorāna īpašnieks Vinipegā, kas pēc valdības lūguma veic tulka pienākumus. Ceļojumā Trudo pavadīja viņa sekretārs Mārtins Okonnels ar palīgu, divi jātnieku policijas virsnieki, vairāki valdības ministri un preses pārstāvji.

Trudo savu četru dienu vizīti Pekingā nobeidza sarunās ar Ķīnas valdnieku Maocetungu viņa mājā „Aizliegtā pilsētā". Mao interesējās par Kanadas ģeografiju un klimatu attieksmē uz lauksaimniecību. Tad Trudo sarunā pieminēja savus iepriekšējos divus Ķīnas apmeklējumus, kad 1960. gada 1. oktobrī, Ķīnas nacionālajā dienā, sasveicinājies ar Mao. To dzirdot, Mao parasti šauri pievērtās acis, izbrīnā atvērušās platas un sarunas kļuvušas sirsnīgākas, Pieskaŗoties Vidējo austrumu kaŗam, Kanadas un Ķīnas nostājas izrādījušās ļoti atšķirīgas. Trudo centies ieskaidrot Mao, ka Kanada grib būt neitrāla konfliktā. Mao turpretī atkārtojis, ka Ķīna atbalstīs arabus viņu tiesībās atgūt kaŗā zaudētās territorijas. Pārrunāts arī jautājums par Pad. savienības ietekmi pasaulē, sevišķi samierināšanās politikā Eiropā, kam Ķīna ir opozicijā. Tā vēlas redzēt stipru Ziemeļatlantijas organizāciju Eiropā.

Pirms vēsturiskās tikšanās tika parakstīts oficiāls tirdzniecības līgums starp abām valsīm. Līgumu parakstīja Trudo un ministru prezidents Čuenlajs Tautas lielajā zālē. Līgums paredz atvieglojumus torgotājiem, kā arī tirdzniecības komitejas dibināšanu, kas sanāks reizi gadā apspriedēs. Kanada un Ķīna, trīs dienu sarunās vienojās par informācijas izmaiņu medicīnas, un technoloģijas

(Turpinājums 20. lp.)

Gleznotāja

ATA ANŠMITA (SCALA)

atlikušie Ziemeļamerikas pilsētu skati ellā

apskatāmi un iegūstami

443 Quebeck Avenue, Toronto, tālr. 767-3088

DV zelta nozīmju un Atzinības rakstu saņēmēji DV Toronto nodaļas 23. gada svētkos. No kreisās: A. Berķis, Aina Selga, A. Šterns un Maiga Purēna, pa kreisi Kanadas vanadžu prie kšniece Monika Jonāne un DV KV priekšsēdis E. Krūka (pa labi), kas izdarīja apbalvošanu. Foto: Verners Cinis

DV Toronto nodaļas veikums

DV Toronto nodaļas 23. gada svētkos 13. oktobrī DV namā pulcējās ap 100 apmeklētāju. Sarīkojuma ievadījumā nodaļas valdes priekšsēdis V. Plūdons sveica vakara viesus un izteica prieku par aizvadītā gada veikumu. Nodaļas dzīvē šajā laika posmā bijuši arī skumji brīži, jo mūžībā aizsaukti 10 nodaļas biedri, kuŗu piemiņu godināja ar klusuma brīdi un Austrai Plampei spēlējot Kanavīri bēdājās.

Kanadas DV valdes priekšsēdis E. Krūka savā apsveikuma runā izcēla nodaļas sekmīgos panākumus visās darbības nozarēs, it sevišķi jaunatnes iesaistīšanā aktīvo darbinieku rindās. Viņš aicinājā vēl vairāk kāpināt nodaļas biedru skaitu. Pašlaik tā ir otra lielākā DV nodaļa pasaulē (436 biedri), ar lielām izredzēm kļūt par lielāko. Par nopelniem organizācijas mērķu sekmēšanā E. Krūka ar Kanadas vanadžu priekšnieci Moniku Jonāni pasniedza DV krūšu nozīmi zeltā Albertam Šternam un Ainai Selgai. Kanadas DV valdes atzinības rakstu saņēma Maiga Purēna un Miķelis Berķis.

Biedrzinis I. Magons nosauca darbības gadā nodaļā uzņemtos jaunos biedrus, kuŗiem DV krūšu nozīmes pasniedza nodaļas priekšsēdis V. Plūdons un Vanadžu kopas priekšniece Ausma Magone. Pēc tam vakara programmas vadītājs O. Kļavenieks paziņoja, ka pirms gada svētku akta nodaļas īpaša delegācija — Vija Bļodāne, J. Grīnbergs un A. Čivžels — ieradušies Jorkas latviešu kapos un nolikuši ziedus uz DV organizācijas 53 biedru atdusas vietām. Ziedi nolikti arī uz bij. LNAK valdes priekšsēža Jāņa Niedras un citu sabiedrisku darbinieku atdusas vietām.

Šacha kluba vadītājs V. Brasliņš cildināja kluba biedru Jāni Ondrichu sakarā ar iegūtu 3. vietu 2. globālā šacha meistarības izcīņā korespondences ceļā. Šajās spēlēs piedalījušies tikai DV saimes locekļi, DV CV sporta daļas vad. V. Rolava (Austrālijā) vadībā. Centīgais jaunietis par to saņēma īpašu apbalvojumu. Nodaļu gada svētkos ar rakstu sveica Latvijas goda konsuls Toronto Dr. E. Upenieks, bet personiski LNAK valdes vicepriekšsēdis un TLB priekšnieks Imants Alksnis, nododot arī LNAK valdes priekšsēža T. Kronberga sveicienu.

Sarīkojumā bija ieradušies viesi arī no citām DV nodaļām — Niagaras nod. valdes priekšsēdis J. Celms ar vanadžu kopas priekšnieci Almu Celmu, Kičeneras nod. valdes pārstāvis A. Simsons ar Valiju Simsoni no vanadžu kopas. DV Druvas nod. priekšsēdis A.Kalniņš ar vanadžu kopas priekšnieci Mariju Beņķīti, Bramptonas nod. priekšsēdis E. Ronis ar vanadžu kopas priekšnieci Mirdzu Roni, Toronto Sv. Andreja draudzes priekšnieks R. Roze, Tērvetes skautu vienības pārstāvis vad. A. Brumelis u.c. Tālāko ceļu bija braukuši Jāzeps un Malvīne Reņķi no Erī pilsētas, ASV.

Vakara programmu kuplināja aizvadītā pavasarī Toronto universitātes mūzikas fakultātē Bachelor of Music gradu ieguvušais čellists Juris Ķeniņš ar Toronto karaliskās konservātorijas studenti Silviju Šultmani (klavieres). Dziedāja vanadžu koris Zīle Austras Plampes vadībā ar solistēm Dzidru Egli, Toniju Krūku un Mirjāmu Bērziņu. Koristes jau pirms koncerta tika apveltītas ar Venus puķu veikala īpašnieces nodaļas vanadzes Annas Putniņas dāvātiem margrietiņu ziediem, kas labi iederējās pie koristu tērpiem.

Saviesīgajā daļā spēlēja E. Bones deju kapella. Nodaļas vanadžu kopa bija noorganizējusi loteriju. Atspirdzinājumu bufeti vadīja A. Šterns ar palīgiem J. Grīnbergu un J. Dzeni, bet vanadzes pacienāja viesus ar maizītēm.

O. K.

DV Toronto nodaļas valdes priekšsēdis V. Plūdons atklāj nodaļas 23. gada svētkus DV namā Toronto. Foto: Verners Cinis

Atklāti latviešu valodas kursi

KURSANTU SKAITS LIELĀKS PAR MINIMĀLO

Baltijas studiju veicināšanas apvienības Toronto grupas noorganizētais latviešu valodas kurss pie Toronto universitātes mag. phil. L. Vīka vadībā iesāka lekcijas 15. oktobrī ar 15 studentiem-kursantiem. Lai kurss varētu darboties, minimālais kursantu skaits bija paredzēts 12. Tā esošais dalībnieku skaits jau ļoti tuvu vēlamajam studentu skaitam — 20.

Pirmajā sanāksmē LNAK izglītības nozares vadītājs J. Mežaks norādīja uz kursa nozīmi, kas dod iespēju mācīties latviešu valodu universitātes līmenī pie Toronto universitātes. Viņš izteica cerību, ka kursu vēlāk varētu paplašināt, lai latviešu valodu ieskaitītu kā studiju priekšmetu grada iegūšanai. Pirmajā sanāksmē klāt bija arī Baltijas studiju veicināšanas apvienības Toronto grupas pārstāve un kursu administrātore E. Ziplāne.

Kursa vadītājs mag. phil. L. Vīks iepazistināja kursantus ar darba plānu. Kursā noskaidros latviešu valodas struktūru, tās lietošanas iespējas un īpatnības vārdos un rakstos. Paredzēta arī latviešu valodas mācības metodika. Notiks 20 sanāksmes resp. 40 mācību stundas — pirmdienās no pl. 7—9 vak. un ilgs no 15. oktlīdz 17. decembrim un no 7. janvāŗa līdz 11. martam Toronto universitātes New College telpās. Mācības maksa par visu kursu 80 dol.

Latviešu valodas kurss Toronto latviešu sabiedrībā guvis jau plašu atbalstu, pieteicot vairākas stipendijas pilna kursa apmeklēšanai: LNAK — 3 stipendijas, Benjamiņa filmu laboratorija (Benjamin Film Laboratories Ltd.) — 1, Toronto Austrumu draudze — 1, Toronto studenšu korporāciju kopa — 2, inž. J. Popelis — 1, bet akadēmiskā vienībā Austrums, atzīmējot savu 90 gadu jubileju, piešķīrusi 3 stipendijas, konkordija Zelmenis — 1, kopā 12 stipendiju.

Latviešu valodas kursā pieteikušies šādi dalībnieki: Inta Malēja, Pēteris Ozols, Dzintra Krēsliņa, Gunta Lauge, Sarma Zubāne, Roberts Freimūts, Gunta Dreifelde, Daina Dreifelde, Visvaldis Freimanis, Ojārs Sils, Ilze Andžāne, Jānis Svilpe, Aleksandra Šteinberga-Svilpe, Maija Vītola un Anda Libere.

—ls—

Pie latgaliešu grāmatu novietnes Latgaļu kultūras dienās Toronto, no kreisās: Jadviga Pērkone, Antons Zvīdris un Anda Jurkāna ar vecākajiem izdevumiem — 1801. gadā Polockā izdoto Lūgšanas grāmatu un Dziesmu grāmatu no 1905. gada. Foto: Verners Cinis

LAIKS STĀDIT ROZES

White Rose NURSERIES LIMITED

Svaiga raža — stādiet tagad! Šie izturīgie rožu stādi ziedēs daudz agrāk nekā pavasarī stādītie.
WHITE ROSE DĀRZNIECĪBAS GADA DIENAS ATCERES SPECIĀLS PIEDĀVĀJUMS:
Northern Lights (oranža krāsas Hybrid), John Macdonald (samtaini sarkana Grandiflora), Jacque Cartier (cinobra sarkana Grandiflora). Cena tikai $10.90.
SPECIĀLA IZLASE — 3 no skaistākām rozēm.
Dolce Vita (koralrozā Hybrid), Lancome (cyclamsarkana Hybrid), Apogee (aprikotrozā Hybrid),. Cena tikai $11.75.

MAIN STORE
#7 Highway—East of Woodbine and West of Unionville

SCARBORO STORE
1306 Kennedy Road
North of Lawrence

VEIKALI ATVĒRTI 7 DIENAS NEDĒĻĀ,
CETURTDIENĀS UN PIEKTDIENĀS NO pl. 9 rītā—9 vak.
pārējās dienās no pl. 9 rītā—6 vak.

(1. turpinājums)

Tanī brīdī saņemu no tēva dunku sānos. Skolotājs pasaka, ka esmu uzņemts pirmajā pamatskolas klasē. Tad viņš aizved tēvu otrā istabā. Pa to laiku es pētīju skolotāja istabu. Viņam uz galda daudz grāmatu. Arī manam tēvam ir daudz grāmatu, bet Lībietim tomēr vairāk. Un tad es paskatos uz skapi pie sienas, arī tas pilns grāmatām. Ak Dievs, kas gan visas šīs grāmatas spēj izlasīt! Tad tur pie sienas otrā skapī salikti dažādi kluči. Nevaru saprast, kam tie. Zinu, ka skolotājam Lībietim bērnu nav. Nevaru iedomāties, kas ar šiem klučiem varētu rotaļāties.

Pēc mēneša atkal ar tēvu ejam uz skolu. Šoreiz tēvs mani tikai ieved klasē un atstāj. Visapkārt sveši bērni. Tos visus redzu pirmo reizi. Es skatos uz viņiem ar bailēm. Bet no kā? To es nezinu, un nezina arī pārējie bērni.

Tagad, kad skolotājs kaut ko prasa, lietoju vārdu kungs. Tā tēvs mani ir iedresējis. Viņš teica, ka man pamazām jāpierodot uzvesties sabiedrībā. Mani ieliek solā, kur sēž Emīls Akmentiņš no Piekārmiem. Priekšā sēž Strēļu Alvīne ar Riņķu Hertu, pašā priekšā Alma Vilka no Gaidēm un Anna Jēkabsone no Mēru pagasta Muižniekiem. Otrā ir atkal zēnu rinda. Tur sēž Kārlis Lazdiņš no Gaidēm, Jūlijs Brikmanis, tepat skolas apkalpotāja dēls. Tad manu kaimiņu māju bērni no Grundzāles pagasta Mucniekiem: Jānis Pakalnietis, Jānis Ziemiņš un Kārlis Kļaviņš.

Mums pa labi sēž otra klase. Tur ir Kārlis Akmentiņš no Piekārmiem, Paulīne Andersone no Baložiem, Jānis Lazdiņš no Gaidēm, Roberts Ruks no Gaidēm un Pēteris Briedis. Viņa tēvs rok akas, tāpēc skolēni viņu sauc par Pumpenieka Pēteri. Trešā klasē Jānis Lamberts, Marta Liepiņa un Arvīds Ziemiņš.

Ceturtā klasē Pēteris Brikmanis, Arturs Akmentiņš, Ārija Kalve un Valija Kipare. Piektā klasē ir Vilis Paeglis, Jūlijs Rožlaps, Emma Vilka, Roberts Akmentiņš un Marta Kalve. Sestās klases nav; skolā trūkst vienas klases sakarā ar kara laikiem.

Atceros skolotāju Eduardu Lezdiņu. Viņš bija jauns mākslinieks, tikko beidzis konservātoriju. Jau no pirmajām dienām ļaudis viņu sauca par komūnistu. Mācoties Pēterpils konservātorijā, Lezdiņš esot piezīdies komūnistu idejām.

Mūsu skolā ir katedra ar krustu priekšpusē. Lezdiņš šo katedru liek sacirst, tāpat liek noņemt no sienām visas Jēzus Kristus bildes. Ziemas svētkos viņš nenotur parasto svētku dievkalpojumu, bet pie eglītes dod vijoles koncertu. Pēc svētkiem Lezdiņam jāstājas tiesas priekšā par reliģisku atribūtu nonicināšanu. Viņš mūs māca, ko teikt, ja sāk pratināt:

„Neesmu redzējis, ka skolotājs Lezdiņš sacirstu katedru un dedzinātu Pestītāja vildes."

Kad no Valkas ierodas pratinātāji, mēs visi — mazie zēni un meitenes, kā papagaiļi atkārtojam, ko skolotājs mums iemācījis.

Otra skolotāja Asaŗa jaunkundze ir jauna un skaista skolotāja. Mums visiem viņa patīk. Viņa mani vienmēr sauc Jānīti. Vēlāk uzzinu, ka viņa to dara tāpēc, ka esmu jaunākais klasē, tikai nepilnus sešus gadus vecs. Rītos mēs, skolēni, mazgājamies vanniņās. Katram vakarā ūdens ir jāienes no pumpja skolas sētā. Lai visi ūdeni atnestu, raugās skolas dežūrants, kas ir viens no vecākās klases skolēniem. Otrā pusē priekštelpai ir meiteņu guļamistaba. Tur mums, zēniem, ir stingri aizliegts ieiet. Stundu starpbrīžos skolēni pastaigājas riņķī priekštelpā un dzied tautasdziesmas, ko mums dziedāšanas stundās iemācījis kādas desmit Lezdiņš.

Grundzāles 6 klasīgā pamatskola ir veca ēka un par mazu skolēnu pieaugumam. Skolotājiem telpas nav piemērotas, tāpēc tie ne labprāt šeit paliek.

Skolas otrā stāvā atrodas ēdamistaba, gar sienu saliktas skolēnu kastes ar ēdienu. Maize un pavalgs jāņem līdz visai nedēļai. Uz nedēļas beigām bieži vien maize ir sapelējusi un sviests vai biezpiens kļuvis rūgts. Gaļu skolēni ņem līdz dienai vai divām, jo tā ātri bojājas. Parastais aizdars ir biezpiens, kaņepes un mājā sakults sviests.

Visi skolēni valkā pašaustas drēbes, tikai retiem ir zābaki vai kurpes, vairumam paštaisītas čības, pastalas un arī vīzes.

Vēl vairāk man uzglabājusies atmiņā pāreja no Grundzāles uz Priežkalna skolu. Tā kā Grundzāles skola prasa tēvam maksāt trīsdesmit latu skolas naudas, jo nāku no Cirgaļu pagasta, tad viņš noskaišas un nākošo gadu sūta mani skolā uz Priežkalna četrklasīgo pamatskolu.

Starp Grudzāles un Priežkalna pamatskolu attālums tikai nepilni pieci kolometri, bet atšķirība liela. Grundzāles skolā skolēni runāja mazliet lauztā izloksnē, turpretim Priežkalna pilnīgi skaidru vidus dialektu ar smilteniešu īpatnībām, pieliekot galotni īts, kā pienīts, sviestīts, maizīts u.t.t.

Grundzāles bērni ir visi vienā 6 klasīgā pamatskolā, bet Cirgaļu pagastā pastāv trīs četrklasīgas pamatskolas: Lorbergu, Mierkalna un Priežkalna, tad vēl viena divgadīgā pamatskola, kur mācījās piektās un sestās klases skolēni. Līdz ar to Cirgaļu pagastā cilvēki bija sadalīti grupās ar dažādām interesēm. Sarīkojumos lorbergieši parasti sēdēja vienkopus, kalngalieši atkal citā stūrī un beidzot tā saucamie lejasgalieši. Atsevišķi cilvēki grupējās tā saucamos „salēniešos". Pie salēniešiem piederēja astoņas saimniecības, kuŗas no vienas puses bija ierobežotas ar pļavām, no otras ar mežu — purvu. No šīm saimniecībām bija tikai viens izbraucamais ceļš uz Lielokrogu un lielceļu.

Tā pārdomājot bijušo un zīlējot nākotni, nemanot esmu iemidzis. Kad pamostos, ir jau vakara krēsla. Skriešus dodos uz māju.

„Kur tad tu tik vēlu? Vai tad Klāva Jānis vēl beidzamā dienā būtu tevi iebāzis kaktā?" smejas Kalniņu Lazdiņš, kas atnācis pie mums sestdienas vakarā pasērst.

Neatbildu, bet, paņēmis drēbes un pirts slotu, eju uz pirti. Kas gan sestdienas vakarā var būt patīkamāks kā pēršanās pirtī. Lai gan neesmu svīdis, sametu īstu garu. Kad karstums ir pieņēmies, velēj ar slotu visu augumu. Jūtu, ka ar katru slotas piesitienu ķermenis kļūst vingrāks. Kad beidzot no pēršanās esmu piekusis un sviedri aumaļām līst gar visu ķermeni, zinu, ka man tagad poras ir tīras un ķermeņa ārpuse sagatavota nākošās nedēļas nodarbībām. Izskrienu ārā un ielecu aukstā dīķī. Aukstā pelde atsvaidzina. Pēršanās nogurums aizgājis un svaigs spirgtums ieradies kaulos. Tad vēl nomazgājos ar ziepēm, kas puto vareni. Tas nozīmē, ka ķermenis tīrs. Atceros veco dziesmu, ko kādreiz vecais Lapiņš vienmēr pirtī dziedāja:

Sestdienā, kad pirtī gāju,
Slotu nesu padusē.
Garu, garu, uzmet garu,
Lai es labāk pērties varu...
Izsutis un izpēries,
Kā no jauna piedzimis.
Garu, garu, uzmet garu...

Ejot pamatskolā, vāl visi valkāja svārkus ar ciešu apkakli. Tagad, kad biju skolu pabeidzis, māte bija ataicinājusi skroderi Egli, lai man pirmo reizi pašūtu svārkus ar vaļēju kaklu. Māte Smiltenē jau nopirkusi man baltu pletkreklu ar gaŗu šlipsi. Jau virākas reizes to esmu izņēmis, pārcilājis, apskatījis un atlicis atpakaļ. Ak, cik skaisti, ka varēšu iet lielajos cilvēkos un ģērbties kā pienākas. Kā man nepatika vārds puika! Vecāmāte gan vēl mani sauc par Jānīti, bet kaimiņi par Jāneli. Vēl šodien nezinu, kāpēc viņi lietoja šo vārdu. Skolas biedri mani sauca par Ja̍nku. Nezinu arī, kāpēc tādā veidā tika pārgrozīts šis vārds. Vai tad galu galā nebija vienalga, kā mani sauc, bija mans secinājums.

(Turpmāk vēl)

LNJAK nākotnes...

(Turpinājums no 1. lp.)

nes apvienību vienā Ziemeļamerikas latviešu jaunatnes apvienībā vēl galīga lēmuma nebija. Arī nākošvasar rīkotā starptautiskā Karavānā Latviešu namā Toronto darbosies Rīgas paviljons, kuŗu vadīs Richards Ārgals.

Par 3. Vispasaules jaunatnes kongresu, kas paredzēts 1975. gadā, ziņoja Ilze Valdmane. Nav vēl droši zināma kongresa vieta. Iespējams, ka tas notiks Eiropā vai Ziemeļamerikā. Eiropas latviešu jaunatnes apvienība domājusi par kongresa rīkošanu Īrijā, ko Latviešu nacionālā jaunatnes apvienība Kanadā neieteic, bet ierosina meklēt izdevīgāku vietu un atzina, ka kongresā būtu aicināmi pārstāvji arī no Latvijas, jo ar to būtu panākta lielāka publicitāte. Sevišķi būtu vēlama Latvijas dzejnieku uzaicināšana. Ieteica kongresā par referentu aicināt arī Danielu Brūveri, kas pēc 30 dienu ilgā bada streika un protestiem rietumos beidzot izlaists pie sievas Rudītes Rietumvācijā. Viņš kongresā varētu sniegt interesantu stāstījumu par saviem pieredzējumiem un pārdzīvojumiem.

Par LNJAK valdes priekšsēdi ievēlēja līdzšinējo Baibu Rubesu no Toronto, bet valdē darbosies: Elmārs Bērziņš (Toronto), Valda Andersone (Hamiltona), Dace Beitāne (Londona), Daina Dreifelde, Juris Ķeniņš, Normunds Mieriņš, Māra Ozoliņa, Arnis Puķītis, Valda Siksna, Edgars Šmits un Alberts Upeslācis — visi no Toronto, Mārtiņš Valdmanis no Londonas un Viesturs Zariņš no Toronto. Revīzijas komisijā ievēlēja Rchardu Ārgali no Toronto, Ritu Kopu no Hamiltonas un Inesi Upmani no Kohrānes.

Svētdienas vakarā, pēdējā ballē, spēlēja Jaunie runči no Hamiltonas. Tajā bija pulcējušies ap 130 apmeklētāju. —ls—

LIELBRITĀNIJA PRECĪBU...

(Turpinājums no 7. lp.)

ekskursantu straume nemaz vairs neesot apturama — daudzajām automašīnām vairs nemaz neesot uz ielas vietas, tās novietojot pat uz zālāja, tā ka tas esot nomīdīts melns. Sādžas iedzīvotāji jūt, ka nu viņi pēkšņi kļuvuši slaveni, un prāto, kā iepriecināt jauno pāri ar kāzu dāvanu. Vieni domā, tai tiešām jābūt nozīmīgai dāvanai, citi ir pārliecībā, ka līgavaiņa dzimtajā vietā kādai piemiņai ik dienas vajadzētu atgādināt lielo notikumu — dažas mātes ierosinājušas ierīkot bērnu šūpoles.

Kāzu ceļojums arī jau izlemts — jaunlaulāto rīcībā būs karaliskā jachta Britannia ar 250 cilvēku lielu apkalpi.

Viens lielais notikums nule top, bet jau tiek zīlēts par otru — kas dienās būs Anglijas jaunā karaliene. Lielbritanijas izcilais gaišreģis Moriss Vudrufs pag. gadā pareģoja princeses Annas kāzas 1973. g. Tāpat viņš zina teikt, ka ministru prezidents Edvards Hīts, 57 g. v. vecpuisis, šā gada beigās vedīšot pie altāŗa kādu mūzikālu dāmu. Pareģota arī prinča Čarla saderināšanās šinī gadā. Māsas kāzu dienā viņam piepildās 25 mūža gadi. Kas zina, varbūt tiešām Anglijai 1973. gads būs raibākais dažādiem lieliem notikumiem. E. E.

RELIĢISKĀ DZĪVE

Bībeles personu īsi skicējumi

GOLIĀTS

Kuŗš no mums kādreiz nebūs dzirdējis vārdu Goliāts? Un kas ar Goliātu ir iepazinies svētajos rakstos, nevar viņu vairs aizmirst.

Goliāts, par kuŗu stāstīts Vecajā derībā, bija milzīga auguma vīrs, 10 un puspēdu gaŗš, un viņa ķermenis bija ietverts bruņās, kas svērušas 200 mārciņas.

Goliāts bija filistietis, un filistieši tajos laikos bija maza kareivīga tautiņa Kanaanā. Bija kaŗa laiks, un filistieši kaŗoja pret izraēliešiem. Abas armijas atradās divos uzkalnos, kuŗus šķīra vienu no otra plata ieleja.

Katru dienu, 40 dienas ilgi, Goliāts iznāca pirmajā kaujas līnijā un savā pērkonam līdzīgā balsī izaicināja izraēliešus: „Sūtait vienu savu vīru ar mani cīnīties!" Kad Goliāts izbļāva savu pagānisko izaicinājumu, izraēlieši drebēja kā apses lapa.

Saula armijas rindās neradās neviena pārdrošnieka, kas būtu gatavs riskēt cīņā ar filistiešu Goliātu.

Atnāca no ganiem zēns Dāvids un — iegāja vēsturē!

Patiesībā satikās divi milži: Goliāts bija milzis fiziskā lieluma un smaguma ziņā. Dāvids bija milzis garā un intelliģencē. Goliāta spēks bija viņa muskuļos un bruņās, Dāvida spēks bija viņa ticībā dzīvajam Dievam.

Kad Goliāts ieraudzīja Dāvidu viņam tuvojamies, viņš ierēcās no labsajūtas, jo domāja, ka ar vienu savu pirkstu piespiedīs šo zēnu pie zemes. Bet . . . viņš nepaspēja pacelt savu šķēpu, kad Dāvida linga ar gludu akmentiņu jau griezās gaisā; mazais akmentiņš aizlidoja Goliāta virzienā, trāpīja viņu pierē, bija smags kritiens, zobena cirtiens, un Goliāta vairs nebija . . .

Dāvids ar savu lingu palicis nemirstīgs. Uzvarēja ne muskuļi, bet sirds un smadzenes. „Tas Kungs mani atpestīja no šī filistieša rokas," sacīja Dāvids. Un atpestīja arī, un visu Izraēlu.

Lasi: 1. Samuēla gr. 17. nodaļa.

Vienaldzības grēks

(Turpinājums no 6. lp.)

jībā dzīvodami, saslimuši ar vienaldzības grēku," teica arhibīskaps.

Konferences dalībnieki uzklausīja arī ziņojumu par jaunajiem statūtiem Latviešu ev.-lut. baznīcas veidošanai Ziemeļamerikā, ko izstrādājusi LELDAA izraudzītā apakškomisija, kuŗas locekļi bija prāv. R. Āboliņš, māc. V. Vārsbergs, prof. Dr. E. Leimanis un agr. E. Robiņš. Konferences laikā notika arī Baznīcas virsvaldes prezidija sēde. Virsvaldes prezidenta archib. A. Lūša vadībā. Saskaņā ar Virsvaldes juriskonsultanta senātora A. Rumpetera norādījumiem, Latviešu ev.-lut. baznīcas Ziemeļamerikā statūtos izdarīja attiecīgus papildinājumus un labojumus. Baznīcas virsvaldes plēnumam nodeva nobalsošanai jautājumu par sieviešu ordināciju mācītāja amatā.

Par LELDAA's Austrumu apgabala garīgo vadītāju arī turpmākiem trim gadiem vienprātīgi ievēlēja prāvestu Kārli Birznieku, bet par Baznīcas virsvaldes laicīgo locekli Voldemāru Gobiņu, kas līdz šim pildīja Virsvaldes kasiera pienākumus un turpinās to darīt arī nākotnē.

Ls.

PRIEKA VĒSTS
Kristīgs latviešu
radio raidījums
katru svētdienu pl. 2.45 pēcp.
no Niagara WHLD raidītāja
Vilnis 1270 AM
Vadītājs Dāvids Miķelsons
60 Stevenson Rd., Rexdale,
ont., tālrunis: 749-0832

Latviešu Svētrīta radio raid.
„BRĪTIŅŠ AR DIEVU"
Nepārtraukti 18. gadagājumā
Katru svētdienas rītu no
pl. 9 — 9.30
Vilnis 1270 AM.
Vadītājs A. Laksmanis, 106
Dorset Rd. Scarborough,
Ont.. Tālr. 261-4218.

BAZNĪCU ZIŅAS

TORONTO

Archibīskaps A. Lūsis, 5 Valleymede Rd., Toronto 3, Ont., tālr. 767-2310. Sv. Jāņa draudze, tālr. 921-3327, 200 Balmoral Ave.

21. oktobrī dievkalpojums pl. 11. Svētdienas skola pl. 10.30. Jauniešu grupas (no 15—16 g.v.) nodarbības pl. 10 rītā. Iesvētes mācība.

28. oktobrī pl. 11 Ticības atjaunošanas svētku dievkalpojums. Svētdienas skola pl. 10.30. Jauniešu grupas (no 13—14 g. v.) nodarbības pl. 10. Iesvētes mācība.

4. novembrī pl. 11 dievkalpojums. Svētdienas skola plkst. 10.30. Jauniešu grupas (no 15—16 g. v.) nodarbības pl. 10. Iesvētes mācība.

Māc. Ā. Čops 84 John St., Weston, Ont. M9N 1J7, tālrunis 249-6593. Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto

21. okt. plkst. 3 Toronto luterāņu draudžu kopējais dievkalpojums.

Sestdien, 27. oktobrī, plkst. 8 vak. Kanadas apgabala latviešu draudžu delegātu un draudžu mācītāju konference un Ticības atjaunošanas svētkiem veltīts dievkalpojums ar dievgaldu.

28. oktobrī dievkalpojuma un svētdienas skolas nebūs.

4. novembrī plkst. 3 dievkalpojums un svētdienas skola.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. 757-2739. Toronto Austrumu ev. lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnabas baznīcā, 361 Danforth Avenue.

28. oktobrī plkst. 2 pēcp. dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā un svētdienas skola. Tūlīt pēc dievkalpojuma nodarbību stunda pirmsiesvētes jauniešu grupai.

BRAMPTONĀ

21. oktobrī plkst. 1.30 pēcp. dievkalpojums Grace United baznīcā.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze, 18 Victoria Avenue South.

21. oktobrī plkst. 10.30 bērnu dievkalpojums ar sekojošu svētdienas skolu; plkst. 11.00 dievkalpojums; plkst. 10.15 stunda abām Bībeles klasēm.

28. oktobrī plkst. 5.00 Reformācijas svētku dievkalpojums.

MONTREALA

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28, P.Q. Tel. HU 9-3224. Montrealas latviešu ev. lut. Trīsvienības draudzes Sv. Jāņa baznīca, 4345 Marcil Ave.

OTAVA

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906, Otavas latv. ev.-lut Miera draudze Sv. Pētera lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

21. okt. dievkalpojums nenotiks, bet mācītājs kalpos Soo draudzē.

28. okt. pl. 2 pēcp. Ticības atjaunošanas svētku dievkalpojums.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās plkst. 4 pēcp. Welmer ielas baptistu dievnamā (ieeja no 188 Lowther Ave.). Māc R. Ekšteins. Koris, dir. A. Purvs.

†
Ieva Pērkons
dzimusi 1887. gada 7. decembrī,
mirusi 1973. gada 2. oktobrī Toronto.
Sv. Jāņa ev. lut. latviešu draudzes Toronto
Palīdzības Fonds

†
Alise Kunce
dzimusi 1899. gada 17. decembrī,
mirusi 1973. gada 2. oktobrī Toronto.
Sv. Jāņa ev. lut. latviešu draudzes Toronto
PALĪDZĪBAS FONDS

†
Mūžībā aizgājusi
Emma Sīlis dzim. Henzels
Tava piemiņa, tavs vārds,
Uz mūsu dvēselēm vēl ilgi, ilgi skanēs.
Viņu mīļā piemiņā paturēs
Valija, Paulis un Andris

DV Toronto nodaļas biedrs
Jāzeps Umbris
miris 1973. gada 19. septembrī Toronto
DAUGAVAS VANAGU KANADĀ BĒRU FONDS

Kāpēc likvidējās vasaras skolu fonds

„Vājā atsaucība liecina, ka sabiedrības uztverē Vasaras skolu fonds kā iestādījums publiskai ziedojumu vākšanai jaunatnes latviskai audzināšanai zaudējis savu nozīmi," teica fonda priekšsēdis Dr. R. Markus gadskārtējā pilnvarnieku kollēģijas sapulcē 29. septembrī Gaŗezerā. Priekšsēdis atzina, ka tautiešu vairums dod tieši savai lokālai organizācijai vai arī skolai — nometnei. Fondā pārstāvēto organizāciju atbalsts arī bijis ļoti vājš. Valdei kļūmējies pagājušā gadā, izsūtot lūgumus ziedot kopējā aploksnē ar apgāda Aka grāmatu piedāvājumiem.

„Kaut gan konflikts tika izlīdzināts, tomēr publikas priekšstatā par Skolu foundu palika neizdzēšams traips," teica fonda priekšsēdis un paziņoja savu atteikšanos no amata. Arī valdes vairākums atzinis, ka fonds likvidējams.

Astoņos darbības gados fonds apgrozījis pāri par 16.000 dol., no tiem 11.000 dol. nodoti jaunatnes atbalstam. Fondu visus gadus vadījis Dr. R. Markus. Sapulce noteica, ka Vasaras skolu fonds likvidējams 1 gada laikā, izraugot komisijā Dr. R. Markusu, Ed. Avotu, J. Brūnu un V. Miķelsonu.

Pagājušā gada kases pārskats rāda, ka fonds apgrozījis 2359 dol. Izsniegta stipendija Ilzei Sīlei no Kalifornijas 700 dol. apmērā Minsteres ģimnazijas apmeklēšanai un 100 dol. nodoti Austrumkrasta vidusskolai Beverina. Pašreiz kasē ir 486,59 dol. **V. B.**

Iznākusi katoļu baznīcas dziesmu grāmata VI. Vīšteļa sakārtojumā

DZIEDĀSIM TAM KUNGAM

Četrbalsīgā aranžējumā cena $8.-; Vienbalsīgā izdevumā — $4.-.
Grāmata pasūtināma V. Vīštelim, 594 — 4th St. Lemont, Ill. 60439, USA

Kanadas lielākais un labākais speciāli
EIROPIEŠU DELIKATEŠU UN GAĻAS VEIKALS
KATRU NEDĒĻU KAUT KAS SEVIŠĶS

tip-top MEATS DELICATESSEN
1727 BLOOR ST. WEST
(petim Keele pazemja stacijai)
YORKDALE SHOPPING CENTRE
FAIRVIEW MALL
Sheppard Ave / Don Walley Parkway
ZIGGY'S AT SHERWAY GARDENS
(Queen Elizabeth un Highway 27)
HURON SQUARE SHOPPING CENTRE
Cooksville, Highway 10 and 5

Laikrakstam **LATVIJA AMERIKĀ**
125 BROADVIEW AVE., Toronto, Ont. M4M 2E9

Lūdzu sūtiet man LATVIJU AMERIKĀ uz.

☐	vienu gadu	$21.—
☐	6 mēnešiem	$11.50
☐	3 mēnešiem	$ 6.—

Mr., Mrs., Miss. .....

Adrese: .....

.....

Čekus lūdzam rakstīt uz
LATVIJA AMERIKĀ PUBLISHING LTD. vārda.

Intelligenta vecāka vientuļniece meklē
istabu un virtuvi
par mērenu cenu.
Lūdzu zvanīt tel.
531-6152 vai 537-1695

Sieviete 50-tos gados, vieniniece, atraitne, saticīgas dabas, vēlas atrast dzīves draugu, kam būtu sava mājiņa vai kāds ietaupījums, ne jaunāku par 60 gadiem.
Lūdz rakstīt L.A. birojam
ar segvārdu
„Anna"

27. oktobrī pl. 7 vak. Sv. Jāņa baznīcas sarīkojumu telpās LNJAK
LABVĒĻU VAKARS
ar Pēdējo ākstu uzvedumu
Emigrācijas apskaidrošana
Pēc tam LNJAK valdes ziņojums par turpmākās darbības iecerēm un diskusijas.
Kafija ar cepumiem.
Ieeja 3 dol.

Hamiltonas Daugavas Vanagu Gada svētki
NOTIKS **sestdien, 20. oktobrī, pl. 7 vakarā**
ukraiņu baznīcas telpās 821 Upper Wentworth pie Mohawk.

1. AKTS
2. KONCERTS—
dziedās vanadžu koris ZĪLE no Toronto, dir. A. Plampe.
3. SAVIESĪGS VAKARS.
Pilna bufete. Deju mūziku spēlēs Dominic Ferri kapella.

Ieeja: 3 dol. *Apmeklēt lūdz vanadzes un vanagi.*

ONTARIO

ONTARIO FINANČU MINISTRIJAS
PAZIŅOJUMS visiem māju īpašniekiem un īrniekiem LIELTORONTO ROBEŽĀS

Saskaņā ar nodokļa aplikšanas noteikumu RSO 1970 40. panta 5. punktu, tiek paziņots, ka

pēdējā diena pārsūdzībai par 1974. gada nodokļa īpašumu novērtējumu (Assessment for Taxation) ir 1973. g. 31. okt. Novērtējuma dati dabūjami ieskatam vietējā pašvaldības iestādē.

Ir dota iespēja pārrunāt novērtējuma datus ar novērtēšanas daļas ierēdņiem (Assessment Commissioner vai Assessor) sava rajona taksācijas birojā no pirmdienas līdz piektdienai no plkst. 8.30 — 16.45.

Pašvaldības	Taksācijas biroja adrese
BOROUGH OF EAST YORK	7 Overlea Boulevard
BOROUGH OF ETOBICOKE	4 Eva Road
BOROUGH OF NORTH YORK	55 Doncaster Ave.
BOROUGH OF SCARBOROUGH	7 Overlea Boulevard
CITY OF TORONTO	2221 Yonge Street
BOROUGH OF YORK	4 Eva Road

PAZIŅOJUMS
PAR 1974. GADA NODOKĻIEM
TORONTO PILSĒTĀ

Nodokļu paziņojumus neizsūtīs visiem māju īpašniekiem un īrniekiem, kā tas bija iepriekšējos gados, izņemot tiem, kam būs lielākas pārmaiņas nodokļos. 1970. gada nodokļu saraksti tiks caurskatīti un izlietoti 1974. gada nodokļu aplikšanai.

Katra sūdzība par nodokļiem, kādi ievesti nodokļu aktīs, jāiesniedz Assessment Review Court atbilstošo labojumu izdarīšanai, saskaņā ar Nodokļa likuma R. S. O. 1970., sekcija 52.

Sūdzība jāizdara ar vēstuli vai atsevišķu veidlapu, kas pieprasāma Pilsētas ierēdņa nodaļā (City Clerk's Department) pilsētas valdē, un var sūtīt pa parasto pastu „Regional Registrar, Assessment Review Court, 1200 Bay Street, Toronto 181, Ontario, bet katrai citai personai — ar ierakstītu sūtījumu, ne vēlāk kā līdz šā gada 31. oktobrim.

Identifikācijas nolūkam lūdzu uzdot savu vārdu, pasta adresi un sūdzības iemeslus. Ja iespējams, minēt arī nodokļa reģistra numuru, ielas adresi, zemes gabala numuru un pilsētas pašvaldību, kur sūdzības īpašums atrodas.

Nodokļu reģistrus var pārbaudīt Pilsētas ierēdņa nodaļā, pilsētas valdē, no pirmdienas līdz piektdienai, no pl. 8.30 līdz 4.30 pēcp.

Gordon T. Batchelor,
City Clerk

SKYLINE
REAL ESTATE LIMITED

I. JANKOVSKIS, PRES.

NEKUSTAMI ĪPAŠUMI

APDROŠINĀŠANAS AĢENTŪRA

OBLIGĀCIJAS

ĪPAŠUMU NOVĒRTĒŠANA

Galvenais birojs:
87 Roncesvalles Ave
TORONTO 3, Ont.
533-8553

LATVIEŠU NAMS
491 College St., Toronto
IZĪRĒ TELPAS
sarīkojumiem viesībām
klāj viesību galdus
Tel. 922-2931

PIEMINEKĻI
Īgaunu uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2019 Yonge St., Toronto 7
Starp Eglinton un Davisville
487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un eiropiešu mets

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

BALTIC MOVERS
TĀLR. 534-1403, Toronto

DĀVANAS KATRAM GADĪJUMAM
KERAMIKA, ROTASLIETAS, ĀDAS UN KOKA IZSTRĀDĀJUMI, AUDUMI, GRĀMATAS, APSVEIKUMU KARTĪTES
DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ
Latviešu namā, 491 College ielā, Toronto, Ont. M6G 1A5
(atvērta katru dienu no pl. 12 dienā līdz 8 vak., vasaras laikā sestdienās, un svinamās dienās slēgta).
Pieņem maksājumus par laikrakstu un sludinājumus.
Pārsūtām naudu, certifikātus un saiņus uz Latviju (pēc kataloga). Tuvākai informācijai zvanait.
921-7121

DAŽĀDU ZIEDU MEDUS
dabīgs, nepasterizēts
Ziedputekšņi (Pollen).
Perupieniņš (Royal Jelly) no
ĒRGĻU LIGZDAS DRAVĀM
30 Dewson St., Toronto 17, Tālr. 534-0563

A. BĒRZIŅŠ Realty Ltd.
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI, APDROŠINĀŠANA
OBLIGĀCIJAS UN NOTĀRS
316 Harbord Street, Toronto, Ont. Tel. 534-8447

A. KRISTAPSONA
gaļas un gaļas izstrādājumu veikals
1095 Queen Street East, Toronto, tālr. 466-5152

PAVASARA LE 1-7353
delikatešu veikals un konditoreja
361 RONCESVALLES AVE. Īpašnieks St. ČUKULS

LATVIEŠU KAPA AKMEŅI

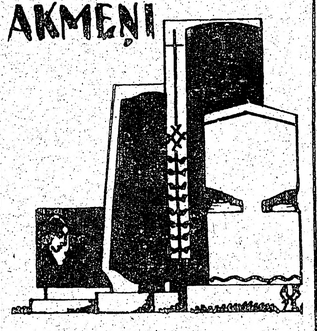

latvieša
izpildījumā
A. A. Kopmanis
19 Millbrook Cr.
Toronto 6.
Tālr. 466-5126

FEEL GOOD ABOUT TOMORROW

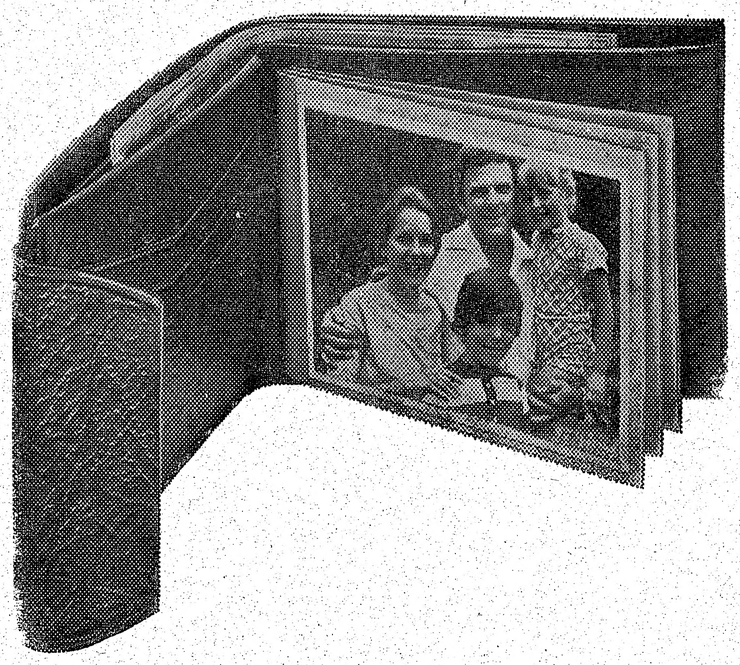

KO NĀKOTNE JUMS NOZĪMĒ?

Laba izglītība bērniem? Ceļojums pa Kanadu? Nodrošinātas un laimīgas vecumdienas? Neatkarīgi no tā, ko jums nākotne nozīmē, jūs to varat nodrošināt ar Kanadas valsts iekšējo aizņēmumu zīmēm (Savings Bonds). Tas ir visiecienītākais naudas ieguldījums Kanadā.

VIEGLI PĒRKAMS:

Skaidrā naudā vai uz nomaksu katrā bankā vai aizdevumu aģentūrās (Authorized Investment Dealer, Stock Broker, Trust, Loan Company, Credit Union), kā arī darba vietās ar rēgulāriem algas atvilkumiem. Aizdevumu zīmes ir dabūjamas vērtībā no 50 dol. līdz pat 50.000 dol.

VIEGLI PĀRDODAMAS:

Kanadas iekšējo aizņēmumu zīmes tūliņ pārvēršamas naudā. Tās iekasējamas katrā laikā nominālvērtībā kopā ar procentiem.

VIEGLI UZGLABĀJAMAS:

Kanadas iekšējā aizņēmuma zīmes nodrošinātas ar valsts īpašumiem, un tās ik gadus nes procentus.

Jaunās Kanadas iekšējā aizņēmuma zīmes ienes caurmērā 7,54% gadā, ja tās tiek turētas līdz termiņam. Katra 100 dol. zīme ienes 7 dol. procentus pirmajā gadā, 7,50 dol. gadā nākamos sešos gados, 7,75 dol. gadā nākamos trīs gados un 8 dol. gadā pēdējos divos gados.

Pie tam jūs varat pelnīt procentu procentus un tādā veidā 12 gados par katriem 100 dol. saņemt 239.50 dol.

Tādēļ, lai ko nākotne nozīmētu jums un jūsu ģimenei, nodrošiniet to, iegādājoties Kanadas iekšējā aizņēmuma zīmes jau šodien. Jūs būsit laimīgi, ka esat to darījuši.

7.54%
CAURMĒRA PROCENTI GADĀ

BUY CANADA SAVINGS BONDS TODAY

Noslēpusmi dzejuieka dzīvē

(Turpinājums no 3. lp.)

nevarētu teikt par Ameriku; tas būtu pārāk vienpusīgs spriedums.

Laikam iepriekšējā vasarā, 1938. gadā, Veldre bija ieradies ar visu ģimeni Rīgā. Tur gadījās arī dzejnieks Edm. Zirnītis. Kopā ar ģimenēm svētdienā apmeklējām zooloģisko dārzu Meža parkā. Veldrem piepeši radās ideja, ka mums, trim vīriešiem, vajadzētu nostāties pie Bengāles tīģeru sprosta un nofotografēties. Domāts, darīts. Nostājāmies izcilās pozēs. Vēlāk, kad uzņēmumi bija attīstīti, atklājām, ka mums trim nedaudz augstāk pār galvu atradās prāva izkārtne ar uzraksu — Trīs Bengāles tīģeri. Veldre par šo „triku" varēja gardi pasmieties.

Šis laika sprīdis, īpaši 1938. g. un 1939. gada sākums, bija ražena darba, skaistuma un miera svētīts. Dzīve gāja stāvus augšup kā dzejnieka, tā arī visas Latvijas valsts dzīvē, un dzejnieks apgarots iesaucās kādā dzejolītī Latvijai:

„Šis laiks mums visu rokās dos!
Vēl neredzēti saules lēkti
mūs mirdzēdami apstaros."

Vilis Veldre bija dedzīgs patriots un Latvijai veltījis daudz jauku dzejas vārsmu. Bet saulainās debesis pamazām sāka apmākties. 1939. gada beigās jau parādījās pirmās ēnas — kā valsts, tā arī dzejnieka privātajā dzīvē.

Kad pienāca visiem zināmais 1940. gada bēdīgais jūnijs un Rīgā no austrumiem ieripoja tanki un ielās parādījās bruņoti mongoļi, — Veldre gadījās mūsu galvaspilsētā. Redzot visas šīs pazemojošās un brutālās varas rīcību, kas sagrāva Latvijas valsti un samīdīja kājām mūsu tēvzemi, — dzejnieka sirds sažņaudzās. Baigās pagātnes ēnas, boļševiku terrors, no kuŗa viņš kādreiz bija bēdzis no Krievijas, tagad pēkšņi parādījās viņa dzimtenē. Un 1940. gada vasarā viņš man skumji rakstīja: „Es nezinu, kas es būšu, ja nevarēšu vairs dzejnieks būt. Varbūt kļūšu laukstrādnieks . . ."

Drīz pēc tam Veldre iebrauca atkal Rīgā. Tas bija septembŗa vidū. Viss pilsētā novērotais, kā arī atklātā saruna ar kādu bij. kollēgu — toreizējo sarkanās preses un literātūras darbinieku noteicēju, viņu bija dziļi satriekuši. Veldre neticēja nekādiem solījumiem, ka 1919. gads vairs neatkārtošoties. Viņš bija pārāk liels aistēts, ar sirdi un dvēseli piederēja mākslai, un nevarēja iet kompromisa ceļu kā viens otrs. To neļāva arī viņa latviskā sirdsapziņa.

Tanī dienā sastapu Veldri un, ejot pa Brīvības ielu, manīju, ka viņš gribēja man kaut ko teikt, kas viņu nospieda. Viņš sacīja: „Es vakarā pie tevis aiziešu," — „Atnāc," es piekritu, bet tas varbūt man neskanēja tik silti kā parasti mūsu draudzības garā, jo pats tad biju ļoti nospiests, un Veldre, paskatījies manī, noteica: „Tu laikam negribi, ka tevi traucēju!" — „Nē, gluži otrādi. Tu zini, ka esmu viens pats mājās," es viņam tikko biju stāstījis, ka mana sieva guļ slimnīcā jau divi mēnešus smagi slima pēc otrās meitas dzemdībām; un es viņu labprāt gaidīšu vakarā. Tad pa ceļam Veldre iegāja kādā puķu veikalā turpat Brīvības ielā, nopirka rožu pušķi un nosūtīja par sveicieniem manai sievai uz slimnīcu. Uz ielas atvadījāmies, un tā bija mūsu pēdējā sastapšanās.

Mājās līdz vēlai vakara stundai izgaidījos Veldri. Biju pat uzklājis galdu. Zinādams, ka viņam arvien garšoja salds piens ar svaigiem kraukšķīgiem apaļšiem, vēl vakarā skrēju tos meklēt uz maiznīcu. Bet dzejnieks neparādījās . . . Tanī naktī viņš bija palicis pilsētā un rītā agri devies uz staciju un atpakaļ uz Vandzenes Kalējiem, Tanī vakarā viņš kādam kollēgam redaktoram bija pāris reižu izmetis: „Kaut es tiktu uz Ameriku!"

Bet tad no Vandzenes atlidoja bēdīga vēsts. Viņa māsa zvanīja un meklēja savu brāli. Liktenīgā pazušana bija notikusi naktī no 16. uz 17. septembri, dienu pēc viņa atgriešanās no Rīgas.

Mājinieki jau ilgāku laiku bija vērojuši drūmo, nospiesto dzejnieku, manīdami, ka gatavojas kaut kas liktenīgs. Īpaši viņa māsa bija allaž nomodā par savu brāli, uzmanīdama tā soļus un gaitas. Māte tanī laikā jau bija iegūlusi slimības gultā, no kuŗas vairs nepiecēlās.

Pēdējā dienā Vilis Veldre bija aizgājis pastaigāties Nogales muižas virzienā, kas no Kalējiem atrodas pāris kilometru atstatumā. Atgriezies mājās, Vilis stāstījis, ka mežmalā uz ceļa redzējis stāvam kādu Rīgas vieglo auto ar #1978, un dziļdomīgi piebildis, ka arī viņš varētu piedzīvot šādu gadu skaitli, tad viņam būtu 70 gadu. Māsa atviegloti nopūtusies, domādama, ka brālis savu grūtsirdību pārvarējis un atradis kādu izeju.

Tikai otrā rītā Viļa Veldres istabā uz galda atstātās lietas — Latvijas pase, acenes un vēstule liecināja, ka dzejnieks bija atradis citu necerētu izeju. Arī neaizkārtā gulta rādīja, ka Veldre tajā nemaz nebija atgūlies; jādomā, ap pusnakti, kad citi bija dziļā miegā, viņš devies savā ceļojumā. Šoreiz mūžības ceļojumā.

Dažas zīmes liecināja, ka viņš gājis to pašu dienā mīto taku Nogales muižas virzienā. Ceļmalā bija izkustināti daži prāvi akmeņi, un pie mājas nogriezts radio antennas vads. Tanī vietā, kur biezais aizaugušais parks robežojas ar pļavu, atrodas vairāki šauri ezeriņi, bet dziļi, un dažiem ir sava īpatnība — dubulti dibeni, ko veido aizaugušā ezera slīkšņa. Šī Nogales centra apkārtne Veldrem noderējusi par prototipu viņa romānam Dižmuiža, ko tas sīki notēlojis savā darbā, aprakstīdams arī to vietu, kur viņa paša soļi pēkšņi izbeidzās šīs zemes takās.

Nāk prātā Veldres piezīme, teikta Edm. Zirnītim 1938. gada septembrī, kad pēdējais viesojies Kalējos. Viņi pastaigādamies gājuši gar Tumšezera krastiem, un Veldre, stāstīdams par ezera dīvainībām, piebildis:

„Vai nebūtu interesanti pazust bez pēdām: iebraukt ar laivu ezerā, piesiet sev akmeni un ielēkt bezdibenī, un neviens nevarētu vairs sameklēt."

Edm. Zirnītis to uzskatījis par dzejnieka draiskulīgu joku, bet šķiet, pāris gadu vēlāk viņš to bija īstenojis dzīvē.

ASTRAS

APGĀDA GRĀMATAS

Nupat iznākusi jauna grāmata *prof. H. Tichovska* redakcijā

BĪSKAPS JĀZEPS RANCĀNS — DZĪVE UN DARBS

$ 7.50

Grāmata iedalīta ČETRĀS NODAĻĀS un tajā ar rakstiem piedalās šādi autori:

Ievads, — DZĪVE UN DARBS:
Dr. Dinbergs, Dr. H. Tichovskis, B. Albāts, Dr. Z. Zadvinskis, P. Daugavietis.

II — CILVĒKS, GARĪDZNIEKS UN PATRIOTS
Prāv. Dr. B. Kokins, Prof. Dr. A. Spekke, Ad. Klīve, J. Klīdzējs, Fr. Zeps, A. Augustāns.

III — VALSTSVĪRS UN DIPLOMĀTS:
Alf. Bērziņš, R. Liepiņš, V. Bastjānis.

IV — DARBS LATVIEŠU ORGANIZĀCIJĀS UN SABIEDRĪBĀ:
P. Daugavietis, K. Boriss, K. Znotiņš, Dr. Ed. Upenieks.

Autoru biografijas.
Grāmata ir 280 lpp. Glītā apdarē. Ed. Dzeņa zīmējumi.

Vēl dabūjamas arī agrāk izdotās Astras apgāda grāmatas:

K. Raudives
Z. Mauriņas
P. Jeger - Freimanes
J. Klīdzēja
Dz. Freimaņa
H. Tichovska un citu autoru darbi.

Grāmatas dabūjamas apgādā, vai latv. grāmatnīcās. Uz pieprasījumu izsūtām arī grāmatu sarakstu. Rakstīt apgādam

c/o Mrs. Anna Tichovskis
P. O. Box 21024
Greensboro, N. C. 27420
USA.

Ja esat nodomājuši iegādāties

jaunu 1974. gada automašīnu,

apmeklējiet mūsu SKATES TELPAS

CHEVROLET - CHEVELLE - CAMARO
OLDSMOBILE - CHEVY II - VEGA

Sazinieties nekavējoties ar mūsu latviešu pārstāvi

HANS PLAUDE Tālr. HO 6-1131

Robertson Motors Ltd.

1555 Danforth Av., Toronto 6,

Jaunākās grāmatas

A. Dzērvīte — Latvju raksti	$25.00
Liesma — Mūžības krasti, dzeja	$6.50
J. Klīdzējs — Tās balsis, tās balsis	$6.00
Archīvs XIII	7.00
J. Norvilis — Senā gadskārta, nošu grāmata	$1.50
J. Grīnblats — Jaunkundz, nepareizi savienots	$5.60
J. Straubergs — Sen to Rīgu daudzināja	7.00
A. Ivaska — Solis silos, dzejas	$6.50
Ceļa zīmes Nr. 52	$2.50
Z. Mauriņa — Frančeska, rom.	$ 6.50
V. Veldre — Dēli un meitas, rom.	$ 5.50
E. Aistars — Goda diena, rom.	$ 5.50
N. Kalniņš — Tikai saulei nav ēnu, rom.	$ 7.50
L. Slaucītājs — Kādreiz un tagad	$ 6.50
Dz. Zeberiņa — Ģimenes pavards	$ 5.50
Gen. O. Dankers — No atmiņu pūra	$7.50
A. Dziļums — Kurzemes sirds vēl dzīva	$7.00
Pērla Baka — Austrumu vēji - Rietumu vēji	$5.00
A. Čaks — Matīss kausu bajārs	$6.00
I. Gubiņa — Ziema nāk pretim	$5.50
V. Bilķins — Zemgaliešu brīvības cīņas	$6.50
Teach Yourself Latvian	$3.75
V. Lesiņš — Vajātie, leģ., stāsti un nov.	$6.50
Latviešu trimdas bibliografija 1940, — 1960. II d.	16.80
A. Eglītis — Lielais mēmais	$8.00
P. Jeger - Freimane — Mainīgā dzīve	$6.50
A. Niedra — Sieva, rom.	$5.00
Andr. Eglītis — Audiet mani karogā	$4.00
G. Janovskis — Balsis aiz tumsas, rom.	$7.00
H. Bells — Ar klauna acīm, rom.	$5.00
A. Richtere — Vētru laikā, dzej.	$5.00
Mārtiņa dziesmu grāmata ar notīm	$7.50
Janis Gailis — 30 gleznu krāsainās reprod.	$25.00
L. Tauns — Iesim pie manas mīļās, dzej.	$5.00

DV GRĀMATNĪCA
491 College Street, Toronto, Ont. M6G 1A5
Pasūtinot pa pastu, lūdzam pieskaitīt 10% no vērtības.

TLB dāmu komitejas kabarē vakars

„TRĪS NO PĀRDAUGAVAS"

ar Ilmāra Dzeņa piedalīšanos

3 nov. pl. 6.30 vak. Kalumbus zālē un koncerts 4. nov. pl. 3 pēcp.

LATVIEŠU NAMĀ TORONTO

Bilešu iepriekšpārdošana katru otrdienu no pl. 6—8 vak. Latviešu nama priekštelpās. Ieeja kabarē vakaram 7 dol. no personas, koncertam 4 dol. un 3 dol. Studentiem un pensionāriem koncertā 1,50 dol.

Visus laipni ielūdz

TLB dāmu komiteja

Tīka mēbeles tieši no importētāja noliktavas. Dzīvojamo, ēdam- un guļamistabu iekārtas. Atvērts no pl. 9—9, svētd. no pl. 1—5. **EINAR CLAUSEN Ltd.,** Hwy. 7., nedaudz austrumos no Bramalea, tel. 459-0760 un 79 Duncaster, Thornhill, tel. 881,0000.

Daugavas Vanagu nams

PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽADIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI

125 BROADVIEW AVE
Tel. 465-5225

Daugavas Vanagu klubs

atvērts biedriem un viesiem no pl. 12 dienā — 12 naktī, pirmd. līdz ceturtdienai iesk. piektd. un sestd. no pl. 12 — 1 naktī, svētdienās no pl. 12 — 9 vakarā.

DAŽĀDI DZĒRIENI AR MALTĪTĒM KATRĀ IZVĒLĒ. SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM

kas? kur? ko?

Town & Country R. E. Ltd., Realtor

V. PALMA pārstāvis

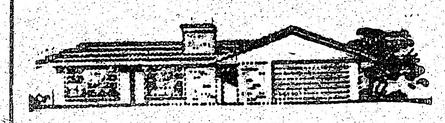

377 Glengarry Ave., Toronto 12, Ontario
TĀLR. 782-7246

Pērkot vai pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet nesaistīgai informācijai — 782-7246. Mājas lielā izvēlē visā pilsētā. Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas mājū pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

VALUDE

DIMANTI — PULKSTEŅI
LATVISKAS ROTAS

Zeltkales

Aldonas ĶIVLENIEKS-KORMS

Veikalā un darbnīcā 964½ Bloor St. W., Toronto 4, Ont., tālr. 533-2837

MĀJU ĪPAŠNIEKI, KAM NEPATĪK KRĀSOT SAVU MĀJU!

Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku — bez starpniekiem

ALUMINUM SIDING

- JUMTA IZBŪVES APŠUVUMI (dormers)
- LIETUS NOVADA CAURULES
- LOGI
- DURVIS
- MARĶĪZES (Awnings)
- JUMTA PĀRKARES (Soffit and fascia)

Īpašnieks Artūrs Mīme

CENTURY ALUMINUM INSTALLERS

248-9984

38 Noranda Drive
Toronto 15, Ont.

Fotografisku darbu uzņēmums ar internacionālu reputāciju

Benjamiņa filmu laboratorija

247 RICHMOND ST. E.
TORONTO, ONT.
M5A 1P2

Tel. (416) 863-1166

A. Eglītis — TV RENTALS

17" — $ 8 mēnesī
21" — $ 9 mēnesī
23" — $10 mēnesī

161A Roncesvalles Ave., Toronto, tel. LE 7-1401

BROADVIEW DELIKATEŠU VEIKALS

141 DANFORTH AVE.

Tel.: HO 5-9905 ***Ausma Miķelsone***

SAIŅI UZ BALTIJAS VALSTĪM un P.S.R.S.

Bez muitas: Motocikli, veļas mazgājamās mašīnas, televīzijas aparāti, ledusskapji u.t.t. Automašīnas lūdzam pieprasīt pirmās, jo to daudzums ierobežots. Jūs varat pasūtināt pārtikas saiņus līdz 40 mārciņām. Mēs pārsūtām apģērbu saiņus līdz 19,75 mārciņām. Visi sūtījumi ir apdrošināti. Mūsu veikalā ir plašā izvēlē dažādi materiāli apģērbiem un citas preces.

Ātra apkalpe ■ Slēgts trešdienās ■ Atvērts no plkst. 9 rītā līdz 7 vak., sestdienās no pl. 9 — 5 pēcp.

BALTIC EXPORTING CO.

480 Roncesvalles Ave.,

Toronto, Ont., tālr. LE 1-3098

ROBAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD

467 Sherbourne St. Toronto 5, Ont. 924-1408

RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA

APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

Turner & Porter

APBEDĪŠANAS BIROJS

RONCESVALLES CHAPEL
426 Roncesvalles Ave.
LE3-7954

YORK CHAPEL
2357 Bloor St. W.
Parkošana abās bēru mājās

R. S. KANE Ltd.

apbedīšanas birojs

4912 YONGE STREET

(Sheppard Avenue tuvumā)

Willowdale

Ātrās palīdzības mašīnas

jūsu rīcībā 24 stundas

221-1159

VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBI

- VIZĪTKARTES
- IELŪGUMI
- BIĻETES
- VĒSTUĻU VEIDLAPAS UN APLOKSNES
- GRĀMATAS
- KALENDĀRI
- MĒNEŠRAKSTI
- LAIKRAKSTI
- UN LĪDZĪGI IESPIEDUMDARBI

VEICAM

- LAIKUS
- LABI
- UN PAR MĒRENĀM CENĀM

amber

PRINTERS AND PUBLISHERS LIMITED
SPIESTUVE UN KANTORIS:
125 BROADVIEW AVE. TORONTO, ONT. M4M 2E9

TĀLR. (416) 466-1514

Trešā pasaules kaŗa ģenerālmēģinājums

SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ NO VAŠINGTONAS

Ar aizturētu elpu pasaule jau otru nedēļu seko negaidītiem un drāmatiskiem notikumiem Vidējos austrumos. Šī telpa ir pasaules uzmanības degpunktā, un visi pārējie notikumi, pat neticamās politiskās sensācijas pašās Savienotās Valstīs, ieguvušas otras šķiras novērtējumu.

Kā zināms, nu jau pieder vēsturei Savienotu Valstu viceprezidenta Spiro Agņū demisija. Lai cik neticami liktos, tomēr pēdējos četrus gadus tikai viena sirdspuksta attālumā no Savienotu Valstu prezidenta resp. pasaules visnozīmīgākā politiskā posteņa amata, atradies politiķis, kas kaitējis savam augstā amata stāvoklim. Pēc tam kad Spīro Agņū bija parakstījis atzīšanās dokumentu par izvairīšanos maksāt ienākuma nodokli un iesniedzis prezidentam demisiju, Merilandas prokurors pret bijušo viceprezidentu vērsa asus vārdus. Daudzi Agņū uzskatīja par drošāko republikāņu kandidātu 1976. gada prezidenta vēlēšanām. Šis vīrs, kas amerikāņu tautas vairāku mam aplaudējot, asi nosodīja radikāļu izdarības, vērsās pret noziedzībām un sauca īstā vārdā amerikāņu morāles ārdītājus, pats bija nokļuvis uz visai nedroša ceļa. Vašingtonā runā, ka torpēda Spīro Agņū politiskās karjēras izbeigšanai izšauta no Baltā nama.

Lai Agņū lieta nesaceltu pārāk lielu troksni, prezidents Niksons jau pagājušā nedēļā paziņoja savu izvēli jaunam Savienoto Valstu viceprezidenta amatam. Tas ir republikānis, kas jau 25 gadus darbojies Savienoto Valstu likumdošanā: republikāņu pārstāvis tautas vietnieku namā — Džeralds Fords. Sagaida, ka Fords tuvāko nedēļu laikā saņems senāta un tautas vietnieku nama apstiprinājumu. Iespējams, ka Forda kandidatūru kongress akceptē ar visām balsīm. Mūs sevišķi var interesēt, ka Džeralds Fords ir izteicies par suverēnitātes atjaunošanu tām valstīm, kas tām nelikumīgi nolaupīta. Viņš ir pret Savienoto Valstu militārā spēka samazināšanu. Runā, ka viņš ir viens no nedaudziem amerikāņu politiķiem, kas ļoti kritiski raudzījies uz eventuālu Vašingtonas-Maskavas detantes izveidošanos. Vēl nozīmīgāka ir Forda deklarētā nepieciešamība Savienotām Valstīm uzturēt tās saistības, ko tās ar savstarpējiem līgumiem uzņēmušās Vidējos austrumos. Ne bez pamata Izraēla Fordu uzskata par savu draugu. Varbūt ka viņš ir arī vēl neatklāts ļoti nozīmīgs mūsu draugs, jo viņa Padomju savienības mērķu kritiskais iztirzājums to tikai apstiprina.

Kaŗš Vidējos austrumos ar katru dienu pieņem jaunas dimensijas. Aksioma, ka Izraēla pāris dienās bez lielām grūtībām pārmācīs katru arabu uzbrucēju, ir izrādījusies par aplamu. Ēģipte vēl joprojām atrodas Zinaja pussalā. Golāna augstienē Izraēlas un Sirijas bruņotie spēki ir asiņainā divcīņā, un būtu pāragri zīlēt, kā šī kauja beigsies.

Tagadējā kaŗa sākumā septiņas citas arabu valstis pieteica Ēģiptei un Sirijai savu morālo atbalstu. Aizkulisēs, pretēji Maskavas solījumiem Vašingtonai, Padomju savienība intensīvi kūdīja visas arabu valstis aktīvi ar ieročiem iesaistīties kaŗā pret Izraēlu. Ar atklātu nostāšanos Ēģiptes un Sirijas pusē Maskava no jauna ar abām kājām iekāpa Vidējos austrumos. Patiesībā ar to Maskava arī lauza Vašingtonai doto solījumu palīdzēt detantes garā apslāpēt kaŗa draudus Vidējos austrumos, citiem vārdiem, Brežņevs tagad atklāti un nepārprotami ir pārkāpis Vašingtonas-Maskavas detantes deklarējumu. Šī detante, uz kuŗu lika tik lielas cerības, ir faktiski jau sagatavota apbedīšanai. Vidējo austrumu dēļ Brežņevs upurējis eventuālu Maskavas-Vašingtonas starptautisko „civillaulību". Maz ticams, ka šo detanti būs iespējams atjaunot. Ja arī tas notiktu, tad pasaulei, it sevišķi Vašingtonai, no jauna būtu jāiegaumē, ka uz Maskavas dotiem solījumiem nevar paļautiės. Un tas tā dēvēto detanti pārvērs aukstā kaŗa gultā. Ne tikai tas. Jordānas un Saudi-Arabijas aktīva iestāšanās Vidējo austrumu konfliktā lietas sarežģī vēl vairāk. Ja arī visas 17. arabu valstis ar visiem saviem spēkiem iestātos kaŗā, Izraēlas liktenis nebūtu vēl apzīmogots. Materiālie un brīvā spēka zaudējumi abās pusēs ir nenoliedzami lieli. Pagaidām pavirzīšanās pa dažām jūdzēm uz priekšu vai atpakaļ vienā vai otrā vietā nav izšķirīga. Daudz lielāka nozīme ir pretinieka gaisa spēku, raķešu un citu ieroču konfrontācijai. Ņemot vērā, ka arabu apbruņojumā ir krievu ieroči, bet Izraēlas — amerikāņu, var runāt par sava veida ģenerālmēģinājumu eventuālai militārai lielo varu konfrontācijai. Vai tā ir tikai abu pretējo pušu ieroču kvalitātes pārbaude? Varbūt ka trešais pasaules kaŗš mums nezinot ir jau sācies.

Vai Apvienotās Nācijas spēs likt lietā savu neeksistējošo autoritāti, lai konfliktu Vidējos austrumos apslāpētu? Tam netic pat AN ģenerālsekretārs K. Valdheims. Pašlaik pasaule daudz sagaida no amerikāņu superdiplomāta jaunā Savienoto Valstu ārlietu ministra Dr. Kisingera. Te gan jāpiezīmē, ka Dr. Kisingera žīdu izcelsme ir liels minuss tieši tagadējās problēmas atrisināšanā. Otrkārt, kā Niksona privāts slepens emisārs Dr. Kisingers pagātnē varēja elastīgi rīkoties kā Maskavā, tā Pekingā, tā arī Parīzē un Hanojā. Tagad kā oficiālam Savienoto Valstu ārlietu ministram Dr. Kisingeram šis elastīgums ir ievērojami aprobežots.

Atliek atgādināt kādu nozīmīgu notikumu Apvienotās Nācijās, kas manuprāt varbūt nepaliks bez sekām. Kā zināms, Izraēlas gaisa spēkiem bombardējot Damasku, kāda bumba trāpīja arī Padomju kultūras namu, un vairāki krievi tur gāja bojā. Padomju savien. sūtnis AN Maļiks atrada par nepieciešamu visasākiem vārdiem uzbrukt Izraēlai. Lai gan visiem zināms, ka pašreizējo kaŗu iesāka arabi, Maļiks Izraēlu nodēvēja par noziedzīgu agresoru. Izraēlas valdības galvai padomju sūtnis veltīja tādus epitetus kā „asiņains gangsters" un „hitlerisks slepkava". Manuprāt šos Maļika epitetus žīdi nekad neaizmirsīs, un Kremlim kādā dienā par to būs jāsamaksā, tāpat kā par apiešanos ar žīdiem savā laikā bija jāsamaksā nācistu diktātoram Hitleram.

Nopietnais amerikāņu nedēļas laikraksts Time savā pēdējā numurā no jauna apstiprina valodas, ka katram gadījumam Izraēlai jau tagad ir pietiekams atomieroču arsenāls. Un tas stāvokli Vidējos austrumos rāda pavisam citādā gaismā. Ir jāņem vērā Padomju savienības ieroču desanta operācijas arabu apbruņošanai un arī tas, ka uz Vidusjūŗu traucas ievērojams skaits amerikāņu flotes vienību, lai pastiprinātu Sesto floti, kas pagaidām uzsturas Krētas salas tuvumā. Pesimisti jau tagad uzskata, ka Vidējos austrumos ir sācies trešā pasaules kaŗa ģenerālmēģinājums. Optimisti vēl tic, ka ar kompromisa solījumiem sadiegts diplomātisks solījums traģēdiju vēl vienpadsmitā stundā saglābs. Mums jākonstatē, ka iecerētās Vašingtonas un Maskavas detantes vietā pasaule nav spērusi trīs soļus tuvāk īstam mieram, bet gan neapšaubāmi lielu soli tuvāk kaŗam. Vidējo austrumu pulvera muca vēl nav eksplodējusi, bet laika deglis neatvairāmi tuvojas lādiņa sirdij.

Aleksandrs Ķegumnieks

TRUDO ĶĪNAS

(Turpinājums no 12. lp.)

jautājumos un jaunas pārstāvniecības nodibināšanu Vankuverā, kas kārtos šķirto ģimeņu apvienošanu. Medicīnas izmaiņā Kanada sūtīs aprīlī uz Ķīnu 9 ārstus mācīties akapunktūras techniku, bet ķīniešu ārsti brauks uz Kanadu divu mēnešu studijām par organu pārstādīšanu cilvēka ķermenī un mākslīgām nierēm. Zinātniskā laukā 1974. gadā ķīnieši pētīs lēzeru starus, raktuvju ierīces, seismoloģiju, zvejniecību un mežkopību Kanadā.

Galā banketā Pekingā par godu ministru prezidentam Trudo pulcējās ap 1000 ķīniešu politiķi. Uz Čuenlaja tostu Trudo atbildēja, ka Kanadai miermīlīgā ceļā jāiegūst citu valstu respekts, jo Kanadas respektu nenosaka militāra vara. Kanada izvairoties no politiskiem saspīlējumiem, bet meklē ceļus, kā stiprināt internacionālās sadarbības organizācijas. „Mēs meklējam draudzīgas attieksmes ar valstīm, kas simpatizē mūsu mērķiem, piedāvājot diplomātiskas, tirdzniecīskas un kultūras izmaiņas," sacīja Trudo. Čuenlajs savā runā teica, ka ASV un Pad. savienības miera un samierināšanas meklējumi ir vairāk illuzoriski nekā patiesi, radot tikai veltas cerības cilvēkiem. Čuenlajs Trudo apmeklējumu apzīmēja par lielu notikumu. Lai gan Ķīnai un Kanadai ir dažādas sociālas sistēmas, tomēr abas valstis vēlas izveidot savas attieksmes uz 5 principiem: suverēnitātes, territoriālas neaizkaŗamības, savstarpējas neuzbrukšanas, neiejaukšanās citas valsts iekšējās lietās un miermīlīgas sadarbības principiem.

Ministru prezidents Trudo ar dzīvesbiedri Margaretu atstāja Pekingu, lai pa dzelzceļu ceļotu uz 500 jūdžu tālo Lojangu apskatīt budistu tēlus majestātiskās Dragon Gate budistu alās. Ceļojumā viņu pavadīja Čuenlajs. Pēc tam Trudo izlidoja uz Kveilinu, dienvidrietumu Ķīnā un pēc īsa ceļojuma pa Honanas provinci atgriezās Pekingā. Trudo nedēļas ilgais apciemojums Ķīnā izbeidzās trešdien, 17. oktobrī Kantonas Baltā mākoņa lidlaukā. —ls—

„Mums četriem nebūs vietas ..."
„Šo — pār bortu!"

Bēdīgo bildi zīmējis Reinis Birzgalis

Šārps brauks . . .

(Turpinājums no 1. lp!)

no Čīles militāro valdību. Savā paziņojumā ārlietu ministrs Šārps paskaidrojis, ka oficiālā atzīšana vēlama, lai palīdzētu Kanadas sūtniecībai Santjago aizstāvēt Kanadas pavalstniekus, ko skāris 11. septembŗa apvērsums. Pēc citām ziņām Čīle piedāvājusi 5 milj. dol. darījumu Havilland Aircraft of Canada, ko nevarētu īstenot bez oficiālām diplomātiskām attieksmēm abu valstu starpā.